Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 45. szám, november 7. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik: minden vasárnap, egész ivén. Szerkesztőségi és kiadóhivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben: házhoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre 6 frt — kr. Fél évre 3 „ — „ Évnegyedre 1 „ 50 „

Hirdetések: A hat hasábos petitsorért 1-szer 7 kr. 2-szer 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. [illegible] HAASENSTEIN & VOGLER. [illegible] Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Tervek Nagy-Kanizsa jövőjéhez.

Innen-onnan egy éve lesz, hogy városunk szebb jövőjét rajzolgatni kezdtem; sok megváltozott azóta a világon, sok változott N.-Kanizsán is; csakhogy a város szépült vagy kényelmesebbé lett volna azt nagyitó üvegen sem lehet észrevenni.

Eddig Kis-Kanizsávali összefüggésünk mondatott a szabad és gyors fejlődés egyik akadályának; ez megszünt, e veszélyes nyügtől a véletlen megszabaditott: de hát miféle nagy előhaladás történt azóta?

Azután városunk nagyszámu izraelita értelmiségének a közügyektőli elszigeteltsége volt az erőtlenség és tehetlenség nagy oka: ez is megszünt és most már egyenlő joga és kötelezettsége mindenkinek tehetségét részben a közjó előmozditására forditani: mégis a közügyek iránt nagy részvét épen nem mutatkozik.

Uj vasutat is kaptunk, gymnasiumot is épitettek [illegible] után; de hogy a város saját erejéből csak egy utczát is kövezetett volna, vagy puszta téreinken néhány emberbarát néhány fát ültetett volna: arra nincs eset, azt unokáinkra szoktuk hagyni.

Végre én hiszem, hogy változván a körülmények, változni kell az embereknek is: [illegible] a szabadság hazája, városunk a hazai kereskedelem egyik központja, vidékünk termékeny; [illegible] lehetetlen, hogy továbbra is a régiek maradjunk.

Nem akarom állitani, hogy általában [illegible] szép és jó házak fel nem találhatók: elismerem, hogy Kanizsa igen élénk kereskedő város, tudom, hogy sok miveltség, szorgalom és pénz van itt összpontositva; de hogy külsőképen városunk igen szegény, hogy benne kényelem, tisztaság, izlés nem uralkodik, az szomoru igazság. Nem a mi hibánk ugyan, hogy a régi nagy időkből egyszólván semmi sem maradt reánk; nem találnak róla, hogy a hires kanizsai várnak még alapfalait sem találják, hogy egyetlen [illegible] épület, egyetlen százados [illegible] szegény városunkat; de [illegible] hozzá szoktunk a nyomorult [illegible] nagyobb kényelem és jólét [illegible] városunk rendezése és [illegible] áldozatokat hozni eszünkbe sem jut.

Igaz, hogy annyi volna e tekintetben a teendő, hogy azt is nehéz elhatározni, hol kezdjük; de látva, sehol semmit nem kezdünk [illegible] akkor semmit. Kezdjük tehát valami könnyü dolgon, talán a siker majd nehezebbekre bátorit.

Ültessünk fákat!

Mult évben utaink rendezését utczáink és [illegible] terveztem, mely égetően szükséges, de egyszersmind nehéz és költséges, [illegible] időre elmaradt: most könnyü dolgot, fásitást ajánlok, de félek, hogy ez is [illegible] marad abba, mivel nem épen égetően szükséges.

Fák nélkül még egy ideig ellehetünk: ezt fogják mondani, vagy, hogy a fa a kilátást veszi el és az utczát szükiti. Ily geniális ellenvetésekre mit szóljon az ember? Azután a város azt várja ültessen fát mindenki maga háza előtt; a magányosok viszont azt várják ültessen a város, mert azé az utcza.

Véleményem szerint a faültetés egyenesen a városi hatóság dolga, mert csak az szerezhet be nagyobb menynyiségben egyforma fákat, ez kezelheti az ültetést terv szerint és őrizheti meg a fákat pusztitás ellen.

Egy fa kerül 20—30 krba, tegyünk erősebb akácz és nyárfáért 50 krt; az ültetés nálunk, hol jó puha termő föld van, és utczáink kellőleg trágyázva is vannak 10 kr. egy kerékvető fa 40 kr, igy összesen egy fa 1 frt. Ha már most a város évenkint 500 fát ültettet ennek költségeit a pénztár meg sem érzi, pedig igy tiz év mulva városunk legalább ¾ évig, mig a fák zöldek igen kellemes és egészséges hely lesz. — Hogy az utczák és terek mindenütt a városéi, és hogy neki azokat tisztán tartani, sőt kiköveztetni is joga volna, nem szenved kétséget és tudjuk, hogy e tekintetben csak pénzhiány gátolja a jog gyakorlatát: mig tehát egyebet nem tudunk tenni, miért ne szakadna a szemétdombokat szép élőfákkal az árkokat és vizmosásokat zöld gyeppel és bokrokkal pótolni vagy legalább elfödni. Itt csak a jóakarat hiánya lehet az egyetlen ellenvetés.

És pedig, tessék elhinni, zilált alaprajzu városunk csak is terv szerinti faültetés által lesz némileg szabályozható; egyenetlen utczáinkban tetszetős egyenes, vagy görbe vonalok csakis fasorok által létesithetők: házaink izléstelen épitészete, kopott foltozott külseje csak élőfák által palástolhatók és sok fölösleges rendetlen puszta tereink csak befásitás által szépithetők és diszithetők.

HENOZ.

Válasz Pijanovits urnak az apró hűbériségek czimü czikkjére.

Nem szándékom hosszas polemiával untatni az olvasó közönséget, lehetetlen azonban válasz nélkül hagynom az apró hűbériségről irt czikket. — Azt mondja az 1-ső bekezdésnél: — Aztán mi tudjuk azt, mily nehéz lemondani annak tudatáról, hogy az ember szabad választó polgártársainak urasága legyen.

A volt kiváltságos osztály ezen czimet, hogy nemes ősei vérével és hazaszeretetével szerezte — és hazájának majdnem ezeréves alkotmányát kül- és beltámadások ellen védte, és számunkra biztositotta, — igaz ugyan, hogy a pártoskodás miatt voltak szomoru napjaink is, de volt a nemzetnek fénykora is?

A 48-iki törvényhozás önként lemondott jogairól, és szabaddá tette többi polgártársait — ily nemes tettel egy nemzet osztálya sem dicsekedhetik — ezen érdemet a történelem sem fogja tagadni soha! nem számitottak tehát fáklyás zenére, csak lelkök sugallatát követék, mert majdnem minden megye követjeinek ily utasitást adott: töröltessék el a robot, legyen mindenki szabad polgára e hazának!

A mostani törvényhozók — a dézsma megszüntetésével, szinte áldozatot hoztak.

Mert vannak családok, kik bordézsmájokat előre eladták — s a kárpótlást mikor kapják még meg? pedig egy kereskedő mérlegjében is zavart okoz, ha azon pénz, mire biztosan számit, a pénztárába be nem folyik annál inkább zavarba van a kisebb szőlőbirtokos, kinek hegyváma volt egyedüli tiszta jövedelme? — mert befektetni való tőkével nem rendelkezhetik, kénytelen addig még papirosaihoz jut várni — és remélni, — nincs más baj itt, minthogy senkinek sincs ajándékozni valója?

Mint szabad polgárai a hazának mindenikünk utalva van kalászokat szedegetni a szorgalom mezején, — ha oly nehezen várja a czikkiró ur a regale jogok megszünését! mért nem áll elő javaslattal, hogy mimódon lehetséges — az eltörlés? hogy egyik fél se károsodjék, mert senkinek sem szabad másnak kárával gazdagodni, türelem tehát, az Isten a világot, ki alkotónk volt, az se teremté egy napon.

Azt állitja tovább, hogy a föld most is bir előjogokkal, erre ez a szerény megjegyzésem, hogy az urbéri birtok mért nem darabolható el, engedelem nélkül — ha törvény nem korlátozta volna az eladást, mi történt volna a fertály helyes gazdával? például egy atyának négy fia osztozik rajta, és szabadon akar épiteni, hogyan fér meg a kis belsőségen, ugy hiszem czikkiró ur tüzfészket épittetni nem akarhat — mert a dinastatió a nemzetgazdászat kárára van — azért hozattak arányositási törvényeink, hogy a birtok egyesitésében rejlik a nemzeti kincs — elszórt birtokon gazdálkodni czélirányosan nem lehet, mert mielőtt valami ferdeséget ostorozunk, mindég kötelessége az irónak az irányt kijelölni, hogy a bajt mi módon lehet orvosolni?

„Végül azt állitja, hogy ember és ember között a különbség veszendőbe megy, ezen állitását csak a törvényes téren érthette, hol mindenkinek minden czim- és rang nélkül szolgáltatják ki az igazságot — de ezen tételt az egész emberiségre alkalmazni nem lehet — mert napjainkban a születési aristocratia helyét a pénz és ész aristocratia foglalta el — és hol van legnagyobb mértékben mint a szabadság hazájában Amerikában? — pénz és ész utat tör mindenhol magának a világon; mert egyikkel vagyont és jólétet, a másikkal kitüntetést szoktak szerezni az emberek. — Én részemről befejezettnek tekintem a vitát.

BARANYAI ELEK.

Magyar tudós társaság.

Pest, nov. 2. 1868.

Busan kong a harangszó, sötét fátyollal lelepelezett hölgyek, gyászruhába öltözött ifjak koszorukkal kezeikben sietnek a halottak kegyeletes emlékének hódolni.

Az emberi elme, a feledni nem biró sziv a multak emlékeit kegyelettel ápolja ölében, minden, ami elmult jobbnak tünik föl, sóhajokban tör ki a sziv indulatja:

Hej nem igy volt ez hajdan!

A rideg sziv, ha mindig távol tartja is magától a kedves eltüntek emlékeit, ha belvilágában mindig az ész forgatta kormánypálczáját a sziv küzdelmei fölött, és folyton az ész [illegible] a diadal csendit; ma mégis az ész hatalma megtörve — ez a sziv napja — ma a sziv rejtélyei tárulnak ki, és ha nem is szabad a sajnálkozást kifejezni, egy titokban gördülő könycsepp örökiti meg mégis az eltünt kedves hü emlékét, ma a szivnek parancsolni nem lehet, áttör az eszmei hatalom rétegein, áradoz, tulcsapong, érzékenykedik.

E nap a sziv napja. — Engedjék meg tehát nekem is, hogy halotti koszorut füzhessek gondolataim szálaiból egy kedves halottam fejfájára, ki távol tőlem egy kis falu dombtetején alussza örök álmait, hol nem tündöklenek a csillárok ezrei, hol csak a természet nagy méla bús világa abájos hold sugárai merengenek rideg hantjai fölött, oh de ott állok én is s szellem szárnyaival, szivemben hüen lángra gyujtva, a legszentebb emlékezet, a fiui kegyelet szövétnekét.

Midőn a sziv busong, ha érzeményei lázba törnek, mi nyujtana lélekemelőbb vigaszt, mint az ész vivmánya a komoly muzsák, a tudomány. Kölcsönös viszony van az emberi alkotvány e két királya között, az ész a sziv ölében keres nyugalmat, midőn talán épen arra ébred fel, hogy komoly fegyverével győzze le a sziv indulatjainak harczait, menjünk tehát a tudomány pantheonába, az akadémiába.

Nem hiába halottak napja van, az akademia is megülni látszik ezt, mert csak egy értekezés van bejelentve. Szilágyi Sándor levelező tag mutatá be „Rákóczi és Pázmány" czimü munkáját, mit inkább, mennyit az episodból kivehettünk, adatgyüjteménynek, mint historiai műnek szeretném nevezni.

Az elismerés koszoruját övezi méltán értekező ur homlokára azon fáradhatlan buvárlás eredménye, a mennyiben ötven nevezetes a korszakot hatalmasan megvilágitó adatra bukkant. Történethüen sorolta el, hogy az ország viszonyainak szabályozására ezen korszakban a bécsi béke által ajánlott alap vagy tágabban véve az ugynevezett Bocskay István féle testamentom lőn elfogadva, elmondta, hogy Pázmány és Eszterházy egy politika harczosai voltak, de már azon időszakot, midőn e két államférfiu érdekei mindinkább összeütközni kezdettek, midőn a történetirói szerep, a világaesthetika veszi kezdetét, itt gyenge jellemzést, nem elég történetirói geniust tapasztalunk. Azon korszakot már ügyesebb tollal kezeli, midőn Pázmányról, Erdély [illegible] beszél, midőn azon viszonyokat fejtegeti melyek közt Pázmány Rákóczy trónjának megerősitésére oly hatalmas szolgálatokat tett, [illegible] főhibáját azon értekezés is [illegible] a többi ujabb historiai dolgozatokkal t. i. a jellemzés abstract vitelében.

De mindezek daczára azon történelmi mű fontos kincsét képzik irodalmában, mert ha nincs is Thiers szellemében átdolgozva, mindig kész anyag marad, melyet a geniussal megáldott történetirói capacitás hazánk első rangu történelmi művei közé emelhet.

OLÁHFI GYULA.

Heti szemle.

November 6-án, 1868.

— A Pesten felállitandó Petőfi szoborra 21 ezer forintnál több gyült be. A szobor eddigi tervek szerint a német szinház terén fog felállittatni. — Szoptatódajkául Mária Valeria főherczegnőhöz hir szerint egy csinos fiatal 21 éves szadai paraszt menyecske Legéndi Lida választatott. — Székely József volt honvéd-huszárszázados, ki az utolsó lengyel fölkelésben részt vett s Szibériába deportáltatott, a magyar ministerelnök közbenjárásával számüzetéséből visszabocsájtatott, s már utban is van hazafelé. — Legujabb hirek szerint a királyi udvar egész f. hó 20-ig Gödöllőn marad s csak ekkor költözik át Budára. — Egy nagyváradi iparos neje, — mint a P. H. irja, — tiltott viszonyban élt bizonyos fiatal emberrel, kit a féltékeny férj azzal fenyegetett, hogy ha még egyszer házába lép, lelövi. Este csakugyan lesbe állt a szerencsétlen férj, és egy egészen ártatlan ifjut lött agyon, kit utja véletlenül épen arra vezetett. — A derecskei Eszterházy-féle nagy urodalmat Tisza Kálmán, Móricz Pál és Lovassy Ferencz egy és fél millióért megvették. — Szász Béla jeles fiatal költőnk okt. 26-án kelt Maros-Vásárhelytt egybe Mentovich Ferencz veteran irónk szellemdús leányával Juliával. — Dr. Lingley, canterbury érsek s Angolország primása okt. 27-én meghalt. — Legujabb hirek szerint a porta el van határozva a román kormánytól felvilágositást kérni rendkivüli készülődései és fegyver üsszehalmozásai iránt. — Hallomás szerint az országgyülés az 1869-ki budget, s minden hozzá tartozó kérdés letárgyalása után, először is az erdélyi unio ügyét veszi tárgyalás alá. — A pesti plébánia templom tornyában egy bádog szelenczébe zárt latin szövegü okmányra találtak, mely szerint a torony épitését 1759-ben fejezték be. Föl van abban jegyezve a kuria és a város akkori hivatalnokainak névsora is. Továbbá az élelmi szerek ára. E szerint egy font hus 9 kr. borjuhus 8 kr. Sertéshus 6 kr. egy mérő buza 4 frt. volt váltóban. — A hivatalos Budapesti Közlöny szerint ő császár és apostoli királyi Felsége legfelsőbb elhatározásával, a hadászati tudományoknak a m. kir. tudomány-egyetemnél javaslatba hozott rendkivüli előadását legkegyelmesebben jóváhagyta.

Zala-megyei hirek.

□ Zalamegyébe kebelezett Perlak mezővárosában az eddigi két országos vásáron kivül évenkint még két országos vásár és pedig a husshagyó és Szent-Mihály hetének kedd napjára engedélyeztetett.

□ (Meghivás.) A f. évi okt. hó 22-ére tervezett Keszthely-Sümegh kerületi tantestület értekezlete közbejött akadályok miatt meg nem tartathatván, ujabb határnapul folyó hó 17-ke ugyan Kármacsra kitüzetik, hová a t. kartársak ezennel tisztelettel meghivatnak. — Szántó nov. 5. 1868. Bräutigam Ferencz m. k. egyleti jegyző.

— Követválasztási mozgalom. Árvay István alelnök a Deák-párti választmányi üléséből „Elvbarátainkhoz“ czimü felhivást bocsátott ki, melyszerint a jövő követválasztás érdemében Zala-Egerszegen nov. 22 és 23-án Zala-Egerszegen a Deák-kör helyiségében értekezlet tartatik.

— Az alsó-lendvai választókerület pedig nov. 10-én délelött 10 órakor Alsó-Lendván a [illegible] nagy termében értekezletet tart.

— Vasuti szerencsétlenség. Visvároti október 31-én este egy vasuti raktári felügyelőt a vonat a raktár falához szoritotta s 20 perc mulva meghalt.

— [illegible] Marburgból tudósittatunk, hogy ott a mult napokban már többszörös havazás történt.

— Balaton[illegible]. A „[illegible] dalárda“ szombaton [illegible] pártoló tagjainak a „Zöldfa“ vendéglő nagy termében dalestélyt rendez. Idegenek 1 frt belépti dijt fizetnek.

— [illegible] község tüzkárosult lakosai részére [illegible] 600 forintnyi segélyösszeget [illegible] legkegyelmesebben adományozni.

— [illegible] János ur nagy-kanizsai lakos az [illegible] volt magyar legio egyik törzstisztje Viktor Emanuel olasz király által néki adományozott [illegible] Móricz és Lázár rendet, hogy elfogadhassa és viselhesse, ő apostoli Felsége okt. [illegible] legfelsőbb határozványával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott.

— Vásár[illegible] beszélő gépét Nagy-Kanizsán is bemutatja. Jelenleg Sopronban van s mint [illegible] itt is a csodálat tárgya. E gépen egy [illegible] a hajába női arcz látható, mely [illegible] beszél, továbbá nevet [illegible] határos a hihetetlenséggel. Fáber [illegible] Nagy-Kanizsán a „Zöldfa“ vendéglő nagy termében szerdán nov. 11-én fogja bemutatni [illegible] e legujabb találmányt bemutatni, hisszük, hogy nagy számmal jelennek meg az egyetlen előadáson.

Somogy-megyei hirek.

— (Követválasztási mozgalom.) Marczali kerület választóihoz okt. 15-éről keltezve egy felhivás küldetett szét, mely a hongyülés balközép elvéhez ragaszkodik.

h. A f. hó 2-án kezdett évnegyedes bizottmányi ülés még folyvást tart midőn e sorok kelnek, s igy a részleteket még határozottan nem közölhetjük. A tiszti választás azonban, mint az első-nap eredménye következőképment végbe: központi főbiró Laipczig Jónás volt főügyész, e helyett Bottka Antal volt tszéki tanácsos és tszéki tanácsos e helyett Krisztinkovics Antal helybeli ügyvéd lett.

h. F. hó 2-án reggeli fél tizkor tüz ütött ki a sétatér utcza sarkán s egy ház leégett.

h. Hir szerint e hó folytán Szuper Károly szintársulata jő városunkba a téli idényre. Nem hisszük, hogy fentarthassa magát Kocsisovszky után, kinek jó operettei elkényeztették közönségünket s ki kitünő társulata daczára is veszteséggel hagyott el bennünket.

h. A dalárda is mozog és erősen készül egy e hó folytán „Katalinbál“ czim alatt adandó dal és tánczestélyre, melyen a közönség meglepetése van hir szerint kilátásba helyezve uj és jól betanult darabok előadása által. Majd meglátjuk.

h. A szabadelvü kör tisztválasztása e hó 2-án este ment végbe. Elnök Zichy Antal, alelnök Szabó Kálmán, igazgató Gruber Gusztáv lett — s ezeken kivül 30 választmányi tag választatott.

h. Juhász Andriáról ismét nem hallani semmit — hol és merre tanyáz. Az elfogott Somogyival pár nap alatt be lesz fejezve a vizsgálat. Vallomása nyomán eddigelé is mintegy 60 orgazdát fogtak el.

□ F. hó 5-én Csurgón egy — a rablók üldözésére kiküldött őrjáratból visszatért — gyalogsági tizedes, magát készakarva agyonlőtte.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, nov. 1-én 1868.

— A deákság megérkezett, és pedig oly nagy számmal, hogy kath. föiskolánk helyisége alig elégséges befogadásukra. Sajnálatra méltó, hogy épen a soproni Lyceum, mely a f. tiszt. Bencze atyák vezetése alatt országos hirre vergődött, oly rozzant állapotban van, és sötétsége zug szobái miatt is egyátalán a czélnak meg nem felelő olyan épület, mely helyett az intézet jó neve régen jobbat érdemlett volna! — Tudom, hogy évek óta tervezgetik egy uj Lyceum épitését, tudják ezt mások is, — de ámbár a „kivitel“ sokkal kevesebb időt igényelne mint a „tervezgetés,“ mégis elég sajnosan halljuk, több év óta kérdezősködésünkre a választ „majd a tavaszszal“! — de mikor, mely évben üdvözölhetjük azon kikeletet, mely a keblünkben ültetett remény-virág bimbóit életre ébresztve a „valósulás“ meleg sugaraival elárasztva növeszti? — azt nem tudjuk, de nagyon óhajtjuk!

— Oktober 24-én Mélt. Zalka János győri megyés püspök ur szerencséltette városunkat megjelenésével, hogy az itteni „Orsolya“ menükék zárda harangjait felszentelje. Ez alkalommal minden előkészület, vagy másnemü „aviso“ nélkül a lelkes nevelés barát Csöndes J. ur finevelő-intézetét lepte meg váratlanul ő méltósága látogatásával, hol miután a létező — és mindig lelhető — rend és tisztaság fölött megelégedését nyilvánitotta, a tantermekbe ment, hol éppen mind a 4 nevelő külön-külön tanitással foglalatoskodott.

Ő méltósága végig hallgatta az előadásokat maga is kérdéseket intézett a tanulókhoz a földrajz, számtanból, franczia és német nyelvből. Tudakozá végre tőlük nevüket, s hogy hová valók? stb. stb. nagyon meglepé ő mltgát, midőn a kis 6—10 éves fiuk sorra bátran válaszolva elmondák azon helység és megye nevét a hová valók, p. o. Pest, Békés, Tolna, Somogy, Zala, Vas és Sopronmegyékből; továbbá Morva és Steierországból! — (ennek valóságáról a kétkedő minden perczben személyesen meggyőződhet.) Ezek után az intézet igazgatóját kitartásra s béketürésre ösztönzé, és legnagyobb megelégedését nyilvánitván távozott.

Csöndes ur valóban megérdemli e kitüntetést mert szorgalma, bánásmódja, s szilárd becsületessége már is oly nevet vivott ki magának e síkamlós de szép pályán; — tanusága az is, hogy két év óta áll fent ezen intézet, az első évben 9-en voltak a tanulók, s most ennek csekély száma 33—35-re szaporodott — s igy intézete méltán nevezhető városunk egyik diszének. — E püspöki látogatás is egy ujabb bizonyitványa annak, hogy az intézet jó hirneve egész a főpásztorig hatott, s ezért mi Csöndes urnak szivünkből gratulálunk!

— Azon hir környezte városunkat, hogy főispáni helyettes ur mlt. Gróf Széchenyi Gyula leköszönt hivataláról — e hir azonban nem valósult.

— Oktober hó 31-én a város közepén lévő rom, (vár-rom) 130 font lőporral sok száz ember jelenlétében szétvettetett, — a meggyujtás villanyos géppel és oly dicséretes kiszámitással történt, hogy a sok jelenlevő néző csak azon kellemetlenségben részesült, miszerint a fellobbanás ágyu kilövéshez volt hasonlitható, és sokan megijedtek. (?)

— Négy napja már, hogy Pestről Bakonyi daltársulata nagy megelégedésére közönségünknek a „Rózsa“ vendéglőben müködik.

— Bizonyos kutfőből hallám, hogy a lövei gyilkosok, és a csenki rablóknak a hatóság nyomában van, — adja Isten, hogy erélyes közreműködés által hurokra kerüljenek.

r. l.

— Szélütés. November 2-án a délelőtti órákban a soproni sétatéren egy embert a szél ütött meg. Szép meglepetés annak, ki oda üdülést keresni ment.

Vas-megyei hirek.

Vasvár, nov. 3-án 1868.

— Rablás. Főt. Zsirai Pál kerületi esperes és györvári plébános a 76 éves aggastyán kiraboltatott, november 1-én esti 7 óra tájban. Két puskás és egy baltás egyén betért a fennt emlitett esperes ur udvarába, az itt és a folyosón talált cselédeket a cseléd szobában az ágy alá bujtatták, hova midőn a kocsis bújni nem akart megütötték. A gazdaasszony vacsorára teritett az ebédlőben. — Esperes ur pedig egy másik szobában volt, mely egy szobával sincs kapcsolatban ajtó által. — A rablók ketteje e szobába nyitott, — a harmadik a cselédeket őrizte — s az esperes urtól pénzt követeltek, erre ő azt felelé, hogy neki nincs pénze, mely szóra egyik a puskát mellének, másik a baltát fejének fogta. Erre megijedvén az esperes ur, zsebjébe nyult, 80 és néhány forintot tárczával együtt kezükbe adott, a tárczában lévő iratokat az esperes ur kértére visszaadták.

A gazdaasszony, ki épen az ebédlőben volt a bajt hamar észrevevén, az ebédlő ajtaját becsukta, s a kereszt vasat is reá tette, ezután azonnal az ablakhoz sietett, honnan az utczára lármát kiáltván, a vész harangok csakhamar megkondultak, s egy közel levő házból, hol épen lakodalmat ültek, rögtön odafutott egy 27 éves kovács legény és szabadságos katona egy másik gazda emberrel, kik a folyosó ajtóban a rablókai szemközt jövén, mindenik egyet-egyet torkon ragadott, a harmadik látván, hogy másképen ezektől szabadulni nem lehet, a kovács legényt mellbe lötte, ki azonnal szörnyü halált halt, a rablók pedig eliramlottak.

Kilétüket senki a háziak közül megmondani nem tudja, csak annyit mondanak, hogy kettő posztó ruhában, a harmadik pőre gatyában volt öltözve, s egyiknek kalapja czivakodás közben a földre leesett s ott maradt.

FARKASFAL

— Aki másnak vermet ás, maga esik bele. Egy zalamegyei rádi földmives borát váltóra adta el egy Bécsbe költözött egyénnek, kitől váltója leteltével a pénzt felveendő a kisbéri péket bizta meg, ez fel is vette az 500 frtot. Hazajövet Molnáriban kiszállt s Vasvárig gyalog ment, innen Kisbér felé megindult, de nem sokára visszatért Vasvárra s jelenté, hogy kiraboltatott. A tett szinhelyére azonnal hivatalos egyének mentek ki; az ut árkában a pékmester minden elemozsiáját megtalálták. Erre gyanu támadván, börtönbe kisértetett s ruháit kikutatták, mely alkalommal egyik csizmaszárából 4 db. 100 frtos 1 db. 10 frtos 11 db. 5 frtos s 1 db. 1 frtos hullott ki. Ennek következtében letartóztattatott.

* Vasmegye közgyülése nov. hó 3-án vette kezdetét, mely alkalommal törvényszéki birónak Farkas Károly ur ellenében Istóczy Győző ur választatott meg, — továbbá szőnyegre került a megye területén megingatott közbiztonság, miért is határozatba ment, hogy a megye közönsége által rögtön kéressék egy királyi biztos, mely határozat táviratilag az illető kormánynyal azonnal tudatott is, — e határozat ellen többen szólottak, az antonomiának megcsorbitását vélvén benne látni, — de a midőn ő mltsga főispáni helytartó ur ezen rém visióikat az illetőknek eloszlatá, bele nyugodtak, sőt a midőn felhiva a megye közönségének azon részét jelentkezésére kik daczára a magyarázatnak is ragaszkodnak előbbi akaratukhoz, mert mint monda okvetlen szükséges azokat ismerni kiknek befolyása netán a királyi biztos mellőzését vonná maga után, azon okból, hogy a többi a kedvezőtlen esetekben magát tisztázva lássa s őket tehesse felelőssé, — a midőn erre egy hang sem emelkedett, átalános éljenzés közt az inditvány határozottá lett.

* Gyilkosság és rablás. A napokban Zarka házán öt főből álló fegyveres rabló jelent meg, valamint Püspöki községben hir szerint 17-en jelentek volna meg s egy mérő turós haluskát parancsoltak; — Tömördön, Körmenden és vidékén szinte mutatkoztak, hisszük azonban hogy a királyi biztos erélyes müködése határt fog szabni hallatlan garázdálkodásuknak. — Ugyan e nap Náraiban este egy gyujtogatót tetten érték a ki épen a kazalok felgyujtásával foglalkozott, a vész harangra az összefutott nép dühének esett áldozatul, mert rögtön agyonverte.

* Névnap. Vasmegye több honvédtisztje óhajtván bajtársuk T. Tarafás József ur szellemdús nejének neve előestéjén őszinte kivánataiknak kifejezést adni, többen bádonfán megjelentek, hol a kedves házi nő és hoslány őszinte örömmel fogadá a szivből eredő üdv kivánatokat, — somlyó arany nedüjén keresztül csak hamar rózsa szinben mutatkozott az élet s a kedélyes felköszöntések nem hiányoztak, — csak azt fájlaltuk, hogy az igen tisztelt házi urnő, kinek Carolina napjára üdvözletünket elhozánk, gyengélkedése miatt rövid ideig lehettünk szerencsések társaságát élvezhetni.

* Honvédgyülés. Folyó hó 3-án tartatott meg a honvédgyülés is, melyben Vetter altábornagy urat egyhangulag az egylet tiszteletbeli elnöknek megválasztotta, s ezt vele okmányilag közölni elhatározta.

Nyilt posta.

— O. Gy. Pest. A lapokat rendesen postára teszszük. A rendetlenség nem nálunk keresendő.

— L. E. Pest. Kivánságod teljesittetett a B. P. K.-ra vonatkozólag.

— T. J. Sopron. Magán levelünkre szives figyelmét kérjük.

— S. P. Vasvár. Üdvözöljük! Lapunk küldetik s magánlevelünk a napokban megy.

Nyilt tér.

200-tól **1000** holdig terjedő bérletjószág keresteték haszonbérbe fundus instructussal, vagy anélkül.

Melyről bővebben Wajditz József nagy-kanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

Tekintetes Gaál Ferdinánd ur felkéretik lakását barátságos értekezés tekintetéből az alólirttal tudatni.

MARTON PÁL m. k.
ügyvéd, lakik Kis-Czelben.

Válasz

Berthy úrnak, a „Zala-Somogyi Közlöny“ oct. 24-én, 43-ik számában megjelent levelére. *)

Pécs, oct. 30. 1868.

Berthy úr, pécsi irodal-más (?) a „Zala-Somogyi Közlöny“ 43-ik számában a bölcs bagoly erkölcs-tanitó szerepében kisérti meg tolla ragékonyságát.

Kettő fáj, a mai jogászságot, de főleg a pécsit, illetőleg jólindulatu szivének. Egy az, hogy a jogász urak a „rókaugratáson“ czigány és poharazás mellett ismerkednek, s másnap azt sem tudják, néhány kivételével, hogy jöttek haza; a másik az, hogy a jogászok a deákokkal szemben magokat tréfából uraknak nevezik. Mindkettőre itt van, nem, Berthy úr, hanem a „Z.-S. Közlöny“ t. olvasó közönsége előtti igazolásunkra válaszunk. Berthy úr is kap választ a válasz végén.

Ami Berthy úr első fájdalmát illeti, minden józan ember tudja, hogy egy testületben csakis akkor lehet egymás iránt kölcsönös bizalom s a testület közügyei iránt általános érdekeltség, ha e testület minden tagja egymás szivéhez közeledni törekszik. Hogy ez egymás iránti bizalom létrejöhessen, szükséges az [illegible], miután pedig természetében van az embernek, hogy, főleg idegenekkel, jobb [illegible] vig, mint [illegible] körülmények közt megismerkedni, s miután nem fog minden jogász a másik lakására elmenni, hogy vele addig is, mig az év folytán kiismerendi, megismerkedjék, szükséges egy általános, vig ismerkedést rendezni. Ez a „rókaugratás.“ Hiába vág ön oly roppant doctori [illegible], és hozza elő [illegible] „[illegible]“, mig egyrészt Önnek tanácsára [illegible] nincs, addig másrészt legyen meggyőződve, hogy mi a „rókaugratás“-t, melyet eddig csak kivételes s jókedvü mulatságnak ismertünk, ezentul is meg fogjuk minden év elején, ugy mint illik, de nem ugy mint az ön [illegible] tartani.

Ennyit a „rókaugratás“-ról.

Berthy ur a jogászokat maga is uraknak nevezi, hanem fogott egy csillagot és [illegible] megjegyzi, hogy „a jogászok tréfából magokat uraknak, a deákokat még gyerekeknek nevezik.“ — Hogy csakugyan uraknak [illegible] a jogászok, és minden felsőbb tanoda hallgatói, ön is meggyőződhetett volna, ha felsőbb tanodába valaha járt volna, miután itt minden nyilvános bizonyitvány [illegible] a jogász neve előtt a szó áll: „Dominus.“ Dominus pedig latinul van, s magyarul annyit tesz: „Ur.“ Érti Berthy úr a latin nyelvet annyira már? Továbbá azt mondja Berthy úr, hogy a jogászok tréfából, midőn magokat uraknak a deákokat gyerekeknek nevezik. Csakugyan igaza van, hogy tréfából, de valjon nem [illegible] huszár is tréfából a [illegible] „[illegible]“ [illegible] nem Önnek e tréfa, a „gyerek“ szó [illegible] esik? Mi oka? — —

Meglicsári végül ön a deákokat, hogy ők [illegible] komolyan kezdették ám az éppen [illegible] az „irodalmi-kör“-t. Higyje el, Berthy úr, [illegible] mi is felettekép örülünk, — legalább [illegible] jobb irodalmárokat kaphatni, mint milyent [illegible] tell szab. kir. Pécs városa. Mi csak [illegible] hatunk az irodalmi-kör működéséhez. [illegible]

*) A pártatlanság elvénél fogva közöljük ezen önigazolásul szolgáló választ egész terjedelmében, sajnálattal jelentvén ki, hogy lapunknál annyira nem esett a t. jogász ifjuság a Pécsi Lapokban, éreztük, mert a „rókaugratást“ levelezőnk gyöngédtelenül irta le. A „rókaugratást“ analyzisába nem akarunk bocsátkozni, mert azok is tudják s belemerik, kik oly [illegible] sértve érzik magukat.

Szerk.

[illegible] ajánljuk, hogy, ha kevessik, [illegible] választ szolgáltatni, igy is sokat [illegible] proütirozni. [illegible] is csak „fráter György“ [illegible] előadása.

Még egyre figyelmeztetjük önt. Miután mulatságaikat átalakitás tárgyává tette, mint vidéki reportereknek, kötelessége önnek a „Z.-S. Közlöny“ t. olvasóit arról is értesiteni, hogy a jogászok' es előadások [illegible] után 1 hétre megalakitották önsegélyző-egyletök tisztikarát, hogy nyomorban sinlődő társaik-nak a segélyeztetést, november 1-től kezdve lehetővé tegyék.

Komolyan mondjuk, Berthy úr, az ön tolla szolgája és piszkos, ép oly szemtelen, s nem Önnek feleltünk e válaszszal, hanem a közönségnek, melyet ön az ön elvanultság akart félre vezetni, de melyet es által kötelességünknek ismertük e tárgyban először és utoljára felvilágositani, mert legyen meggyőződve Berthy úr, hogy önt soha soha többé feleletre nem méltatandják

a pécsi jogász urak.

TÁRCZA.

Szeretlek … feldult menyországom
Legféltettebb kincsével,
Az Istenségnek belém oltott
Legtisztább érzelmével.
Melyet, mint tenger gyöngyét mélyen
Őriztem szivem szentélyében.
S midőn felszillámlott, azért tette:
Mert kétfüdvét benned megszerette.

Tagadd meg a nap ragyogását,
Vagy a tavasz eljöttét,
Amannak melegét, világát,
S emennek bájszülöttét
Az illatos virágokat és
Hidd aztán: mi nagy a szenvedés
Nem birhatni téged mind örökre;
Kiben megvan a lét minden üdve.

Szeretlek, mint az Istenfia
Szerette a világot,
Boldogságáért oly fájdalmas
Halált midőn kiállott.
E szent mámoromban odadnám
Éltemet én is, oh ha tudnám:
Hogy nemes szived szülni gyönyörét
Egy perczczel is nagyobbitja a lét.

Szeretlek … szerelem, szerelem!
Te imádott őrülés!
Benned, veled s te általad a
Halál édes ölelés.
Aki téged nem bir, nem érez,
Értéktelen göröngyöt képez.
S benne a legszebb érzetek árja
Kora megsemmisülését várja.

Szeretlek, bár ne szeretnélek!
Szivem te ugy sem érted.
Habár elűtted ezer, ezer
Halált halna is érted ….
Ki gyöngyszajkán, aranyhullámon,
Illatozó virágpárnákon
Mosolyges a világi emberekre,
S köztük egy szerelmében őrültre ….

Karácsonéj.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

A kinek pedig sem barátja, sem családja nincs, az magára zárja az ajtót, s fényes lámpavilágnál sorra lapozza könyveit, melyekben ha sikerült valami érdekeset találnia, addig olvassa, mig elálmosodik tőle; aztán [illegible] beleluzza magát meleg párnája ölébe, s szép álmokat keresve hallgatja a kopogó szél sivalkodásait. — Mikor kinn szél fú, nagyon édesen lehet aludni.

Hát aki otthon elunja magát? Ott a sok kávéház, étkező-csarnok, pompás, fényes termek, melyekben mindig van társaság, mert ha az a legtelhetetlenebb istenség, annak mindig kell áldozni.

De miről is beszélek? Hisz ma Karácson-éje van, a kis Jézus éjjele. Hát ennek senki sem örül? — Oh a nagy városok dusgazdag lakósai nem tudják, mi az a Karácson. Nálunk csak deczember 25-ike, s azontul ha még valami: csak oly ünnep, mint a többi, melyen az ember nagy bosszuságára még szinházba sem szabad menni. És legfölebb arra emlékezteti őket, hogy közelg immár az év vége, s ennek sokan nem nagyon szoktak örülni, mert ez sokféle kellemetlen vendéget; tarka-barka fizetendő számlákat hullat ölükbe.

Hát nagy városokban nem ülik meg a Karácsont? Ott nem szokás neki két hónapon keresztül örülni előre, s ha elmult, ismét egy hónapig emlékezni reája? Oh igen, ott is vannak, kik ezt a napot és annak megelőző éjjelét családi ünneppé teszik, a melyen örülni kell, mert az a boldogság és üdvösség napja. — Jólelkü emberek adakoznak ilyenkor a szegényeknek, s nevöket is kinyomatják az ujságban, hogy mások példát vegyenek ő róluk. Ezek a jó emberek aztán otthon is Karácsont tartanak, és nem mennek sehova; ők még nem feledkeztek meg az Istenről, ők még keresik s imádják; — azután meg a szegények, kiknek még szükségük van reá….

III.

Abban a kis alacsony házikóban is, ott a város szélén, melynek szük ablakai félig a földből nyilanak, s melynek repedezett barna falait csak az Isten irgalma tartja össze: ott most ünnepet ülnek. — Öten vannak együtt a szük kis szobában, melynek füstös falait alig képes megvilágitani, pislogó vékony faggyugyertya. Középett hosszukás négyszegü fenyüasztal áll, durva, de hófehér vászonabroszszal leteritve. Az asztalon kemény papirból alkotott kicsi kápolna, szines papirvirágokkal, apró csengetyüvel, s a kápolnácska belsejében puha mohán egy kis viaszbábu, a kis Jézus, — jó emberek és imádságos gyermekek öröme. — Az asztal előtt egyszerü szalmaszéken középkoru, sovány arczu nő ül balkezére támaszkodva, mig a jobbnak mutatóujjával egy nyitott könyv sorait kiséri. — Fenhangu olvasását ájtatos figyelemmel hallgatja a négy apró gyermek kik az asztalka széleire támaszkodva, örömsugárzó arczczal lesik az édes anya szavait.

— Kinn az utczán egy feketébe burkolt alak botorkál. Messze hagyta már maga mögött a csillogó várost, melynek tereit s utczáit fényes világu gázlámpák ragyogják be; ezen a tájon merre most jár, nem világit egyéb az ég csillagainál s a sápadt holdvilágnál, csakhogy most ezekből sem lehet látni semmit. Ha fatáblákkal vagy durva függönyökkel elzárt ablakok mögül gyér gyertyavilág sugárzik az utczára, s midőn emberünk egy-egy ily kis világosságon áthalad, süvegét még mélyebben rántja szemeire, fekete köpenyét pedig arczára vonja egészen. Nagyon alkalmatlan neki a világosság mintha attól félne, hogy valaki megismeri és kiolvassa szemeiből, hova indult? Pedig nem jár arra senki; ha járna is, elég dolga volna magával, hogy az utczát el ne hibázza, nem érne rá másra is vigyázni.

G. M.

(Folytatása köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, nov. 6. 1868. A jelenlegi üzletforgalmunk hátrányára még mindig az elszállitásban rejlik, gőzerünk nem levén képes az odábbszállitást eszközölni. Nem csupán itt helyben, hanem minden vasuti állomásnál a szállitásra várt, letéteménjy oly tulmennyiségü, hogy maholnap az elromláshoz közel álland. Még oddigelő leggyorsabban a Kanizsa-Mohácsi szállitmány eszközöltetik; nagyon helyesen találkozva a közmondással: „az uj seprü jól söpör.“

Egyébiránt a forgalom élénk, s az árak a helyiséghez szabottak.

Piaczi heti-vásári kelетárak.

NAGY-KANIZSÁN, november 6-án.

Alsó-ausztriai mérőként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 80 kr. 4 frt 85—86 fnt. 4 fr. 30 kr. 87—88 fts. 4 frt 50—65 kr. Rozs 76—78 fnt. 2 fr. 30 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 60 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 60 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. — kr. 67—68 fns. 2. frt. 20 kr. Kukoricza 2 frt 20 kr., 2 frt 40 kr. Kukoricza [illegible] (csinquantin) 2 frt 70 kr. Zab 44—45 fnt. 1 frt. 55 kr. 46—47 fns. 1 frt. 65 kr. Pohánka 63—68 fns. 2 frt 60 kr. 60—65 fns 2 frt. 65 kr. Paszuly fehér 4 frt 20 kr. Paszuly, tarka 3 frt. 80 kr. Gubó elsőrendü — frt — kr. Széna mázsa. 2 frt. Szalma 1 frt. 20 kr. Repeze 5 frt 25 kr. tavaszi 4.50. 100 fej káposzta 10—14 frt.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kaniszáról	Buda felé	d. u.	1	óra	22	percz.
„ „	„ „	estve	9	órakor.		
„ „	Bécs „	reggel	7	óra	15	percz.
„ „	„ „	estve	7	óra	45	„
„ „	Triest „	d. u.	1	óra	50	„
„ „	„ „	estve	9	óra	25	„
„ „	Barcs „	reggel	8	óra	56	„
„ „	„ „	délután	2	óra	—	„
Érk. N.-Kaniszára	Buda felől	reggel	5	óra	6	„
„ „	„ „	d. u.	1	óra	20	„
„ „	Bécs „	reggel	8	óra	20	„
„ „	„ „	estve	7	óra	30	„
„ „	Triest „	reggel	5	óra	25	„
„ „	„ „	délben	12	óra	52	„
„ „	Barcs „	d. u.	1	óra	44	„
„ „	„ „	este	7	óra	20	„

— A „HAZA“ életbiztositó magyarbank folyó évi oct. havi üzletforgalmi kimutatása: Benyujtatott 702 db bevallás 811,788 frt tőkére, 5000 Lire, 26,750 frc., 5100 db ar. a 1000 frt ezüst; függőben maradt a mult hónapból: 965.255 frt tőkére; összesen 1.717.033 frt és 5100 db ar. 1000 frt ezüst, 5000 Lire és 26,750 franc. Ebből kiállittatott 361 darab halálesetére 465,310 frt tőke, 102 db. életesetére 118,800 frt tőke, 57 db túlélés csoportokba 49,235 frt tőke. 58 db ellenbiztositásra 48,225 frt tőke. függőben maradott 986,768 frt tőke, elutasittatott 36,675 2,000 db ar. A bank-működésének kezdete óta, t. i. mult év Sept. 1-től 1868. Oct. hó végéig az összes benyujtott bevallások összege: 14,590,906 frt, 26,970 db ar., 8800 tallér, 181,550 frc. 8260 frt ezüstbe és 5000 Lire.

Bécsi pénzárfolyam, nov. 6.

5% metaliques 58.[illegible] 5% nemz. kölcsön 63.25; 1860-ki álladalmi kölcsön 87.50; bankrészvények 8.08; hitelintézeti részvények 218.50; London 116.—; ezüst ágió 114.—; arany darabja 5.50 kr.

Heti naptár.

November 8-tól 14-ig 1868.

Hó- és hetinap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold-uti
Kath. Ev. A főember leányáról. Máté IX, 18—26				
8	Vasárnap	D 23 Gottfried	D 22 Gottf.	[illegible]
9	Hétfő	Tivadar vt.	Todor	[illegible]
10	Kedd	Aen. András	Florencz	[illegible]
11	Szerd.	Márton pk.	Jónás	[illegible]
12	Csütörtök	Asztrik püsp.	Arkád	[illegible]
13	Péntek	Kosztka	Didak	[illegible]
14	Szombat	Szerapion vt.	Klement.	[illegible]

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**

Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Politechnikai és gyakorlati találmányok.

Burgonya- és almahámozó gép, mely [illegible] minden kiállitáson Párisban, London-ban és New-Yorkban az első jutalmat nyerte, minden tetszés szerint, papir vékony formában 60 darabot hámoz egy percz alatt; csekély ára nagy elterjedésre van számitva. Sulya másfél font. Ára 3.50 kr.

[illegible]

Ezüst fényesitő-enyv, kitünő szer minden meghomályosult ezüst-tárgy újjá és fényessé tételére, arany- és ezüstmüveseknek nélkülözhetetlen. Egy drb ára 10 kr.

Valamennyi óra regulatora a rovatolt napóra compasszal, mindenkinek a legjobban ajánlható, mert e bizonyára pontos órával minden mechanismus [illegible] 1 darab fényesitve 25 kr.

[illegible] por. E por alkalmazásánál [illegible] takaritunk időt, munkát és pénzt, mellett a legnagyobb előny még az, hogy a ruha sokkal jobban kiméltetik, mint közönséges készitésnél. 1 fontos csomag ára 22 kr.

Amerikai patentirozott biztositó zár, kitünő szerkezetü, s minden betörés ellen biztos. 1 db kisebb rendü ára 30, 40, 50 kr. 1 db nagyobb rendü 70, 90 kr. 1 frtig. 1 nagyobb kétkulcssal egész 10 frtig. 1 db utazótáskára való 25, 40—50 kr.

Gyakorlatiak a nadrág-védők, melyek a nadrágot rosz időjárásban az elpiszkolástól védik. — Egy pár ára 20 kr.

Angol ollók a legjobb aczélból, 1 csőr-olló, a legfinomabb 25, 35, 45 kr. 1 sing-olló, a legfinomabb 90 kr. 1 olló-láncz 10 kr.

Nagy előny nyujtanak a legujabb gép-irónok, megkiméltetünk az unalmas hegyezéstől, s biztosak lehetünk, hogy az ón hegye el nem törik. Egy db fába foglalva 10 kr. Csontba foglalva ára 15 kr. Tolltartóval és késsel 90 kr. 1 megtöltött tok, mely 3 hónapra elegendő, 10 kr. 1 db unioradirgummi ón és czink számára 5 krajczár.

Kitünő fénymáz kautschukkal vegyitve, hogy a bőrt tartóssá tegye. 1 katulya ára 15—30 kr.

Legujabb Ligroine zsebtüz-szerszám, a leggyakorlatibb a maga nemében, nem dohányzóknak is ajánlatos, közönséges tüzszerszám kellemes kis formájában egy lámpával egyesitve, mely néhány órai égőanyagot felvesz, ugy hogy gyakran előjövő alkalmakban hamar világot gyujthatni. — A csekély ár gyors terjedésére van számitva. 1 db. ára 50 kr.

Perzsiai hajszövesztő-szer, miáltal szürke hajak rögtön tetszés szerint barnára vagy feketére festhetők, és egyszersmind a természetes friseségét visszanyerik. Növényekből készittetik s tökéletesen ártalmatlan. 1 csomag utasitással együtt 2 frt.

Folyékony enyv. Minden háztartásban nélkülözhetetlen, miáltal a különféle a háztartásban előjövő apróbb hibákat magunk igazithatjuk. — Ez enyv évekig eltehető és hidegen alkalmazható. 1 üv. ára 25 kr.

Legujabb rozsdapor jótállással. — Minden rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből s más kelmékből, ugyszintén aczél- és vastárgyakból. 1 csomag 35 kr.

Legjobb borotvakés-paszta. Ez által a borotvakőszörülés szükségtelen lesz. Egy katulya ára 25 kr.

A lábakat nedvességtől megóvni. Mindenkinek ajánlatos, mert ez az egészségnek szolgál. A Meiner-féle kitünő bőrkészitésmódnál, mely a bőrt láthatatlanná teszi, ugy hogy a hosszabb járkálás után a nedvesség-ben a nedv behatása nem érezhető, és a czélnak legjobb mértékben elégtétetik. Egy üveg ára 60 kr.

Angol bőrfénymáz. Minden bőrnek hajlékonyságot adni és egyszersmind fényesiteni. Egy kis üveg 25 kr., 1 nagy 45.

Általános tisztitó por, melylyel minden érczet, arany, ezüst, pakfong aczél és rezet tisztitani és fényesiteni lehet. Egy katulya ára 20 kr.

Párisi egyetemes ragasz, nemcsak az üveget, porczellánt, követ, tajtékot, fát stb. leggyorsabban akként megragasztani, hogy az elválhatlan legyen, hanem különfélék egyesitésére is, például fát érczczel, üveget porczellánnal stb., ugy hogy testté váljék. Pakétja ezen minden háznál nélkülözhetlen szernek csak 10 kr.

Ugyanazon ragasz, folyékony állapotban, igen kitünő, üv. 30 kr.

Levélpecsét-bélyegek, egyedül csak gyárunk képes ilyen árért dolgozni, melyek kényelmességük, olcsóságuk és biztos ragaszok miatt az ostyák és pecsétviasz felett előnynyel birnak, aranynyal 500 db 1 frt 20 kr., 1000 db 1 frt 60 kr.

Szabályzó, a tollat minden kézhez és papirhoz igazitani, — ugy, hogy ugyanazon tollal a legfinomabb és legvastagabb vonásokat lehet véghez vinni. 12 db 24 kr.

Valódi angol tollkések, 1 db két késsel 20, 30, 40 kr. 3 késsel, 50, 60 kr. legfinomabb 3 késsel 60, 70, 90 kr. 1 frt, 4 késsel 80 kr. 1 frt, 1.20 kr.

Sövészeti festéz. A legnagyobb könnyüséggel lehet egy percz alatt a legkülönbözőbb festményeket, ugymint csoportozatokat, virágfüzéreket, csokrokat, stb. mindenféle tárgyakra, kivétel nélkül, például fára, csontra, üvegre, bádogra, porczellánra, bőrre, kőre, papirra átvinni. Ezek alkalmasak mindenféle házitárgyak feldiszitésére, és különösen ajánlatosak iparosok számára. Darabja ily képeknek 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10 kr. — Egy üveg átviteli lakk ára 20 kr, mely 500 db átvitelére elégséges.

Legfelsőbb helyről szabadalmazott méreg egerek, patkányok, bérczegők és vakandok kiirtására. Az eladás jótállás mellett történik. 1 nagy pléhszelencze 1 frt.

A élő-olaj a legjobb, hogy a haj rugányosságában megtartassék és a világos vagy szürke haj sötétre festessék, a vegyészi készülékek mind ártalmasak. Van szerencsém a nagyérdemü közönséggel tudatni, hogy hamisitlan, friss, kétszeresen finomitott dióolajból raktáram van. Egy kis üvegecske ára 25 kr., nagyobb 45 kr.

Gyökeres szer a tyukszemet legfeljebb 8 nap alatt nyomtalanul kiirtani. Ezen ujonnan feltalált szer felülmul minden eddigit, és ezért jótállás mellett adatik el. — 1 katulya használati utasitással együtt 60 kr.

Cs. kir. szab. pecsétszappan, mely hármat névén nevezendő pecsétet minden kelméből kivétel nélkül néhány pillanat alatt eltávolit. Ezen uj készitmény hatására nézve felülmul minden eddigi hasonló gyártmányt, minthogy a legkényesebb szint is sértetlenül hagyja, és azonnal megszáradva, szag nélkül marad. — A keztyük tisztitására is különösen ajánlható. 1 üvegcse ára utasitással együtt 40 kr.

Valódi illatos glycerin-créme, a legfinomabb illattal. — Egy középnagyságu 15 ára 15, 20 kr., nagy 25 kr. 1 tégely valódi tojásolajos hajpomádé 30 kr. 1 db valódi tojásolaj fixatour 30 kr. folyékony glycerinszappan 1 üveg 25 kr. glycerin-créme az arcz tisztántartására, 1 üv. 45 kr., ugyszinte minden egyéb belés külföldi illat- és toilette-szerek nagyválasztékban.

A kitünő szobapalló fényesitő paszta (mézgával) mely a pallónak a legszebb fényt kölcsönzi, s tartósságra nézve minden más eddigit felülmul. Egy katulya ára, mely elég egy szobára, 1 frt.

Szagtalan, vizálhatlan ágybetét-szer, az ágynemük átáztatásának meggátlására gyermekeknél, betegeknél vagy gyermekágyasoknál. 1 db ára 90 kr. 1.20, 1.50, 1.70 kr.

Legkipróbáltabb szer a svábbogarak gyökeres kiirtására. Egy katulya ára 25 kr. Egészen friss féreg-por, mely minden alkalmatlan férget kiirt. 1 kis üv. ára 20 kr, nagy 35 kr.

Valódi Hartmann-féle poloska-irtószer. E szer használatánál nemcsak a féreg lesz tökéletesen és örökre kiirtva, — hanem a további fészkelés is egészen meggátoltatik, miért is e szer az egyedüli a nemben. 1 üveg ára 30 kr.

Hogy t. vevőinket tévutakra vezessék, mindent elkövetnek, sőt még a czikkek hirdetésének irályát is utánozzák, figyelmeztetjük a közönséget, hogy az eredeti és valódi czikkek egyedül csak TRAUGOTT FEITEL áruházában, óvjegygyel ellátva, kapható. Árjegyzék a raktárban található minden tárgyról ingyen adatik.

TRAUGOTT FEITEL első ausztriai bizomány szállitó-üzlete Bécs, Kärntnerring Nr. 2, gegenüber dem Drasche-Haus.

Kereskedők és viszonteladók nagy engedményt nyernek.

(171—13,1)

Tessék csak egy próbát tenni,

és az alább megjegyzett tárgyak meglepő olcsó áráról meg fog győződni.

Minden áru a legjobb minőségrűli biztositás mellett adatik el.

[illegible] választék található mint Bécsben hasonló nem létezik; gondoskodva van [illegible] hölgyek és urak de még minden koru és állásu gyermekek számára [illegible]

[illegible] pontos megnevezés után ingyen és bérmentve megküldetik; nagyon előnyös tehát a vidéki t. lakosokra [illegible] minthogy abban nemcsak az ár, hanem minden a raktárban létező czikk pontos megnevezése is található. [illegible] mellett történik.

Legjobb gyártmányu különféle czikkek kivonata.

Franczia levél-papirok. [illegible] korona ingyen nyomásával. [illegible] 45 kr. [illegible] 65 „ [illegible] 75 „ 4-ed finom fehér 85 „ angol vonalazott 1 ft. boriték 8-ad fehérre 30 kr. erős 50 „ [illegible] 55 „ belől zománczos 60 „ finom gyászboriték 80 „ boriték 4-ed fehérre 50 „ erős papir 65 „ [illegible] a divatos [illegible] papirra 40 [illegible]

[illegible] Látogató jegy. [illegible] papiron, legfinomabb könyomatu egy sor irással 1 ft. [illegible] 70 kr. [illegible] arany nyom. 90 kr., minden következő sorért 10 kr. több. Látogatójegyek, legfin. angol [illegible] legujabb nemű [illegible] olcsóbb mint mindenütt [illegible] papir, 60 kr.

Ráztollak. 1 tucat ang. réztoll 12 legjobb fajban 10 kr. 12 tuct. ang. réztoll egy dobozban, finomabb fajban . . . 80 kr. 12 tuct. aluminium toll, biztositva rozsda ellen . . . 80 kr. 1 tucat irón jó minőségű 10 15 25 35 45 kr. 1 tuct. tollnyel . . 10 15 20 30 kr. Finomon vésett pecsétnyomók legszebb irással. 1 db két betűvel, finom nyéllel 50 kr. Koronáért 20 kr. külön, egész nevek olcsón számittatnak. Domborn yomó présék névvel együtt legfinomabb 3 ft 60 kr. Bélyeg (Stampiglia) bádogszekrénnyel, festék és ecsettel 4 50. 5 50. A legujabb maga magát nedvesitő bélyeg, (Stampiglia) a gép egyszeri nedvesitéssel ezer lenyomatot készit. A leggyakoriottabb hivatalok és irodák számára 1 db legfin. vésé 6 ft 50 kr 7 ft 50 kr. Legjobb minőségű, vasng ezüst lemezzel ellátott China ezüst. [illegible] 10 évi folytonos használat mellett 1 tct evőkanál 16 ft kávéskanál 9 ft, kés és villa 27 ft. 1 pár gyertyatartó 4 5 6 ft. 1 db tejmerítő [illegible] 1 „ levesmeritő 5 ft 50, 8 ft 50. 1 tct késtartó, legszebb faj 9 ft. Egyéb [illegible] gyári árért. Ezen gyártmány szin és formában.

Szagtalan vizmentes hasonló modorban a valódi csillethez ban van készitve. ágybavalók, nagyon ajánlhatók viselők, gyermekek, betegek és gyermekasszony számára elháritják tökéletesen az átnedvesitést.

Nagy raktár gyermek- és társasjátékokban. Bábok, dbja 5 10 15 20 30 krtól 2 ftig. Különféle állatok 5 10 20 „ 1 „ Játéktárgyak dobozokban 10 20 30 50 krtól . . . 2 ftig. Állatok, természet szerint elkészitve 50 krtól . . . 1—2 ftig. Egyéb játéktárgyak ezer féle választékban 10 krtól . . 4 ftig. Társasjátékok 30 50 krtól . 2 „ Az ismeretes roulette játékok en miniature 1 db 40 50 60 80 kr. 1 20. 1 ft 50. Laterna magica, az ugynevezett varázslámpa, a legkellemesebb mulatság ifjak és öregek számára, 1db 12 kép. 65 85 kr 1 50, 2 3 4 5 ftig. Könyvnyomdák tökéletes betükkel és szerekkel, megnőtt gyermekeknek 85 kr 1 20, 1 80, 2 50, 3 4 5 ftig. Angol szerszámládák, telve minden a házban szükségelt szerekkel, 1 láda 1 50, 2, 2 50, 4 ft, 1 kisebb gyermekek 25 30 60 80 kr 1 ft. Megrendeléseknél játékokra kéretik a gyermek korát és a darab értékét megnevezni mely után a legalkalmatosabb választatik miután a választék roppant nagy. Különféle játéktárgyak dobozokban száz féle választékban fi- és lánygyermekek számára, darabonkint 10 20 40 60 kr. 12 ftig. Legfinomabb kautschuk-fésük. 1 fodoritó fésü 15 20 25 30 kr. 1 sürü fésü 20 25 30 kr. 1 nyelesfésü 25 30 35 kr. 1 tartófésü 30 40 50 kr. 1 zsebfésü 10 15 25 kr. 1 zsebfésü kefével 15 35 40 kr, 1 fejkefe 30 40 50 kr. 1 frtig. 1 ruhakefe 50 60 80 kr. 1 ftig 1 legfinomabb fogkefe 10 25 30 35 kr, körömkefék 25 30 45 kr. Legjobb angol tollkések, dbja 25 35 45 60 80 kr. 1 ft, 1 ft 20 kr. Előnyös zsebtüzszerszámok kanoccsal v. anélkül, dbja 20 30 40 60 kr. Legujabb pénztárczák 20 40 60 80 kr. 1 frt, 1 ft 50, 2 ft. Tárczák 60 80 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 ft. Valódi tajték-szivar pipák és tartók legszebb foglalás és legfinomabb faragás dbja 50 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 4 5 frt. Szivartáskák 30 50 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 2, 3 ft. Tökéletesen ellátott dohányozási ké-

szülétek valódi tajtékból borostyánkővel tokba, szebbe való, a töltészám szerint különböző szárak és pipákkal, tüzszerszámkanóc, szivarkészitők papiros s egyéb dohányzási készülettel, darabja 3 4 5 6 8 frt. Selyem nyakravalók urak számára darabja fekete vagy szinezett 25 35 45 60 kr. Divatos selyem-chardeok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 kr. Legjobb nadrágtartók tartós és előnyös, párja angol czérnából 45 60 80 kr, selyemből 90 kr, 1 ft 20, 1 ft 50 kr.

Papirtárczák. Egy szépen ellátott enveloppe különféle fényüzési papirok és boritékokkal telve dbja 25 35 50 60 80 kr, 1 frt. Egy irótárcza ellátás nélkül 80 kr, 1 frt, 1 ft 50, 2 ft, tökéletes iró szerszámokkal 2 3 4 ft.

Fényképi albumok. százszori válogatásban, saját gyártmány. 1 db 25 képre 35 50 80 kr 1 frt. egy db 25 képre legfinomabbféle 1 ft 1 ft 50, 2 3 ft. egy db 50 képre 60 80 kr, 1, 1 ft 20. egy db 50 képre legfinomabbféle 1 ft 50, 2 3 4 5 ft. egy db 100 képre 3 4 5 6 8 ft. Gyári raktár rámákban, darabja 5 10 20 30 50 kr.

Különféle női necessair-ek. tökéletes varró-készlet dbja 40 80 kr. 1 2 3 4 5 frt a kiállitás minősége szerint. Gyári raktár franczia szinházi látcsövekben dbja 3 4 5 6 8 10 ft, melyek a látművésznél dupla áruak. Legszebben kiállitott női kézi tárczák bőrből és kelméből, dbja 1 ft 50, 2 ft, 2 ft 50, 3 4 5 ft.

Legujabb ékszerek legdivatosabb forma uj aranyból mely mindig az aranyszint megtartja és ezáltal a valódi ékszerhez a legámitóbban hasonlit. Melltük dbja 40 60 80 kr. 1, 1 50, 2 frt. Fülbevalók, párja 60 80 kr. 1 ft 1 50, 2 frt. Nyakérmek, dbja 20 25 35 50 65 kr. Karpereczek dbja 50 kr. 1 1 50, 2 ft. Tartófésük 80 kr, 1 1 ft 50, 2 3 ft. Gyürük kövekkel 30 40 50 kr. Óraláncok, rövidek 50 80 kr kr, 1 ft 1 frt 50. Nyakláncok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50. Gombostük urak számára 20 40 50 60 kr.

Elősing-gombok dbja 10 15 20 30 kr. Ujj-gombok, dbja 5 10 kr. Egész készületek elősing és ujjgombokból legszebb kiállitás 50 80 kr 1 1 ft 50. egy csomó óra-fityelék, nagyon csinosan összeállitva 60 80 kr, 1 ft.

A legdivatosb anzél-ékszer összeállitva sok finoman köszörült ezüstacélcsövekből. Egy melltü 40 60 80 kr, 1 ft. egy melltü ezüstbe foglalt 1 50, 2 3 ft. egy pár fülbevaló 50 60 80 kr, 1 ft. „ „ fülbevaló ezüstbe foglalt 1 50 2 3 3 50 kr.

Legfinomabban elkészült brillant-ékszer maga a szakértő is ámittathatik ezáltal. Ezen ékszer valódi ezüstbe van ellátva, az utánzott csillárok a legfinomabban köszörült hegykristályból valók, a melyek élénk tüzét soha sem vesztik el; más drága kövek is ismerhetlenül vannak utánozva. Egy melltü 4 5 6 ft. „ pár fülbevaló 4 5 6 ft. „ „ elősing-gombok 2 50, 3 50, 4 ft 50 kr. egy darab uri-tü 1 80, 2 80, 3 4 ft. Brillant-gyürük aranyból 1 20, 1 50 2—3 frt. Keresztek és szivek nyakdiszgyanánt 2 3 4 ft.

Gyászékszer. fekete legszebb alak és igen tartós üvegjet, lava és bival-szaruból. Egy melltü 20 30 50 80 kr. 1 ft. „ pár fülbevaló 25 35 50 80 kr, 1 ft. „ db karpereczek 30 40 80 kr. 1 ft. „ „ nyakhajtóka 50 80 kr, 1 ft. „ rövid óralánc 15 30 60 kr. „ nyaklánc 30 80 kr, 1 ft. „ elősing-gomb 4 kr. „ pár uj gomb 15 20 30 40 kr. „ tartó-fésü 20 40 60 80 kr. Nagy gyár-raktár bel- és külföldi parfum szappan, olaj, hajkenőcs és egyéb pipere czikkekben.

Hihetetlen de mégis igazság. Szalón-órák bronczból üvegfedél és alapzattal. Egy db kis óra 2 frt. „ „ középnagyságu 3 ft 20 kr. „ „ nagy óra 2 ft 60 kr. „ „ legnagyobb 4 ft 50 kr. Csinos szobaórák porczellán czimlappal. Egy db ütőmű nélkül 2 3 4 50 kr. „ „ ütőművel 3 50, 4 50, 5 ft. Ezen órák tartósságáért és jó járásáért kezesség vállaltatik. Mindennemű megrendelések átvételnek s gyorsan és olcsón teljesittetnek.

Az első ausztriai bizományi üzlet.

A. FRIEDMANN Bécsben.

Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. a Dréher söresarnok mellett.

[116—12,9]

Glück auf nach Frankfurt a/M.

Als einer der vortheilhaftesten und solidesten Unternehmen empfiehlt [illegible] die von der Herzogl. Braunschweig-Lüneburgischen Landes-Regierung genehmigte und garantirte grosse Staatsprämien-Verloosung von über Zwei Millionen Gld. deren Gewinnziehungen schon am 10ten d. M. beginnen.

Dieselbe umfasst 86,600 Loose, wovon 19,600 unbedingt mit Treffer erscheinen müssen, da nur Gewinne gezogen werden.

Die Hauptprämien sind: Guld. 175,000; 105,000; 70,000; 35,000; 2 à 17,500; 2 à 14,000; 2 à 10,500; 2 à 8750; 2 à 7000; 2 à 5250; 6 à 3500; 7 à 2620; 105 à 1750; in Allem 19,600 Gewinne.

Gegen Einsendung des Betrages versende ich „Original-Staats-Loose" (keine Promessen) für obige Ziehung zu folgenden planmässig festen Preisen: Ein ganzes fl. 7. — Ein Halbes fl. 3.50. — Ein Viertel fl. 1.75 Banknoten [illegible] Zusicherung prompter Bedienung. — Verloosungsplan, sowie nach jeder Ziehung die amtliche Liste wird ohne weitere Rechnung übersandt.

Durch das Vertrauen, welches sich diese Loose so rasch in Österreich erworben haben, erwarte ich bedeutende Aufträge, solche werden bis zu den kleinsten Bestellungen, selbst nach den entferntesten Gegenden ausgeführt.

Man beliebe sich [illegible] zu wenden [illegible] dem Verkaufs [illegible] von der Direction [illegible] Grosshandlungshaus [illegible]

(172—?) J. W. HAAS in Frankfurt a/M.

[illegible]

Nagy hangverseny

[illegible] hangverseny-vállalkozó vezetése alatt fog tartatni

[illegible] dec. hó 1-én esti fél 8 órakor

a „Zöldfa" vendéglő termében.

(176—?)

Castri Paulina,

a pesti [illegible] opera primadonnája,

Hilesel Gusztáv, Gróf Wilh. és Pollák D. első rangu művészek fognak ez estén közreműködni.

HELYEK ÁRA:

[illegible] 1 frt 50 kr. Számozott hely 1 frt 20 kr. [illegible] a teremben 70 kr. Karzat 40 kr.

A vállalkozó számitván a nagy közönségre, a helyek árait a lehető legolcsóbbra tette.

Jegyek kaphatók: naponkint Wajdits József könyv-, mű- és hangjegykereskedésében.

Id. Madarász And. Pécsett

ajánlja

GÉPGYÁRA ÉS ÖNTÉSZETE

készitményeit

gőzgépeit, különösen pedig malom szerkezeteket, olaj henger- és sajtókat, borpréseket, gőz- és vizvezetési csöveket takarék-tűzhelyeket és azok egyes részeit, kutakat, oszlopokat, rácsozatokat, minden néven nevezendő öntvényeket, továbbá

gazdasági gépeit

u. m. szántó-, irtó-, kapáló- és töltögető ekéket, vetőgépeket, magtakarókat, rostákat, erőműveket (göppel) lószerkezetre, cséplőgépeket, kukoricza morzsolókat, répa és szecska-vágókat, zuzó- és daráló gépeket.

Minden a gépészet szakmájába vágó megrendeléseket a leggyorsabb előállitás s legjutányosabb árak mellett elvállal ugy a gyárba Vitéz-utcza 14-ik szám alatt, valamint raktári irodájában országut 5-ik szám, hol a fentebb elősorolt készitményekből folytonos készletet tart. (175—1)

FELHIVÁS.

Az alulirott igazgatóság tisztelettel jelenti a hazai t. közönségnek, hogy a m. kir. keresk. ministerium f. évi jun. 12-én 7881. sz. a. kelt engedély folytán a

„Magy. kölcsönös biztositó-bank"

működését megkezdette.

Minélfogva az intézet mind helyben, mind vidéki pártolóit tisztelettel felhivja, hogy a biztossági alap képzésében mint alapitók résztvenni szíveskedjenek.

Jelentéseket e czélból elfogadnak legközelebb

Pesten az „Angol-magyar bank" (főut 1. sz.)

s a fenczimzett intézet ideiglenes irodája (régi posta-utcza 10. sz. II. emelet.)

Budán az ottani „takarékpénztár" (lánczhid-tér.)

Vidéken pedig az intézet ügyvivői.

Hol ügyvivőségek nem léteznek, a jelentkezések a fenczimzett intézetek bármelyikéhez irásban intézendők.

Alapitó lehet mindenki, ki az intézet bizt. alapjára egy vagy több 100 ftos jegyet aláir, s ez összegből aláiráskor 10%, s az ideigl. nyugta kézbesitésekor további 20%-ig leteszi; a többi 70%/egy év lefolyása alatt 3 vagy több kisebb részletben fizetendő be.

Ezen összegek képezik az intézet biztossági alapját, mely a benne részesülőknek azon kettős előnyt nyujtja, hogy míg az illetők kisorsolás utján tőkéjöket visszakapják, attól folyvást 5%-ot kamatot huznak, az évenként tartandó kisorsolás alkalmával pedig egész betételök egyszerre, a kisorsolás ideje szerint 25%-tól egész 100%-ig emelkedő felülfizetéssel adatik vissza.

Működését kiterjeszti ezen intézet a legelőnyösebb feltételek mellett:

1) a tűzkár elleni biztositásokra, minden ingó és ingatlan vagyonra nézve,

2) a jégkár ellenire, valamint

3) az emberi élet minden szokásban levő módozatok szerinti biztositására.

Az ezen üzletágakból évenkint maradó fölöslegek kezdetben az alapitók által az előre képzett biztonsági alapra tett befizetések törlesztésére szolgálnak; e törlesztés után pedig mint tartaléktőke az összes résztvevők közös tulajdonát képezik, a kik betételök legkisebb koczkáztatása nélkül, nemcsak azok után járó kamatokat, hanem a dijtételekből maradó további fölöslegeket élvezik azon előnynyel egyetemben, hogy az intézet rendelkezése alatti tőkét elsőbbségi joggal kölcsönkép használják, s igy szükség idején biztos és olcsó pénzhez juthatnak.

Az intézet szervezete a legszabadelvübb, amennyiben az összes tagok befolyása és ellenőrködése alatt áll.

Minélfogva a t. közönség részvétébe és pártolásába azon megjegyzéssel ajánljuk, hogy bármi további felvilágositással ugy az intézet, mint vidéki ügyvivői a legnagyobb készséggel fognak szolgálni.

Pest, 1868. szeptember 4-én.

A „MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSITÓ-BANK" igazgatósága.

(158—10,8)

Bécsben, belváros, Bornergasse 2. sz.

J. G. Popp tr. és gyakorló orvos által

készitett

Anatherin-szájviz

kitünő hatását

ujra megerősiti e bizonyitvány.

Igen tisztelt orvos ur!

Kedves kötelességemnek ismerem az Ön által feltalált, a szenvedő emberiségre írt nyujtó Anatherin szájvizéért legőszintébb hálámat kifejezni. E szer [illegible] használata által menekültem meg a mélyen gyökerezett fogfájdalmaktól; igy lyukas fogaim most is oly jól használhatom, mint az [illegible] Uraságod kitünő esszentiája egyuttal minden fogfájdalmat és ínvérzésttül megszabaditott. — [illegible] Ha egy szere ajánlatára mindent fölhasználok, mi tehetségemben áll. Magamat baj[illegible] ajánlva maradtam.

Berlin, Ámin-ut 47.

[54—?] Lobeck T., hadnagy.

Az „Anatherin-szájviz," valamint az „Anatherin-fogpaszta" kapható: Nagy-Kanizsán Belus József gyógyszerésznél, Rosenberg, [illegible] A., Wajdits J., Wellisch, Fesselhoffer és Schwarz A. urak kereskedésében. Pápán Tschepen J., Stampfl G. és Lővy L. uraknál. [illegible] Egerszegen Antal F. gyógyszerész és Handler H. [illegible] Werli gyógyszerész. Varasdon Halter gyógyszerész. [illegible] Dormer Kajet. és Stamborszky L. gyógyszerész [illegible], és Szombathelyen Pillich Ferencz gyógyszerész urnál.

Árverési hirdetés.

A keszthelyi Hév-viz-fürdőnél az étterem, 3 lakószobán hasszonvétel 1869, 1870 és 1871-ki fürdőidényre folyó évi deczember 1-én délelőtti 9 órakor Keszthelyen az uradalmi Tiszttség irodájában árverés utján kibéreltetni fog.

Mely árverésre a bérleni szándékozók kellő bánatpénzzel ellátva megjelenni kéretnek.

Kelt Keszthelyen, nov. 6-án 1868.

M. Gróf Festetics Tasziló ur [illegible] Jószágkormánya.

(177—3,1)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 46. szám, november 14. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és müvészet köréből.

Megjelenik: minden szombaton, egész íven. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek: Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve: Egész évre: 6 frt. — kr. Fél évre: 3 „ — „ Évnegyedre: 1 „ 50 „

Hirdetések: A hat hasábos petitsorért 1-szőr 7 kr. 2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr. A „Nyilt téren" egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad: N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

A nagy-kanizsai főgymnasium alapitványához ujabban adakoztak: nagy-kanizsai Farkas Borbála asszonyság 100 frtot. Dr. Pressburger ur 150 frtot és Csizmadia Imre ur 100 frtot összesen 350 forintot.

Mely szives adományokért a főgymnasium ügyi bizottmány nevében köszönetemet van szerencsém kijelenteni.

Nagy-Kanizsán, nov. 12-én 1868.

TÁRNOK ALAJOS m. k.
alelnök.

Gazdászati elmefuttatás.

Jeligo: Előtted a küzdés, előtted a pálya,
Az erőtlen csügged, az erős megállja.
És tudod az erő micsoda? — Akarat.
Mely előbb vagy utóbb, de borostyánt arat.
Arany.

A magyarhoni gazdászat átalakitásának uj kora a mult század utolsó tizedének elejétől kezdődik, az időtől t. i. midőn mind magyar, mind erdélyország f ő u r a i egy egy kedvenczöket a külhoni gazdasági intézetek látogatására kiküldvén, tapasztalataik jeles bizonyitványaival megczáfolták azon eszmét, mintha a magyar-föld mivelési és termelési tökélyetesíthetésének természetes tekintetéből szégyen volna tanácsért szorulni más megyébe s annál inkább k ü l f ö l d r e.

Mennyi reményünk lehet a jövendőre, ki fog bőven tetszeni a magyar honi-ipar és gazdászat történetének uj korából, honnan az elmélkedő olvasó bőven szedhet magának bizonyitványokat állitásunk igazolására, habár mi abba semmi figyelmeztető jegyzetekat nem toldunk is. — Csekélységnek látszik ugyan e tárgy sokak előtt; de a földmives osztály térséges mezőt talál benne: csekélyebb vagy nagyobb kiterjedésü birtokának rendszeres felosztására, s a mivelési ágaknak idő szerinti bevetése a termelésre nézve.

Nem ok nélkül hivalkodnak némely m i n t a g a z d á k, hogy hármely, teljesen elhanyagolt kopár téreket dúsan termő földekké — s rendszeres kezelés által bámulatosan használhatóvá lehet átalakitani; sőt mi több: már most nem csekély tapasztalat azt is bebizonyitani látszik, hogy a g a z d á s z a t o t u g y k e l l t e k i n t e n i, m i n t t e r v s z e r é n t i m ü v é s z e t e t, melynek b e f o l y á s a van az ország éghajlatára és fekvésére, valamint a nép szokásaira is, s hogy ezen szempontból tekintve, a r é g i s u j a b b s z e r k e z e t egészen t e r m é s z e t e s, s az elfogadásra egyformán érdemes, és pedig inkább a fennforgó körülmények miatt, mint az egyik vagy másik módnak határozott s z é p s é g e vagy h a s z n a miatt.

„Ha valamely embert észre veszek — beszéli Sir W. B r i d g e s — ki csak a találmány egy stilljéből tud örömet vonni, s annak kizárólag érdemein dogmatizalni, sajnálkozom gyengeségén s megvetem a magára zárkózást. Ha ő különös vonzalomról vagy szeretetről szól, vagy arra nézve, mi régi vagy uj; ha egyedül csak a holtakra, vagy élőkre szoritja dicséretét: mind a két esetben nevetséges az, de inkább ostobasága még inkább bebizonyodik az utóbbiban. — Fő joga az embernek — ki vizsgálat és tanulmány által megnyitá szellemének minden kellemes idea-egyeztetése forrásait — találni örömet majd magányos erdők vadságaban, majd elragadtatni a terjedelmes síkságok vidámságától, majd ismét a finomitott müvészet feldiszitésén, a fényüzés s gazdagság pompásságain, a népes tenger kikötőiben látszató foglalatosságokon, a városok igyekezetein kézmiveikkel, a játékszinek díszes alakjain, az ünnepek fényességein — örömet, mulatságot lelni" stb. stb.

Nem szándokunk eldöntő feleletet adni azon kérdésre, melyik ország lehet legalkalmasabb e földkerekségen kormányzása, csinosbulása s állapotja által a legnagyobb kifejlésre s oly előterjesztésekre, milyenekre a gazdászat alkalmas; azt sem hiszszük, hogy volna olyas ország, mely minden ágra nézve legfensőbb jelességében birná a megkivántatókat; — de hiszszük, s hitünk sziklaként szilárd, hogy az e l m é l e t i l e g kezdett s gyakorlati tapasztalással egybekapcsolt gazdászati tudomány a szorgalom s változó időjárások helyes felhasználása mellett iparunkat azon kivánt czélhoz — h o n i g a z d á s z a t u n k t ö k é l y e s i t é s é h e z — fogja emelni, hová a letünt évtizedek alatt igen sokan gyorsitották m e g h i u s i t o t t t ö r e k v é s e i k e t.

Csak ennyit akartunk mondani bevezetésül azoknak, kik azt hiszik, hogy a tudomány maga gyakorlati tapasztalás nélkül is képes sikerről biztositani.

Arra nézve, hogy valaki mindenik müvészet tudományát magáévá tegye, természetesen megkivántatnék, hogy mindabból valamit értsen, mi rokonságban áll azzal, vagy mi valamikép arra szolgál, hogy munkálatjok s elrendezésük természetét s befolyását megmagyarázza. Ez azonban több annál, mit egy embertől általában kivánni lehet; több annál, mit egy gyakorlatilag tapasztalt embertől valaha méltán várni szabad.

Eltekintve azonban a fukar ész korlátoltságától, — habár az eddigelő megjelent számtalan, gazdasági jeles könyvek és röpiratok bő kutforrásul szolgálhatnak is birtokosainknak, a mezei gazdászat körüli fontos teendők elintézésében — nem leend tán felesleges, ha egy — nem épen tudós és minden tekintetben szakavatott — czikk-irónak elméletileg felfogott s némi tekintetben sikeresen tapasztalt gazdászati s z a k i s m e r e t e i b ő l, a kisebb földbirtokosok, különösen az a l s ó b b r e n d ü n é p o s z t á l y figyelmébe, használható megjegyzéseket ajánlunk.

* * *

Először is tehát, az igen sok vidéken elhanyagolt, s igy következésképen használati jóságáról kérdés alatti, ugynevezett

„L u c z e r n a"

— azon neműnek termesztéséről, melyet magyarul f r a n c z i a l ó h e r n e k; — latinul „Linneus szerint" m e d i c a g o s a t i v a; németül pedig L u c e r n e r-S c h w e i c z e r- vagy S c h n e c k e n-K l e e-nek neveznek.

I. A luczerna vetésnek igen sokféle haszna vehető, mert a luczerna hamarább kibuvik a földből, mint akármely más füneme; továbbá nem vész el a legszárazabb nyárban is, és eltart késő őszig, mig csak a keményebb hidegek el nem ölik: ugy, hogy háromszor s négyszer, sőt gyakran többször is lehet egy évben kaszálni. Ebből látható, hogy a luczerna termesztés után nagyobb bőségben lenne a jóféle takarmány; következőleg.

Mind vonós marhákat jobbakat lehet tartani, mind pedig a fejősöknek több hasznukat venni.

Ha gyümölcsfák közé vettetik a luczerna azokat is termékenynyé teszi, még a legszárazabb évben is. Ennek oka igen egyszerü és természetes: a luczerna gyökere mélyen beveszi magát a földbe; tehát az által a föld alatt levő vizes erekből is felhuzza a szükséges nedvet; és a fák gyökerei körül is nedvesen tartja a földet. Egyébaránt a harmat és eső nedvessége is igen tartós a sürü luczerna között.

Megjegyzésre méltó itt, az ugynevezett „v ö r ö s l ó h e r" is, mit különösen l e g e l ő n e k vetni felette hasznos. Vetni lehet akár tisztán, akar más fümaggal vegyitve.

SZENTKIRÁLYI AURÉL.

(Vége következik.)

Szerény észrevételek a népnevelési törvény-javaslatra.

Feszült figyelemmel s nagy várakozással fogadtatott hazánk minden rendü és rangu lakósai által a népnevelési törvényjavaslat, melytől a népnevelés emelése s virágzásnak inditása oly nagy mértékben váratott, de hogy e várakozásnak sok részben nem felelt meg, s hogy különösen mi néptanitók, kik oly szép reményeket kötöttünk hozzá, várakozásunkban — mint legközelebbről érdekeltek — igen nagy mértékben csalatkozánk ezt igyekezem kimutatni, felemlitvén a t. jav. legfőbb hiányait.

Hazánkban nehány év óta mind nagyobb érdekeltség mutatkozott a népneveléshez egyaránt. Számosan foglalkozván vele, lehetőleg kifürkészték az e tekintetbeni haladás akadályait, s ezek közt legfőbbnek tünt ki a tanitók roszszul, mondhatnám nyomorultul dijazása, s elismertetett, hogy a népnevelés ügy nagyobb lendületet mindaddig nem vehet, mig a tanitók munkájokhoz illő dijazás által a megélhetés küzdelmétől fel nem mentetnek. Annyira megvitattatott ez pro et contra, hogy ezt bizonyitgatnunk ez alkalommal felesleges. Joggal vártuk tehát, hogy a törv. javaslat a közkivánatnak e tekintetben eleget teend az által, hogy a népnevelés elmélkedésének legfőbb akadályát elhárítandja. A helyett azonban kimondja a törv. javaslat a községi iskolák tanitóira vonatkozólag, hogy fizetésök 300 frtnál kevesebb nem lehet. Ez oly csekélység, melyből egy 5—6 tagból álló tanitói család helyzetéhez, — melyet kell, hogy a társadalomban elfoglaljon — illően meg nem élhet. Ehhez, mint a kecskeméti tanitók az országgyüléshez benyujtott folyamodványokban kifejtették, szükséges, hogy a városi tanitónak 800 a falusiaknak fizetésök pedig 600 forintra emeltessék.

Több felszólalást láttam már épen e tárgyban a „Zala-Somogyi Közlöny" hasábjain is, de az illető felszóllaló urak csak mind a fizetési minimum csekély voltát emlegették, ugy látszik kikerülé figyelmöket az, hogy t. v. még ezt sem terjeszti ki a felekezeti tanitókra, de sőt ezeknek még csak meglevő fizetéseiket sem rendezé, s a rendetlenül befolyó felekezeti tanitók fizetéseiknek rendesebb beszolgáltatásáról nem gondoskodik, a mi pedig oly szükséges volna, nemcsak a tanitók, de a népnevelés ügy érdekében is: mert e kettőt egymástól elválasztani nem lehet. Ugy látszik, a t. v. a felekezeti iskolákat „ne bántsd virág"-nak tekinti.

Általánosan elismert tény, hogy a rendes iskoláztatásnak egyik legfőbb akadálya a tandij fizetés, vártuk tehát, hogy a tj. ezt megfogja szüntetni. Ez azonban nem történt, hanem a helyett, a 40. §-ban kimondatik, hogy: — „A községi elemi nép - iskolába járó növendékek tandijt nem fizetnek", mig a sokkal nagyobb számu hitfelekezeti iskoláknál ez érintetlen hagyatik.

A lefolyt gyászos 18 év alatt sok helyen az absolut kormány rendelete folytán behozatott a vasárnapi vagy ismétlő iskoláztatás. Vártuk: hogy a törvényjavaslat által ez helybenhagyatik, vagy e helyett czélszerübb intézmény hozatik létre. Ez nem történt meg. Kimondatik ugyan a községi iskolákra nézve, hogy azon gyermekek, kik a mindennapi iskola egész tanfolyamát bevégezték, a három évi tanfolyamu ismétlő iskolába kötelesek járni, és pedig a téli félévben hetenként öt órát. A kitfelekezeti népiskola növendékei azonban még az eddigi gyakorlatban volt vasárnapi iskoláztatás alól is fölmentetnek, a 39. §. által, hol ez áll: „Ha ugyanazon helységben hitfelekezeti vagy egyéb népiskolák is volnának, m e l y e k b e n c s a k h a t é v i t a n f o l y a m v a n, ezen iskolából kikerült gyermekek is 15-ik évük betöltéseig kötelesek a községi ismétlő iskolába járni."

Ezek szerény nézetem szerint a törvényjavaslatnak legfőbb hiányai, s épen a nevelés ügy érdekében óhajtandó volna, hogy mindazon kedvezmények, melyek a községi népiskolák tanitóira vonatkozólag tétetnek a törvényjavaslat által, terjesztetnének ki a felekezeti tanitókra is, mert hiszem a teher egyenlő.

S. I. Galambokon.

Magyar tudós társaság

Pest, nov. 9. 1868.

A tudomány békés barátjai fegyvert ragadtak kezeikbe, humanista, realista, philologus iurista, historicus mind beszél, mind haragszik.

Dr. Akin értekezett az exact tudományok állásáról Magyarországon, azaz jobban mondva kiöntötte a nyelvkincs fuláinkjait a külföldiesség affectalt meze alatt tartott leczkézést a nemzet közönségének. Elmondta azt, mit már nagyon régen tudunk, hogy Magyarország nem áll az európai tudományosság szinvonalán, kárhoztatta a kormány az országgyülési majoritás hanyagságát, hogy a tudomány érdekében semmit sem tesz, kárhoztatja B. Eötvös népnevelési törvényjavaslatát, hogy t. i. nem ott kellett volna kezdeményezni a közoktatást, mert ha lesznek népiskolák, nem lesznek népoktatók, mert a gymnasialis rendszer rosz, az egyetem nem áll a tudomány szinvonalán, azt is mondta, hogy a tudományt Magyarországban nem méltányolják s ez az oka, hogy sokan visszarettennek e pálya tövisei elől s igy a külföldre van szorulva Magyarország, és oly fatalis dolgok történnek, hogy a lipótvárosi kupola romba dől, a vasutak idegenekre vannak bizva. De ki tudná mindazt elsorolni, a mit előadó ur felhozott

Sed nunc venio ad fortissimam themam: Akin ur amint elhagyta a szószéket Greguss Ágoston áll föl és czáfolgatni kezdi előadót, hogy t. i. nem ismeri a hazai viszonyokat, talán azt sem tudja, hogy hazánk most bontakozott ki az önkény vaskarjai körül, most adatott át önmagának: tehát nehéz feladat jutott parlamentunknak, a legégetőbb szükséget kellett legelőször orvosolni, és ha majdan állami létünk háza felépült, a szobrokat és könyvtárakat csak azután kell és lehetséges beállitani. – Utána Jedlik támadta meg, majd Szász Károly emelt szót a mellett, hogy hazánk daczára a zilált viszonyoknak mégis tud felmutatni oly egyéneket, kik — az exact tudományokban — európai szinvonalon állandó, folhoz egy Petzvalt Stoeckert, Thant stb. — majd Ballagi kárhoztatja ezen leczkézést, mert székfoglalóval a tudós beszokta magát mutatni, ez pedig nagyon rosz tükröt nyujt az academiának, legérzékenyebben támadta meg Rónay Jácint, mondván, nekünk legelőször a nemzetiség megmentésére kellett minden erőnket forditanunk, mert a nemzetiségnek alávetem a tudományt, alá magát a szabadságot, mert a tudományt pótolhatjuk, a szabadságot visszaszerezhetjük, de az elvesztett nemzetiséget soha semmiféle körülmények között sem nyerhetjük vissza, beszédét igy fejezé be: „Akin ur látszik, sokat tanult a külföldön, de nem tanult illedelmet, nem kiméletet.

Ilyen dolgok történnek az Academiában, azon Academiában, melyről az öreg Dumas azt mondja, midőn egykor az unalmasságot akarta találóan festeni, „olyan, mint az academiai ülés." A mai tökéletesen megczáfolta az öreg irót. — Akin ur emlitettem értekezésére az a megjegyzésem van, hogy nem Akademiába és nem székfoglalónak való, valamely lapban illő helye lett volna, de nem a tudomány szentélyében. Előadónak sokban igaza van, a mit az Akademia is elismert, de sok állitása alaptalan és indokolatlan, szóval ezen leczkézését Akin urnak legjobban az a birálat jellemezhetné, amit Lessing mondott bizonyos könyvről: „Ezen könyv sok jót és ujat foglal magában; kár, hogy ami jó benne az nem uj, és ami uj benne: az nem jó."

OLÁHFI GYULA.

Heti szemle.

November 13-án, 1868.

A horvát tartománygyülés e hó 16-ára van egybehiva. — Madarász Viktor festész hazánkfia Párist elhágyja és mütermet rendezvén be Pesten, állandóan itt szándékozik letelepülni. — A [illegible] hg. Eszterházy féle uradalmat [illegible] és Zemplénmegyékben a [illegible] árverésben hagyása mellett 720,000 frtért megvette Wahrmann Mór pesti bankár. — A [illegible] akademia Nyáry Albert bárót [illegible] tiszteltte meg. Ezt megelőzőleg [illegible] Eötvös József és gr. Mikó Imre minisztereket, továbbá Horváth Mihály [illegible] Ferencz és Thaly Kálmán hazánkfiait [illegible] érte. — Bem tábornok hamvait [illegible] Erdélybe aligha sikerül átszállitni a [illegible] honvédegyletnek. Izmailbeg (az erdélyi [illegible] Friss Gusztáv) ki [illegible] több napot töltött Nagy-Szebenben, [illegible] kételyét fejezte ki a lehetőség felől [illegible] a korán tiltja a holttestek kiásatását. — [illegible] János a keletázsiai expeditióba [illegible] által küldetik. — Pesten az idén [illegible] 1087 szobával épitettek f. évi jan. [illegible] lakkal szaporodott. — Bözöd [illegible] együttesen áttértek az izraelita vallásra. [illegible] ellen egy nalaczi birtokos [illegible] gyógyszert talált fel: doliotot, lestyánt és [illegible] eczetben összetörni s azzal a [illegible] megkenni minden reggel. — [illegible] ülékat akar állitani három kecskeméti iparos.

Zala-megyei hirek.

Az illavai országos fogházból f. évi május hóban elszökött sárosdi Kupi V. rabló Csontos K. megyei csendbiztos vezérlete alatti őrjárat által mult hó 25-én Badacsony-Tomajon agyonlövetett.

— Lobkowitz Lajos herczeg, cs. kir. százados a 10. sz. dragonyos ezredben, ki ez évi julius hóban tartott tábori szemle alkalmával N.-Kanizsan lováról lebukott, e hó 3-án éjjel hosszas szenvedés után elhunyt.

Zala megyei gazdasági egyesület igazgató választmánya ülését 1868 ik év november 25 án d. u. 4 órakor és folytatólag közgyülését tartandja; melyre az egyesület tagjai teljes tisztelettel meghivatnak. Zala-Egerszegen okt. 1868 Sellyey László alelnök.

— A katalin tánczvigalom N.-Kanizsán nov. 14 én van a Zöldfánál. Belépti dij 60 kr.

Hazai haltenyésztés emelésére az országgyülés által megszavazott 20 ezer frtból a Balaton s vidéke részére Keszthelyen felállitandó tenyészdenek 5000 forint adatvan, azok tehát, kik e segélyt igénybe venni óhajtják, ajánlataikat a földmivelési minisztériumhoz nyujtsák be, hol ez ügyre vonatkozó felvilágositásokat megnyerendik.

Zala-Egerszeg, nov. 7-én 1868. A helybeli dalárda-egylet folyó évi oktober 31-én mint az egylet alakulásának évforduló napján ujolagi alakulás végett közgyülést tartott, melyet a dalárda helyiség egyik ablakjáról lefüggő nemzeti lobogó e felirattal „Éljen az egerszegi dalárdaegylet" előre hirdetett. — A részvevők száma, hogy az ezelőtti üléseket egészen meg nem közelitette, a közbejött zordon időnek tulajdonitható. — Legelőször is a tisztviselők megválasztása került szőnyegre. — ebben semmi változás nem történt. Az eddigi tisztviselők közhangu felkiáltások mellett ujolag megválasztattak és a további működésre felkerettek. Ezután a működő tagok számára, kik az alapszabályok szerint egy évre — nem mint a pártoló tagok 3 ra köteleztetnek, az aláirás folyóva tétetett, eddig ugyan nem a legnagyobb eredménynyel. Az aláirók száma 20 működő, hanem várható, hogy ez is napról-napra nagyobbodni fog.

Másnap az egylet fenállását Isteni szolgalat mellett ünnepelte meg, melyen az egyházi éneket a dalárda végezte. — Nov. 7-én pedig a dalárda bizottmányi tagjai tartottak ülést, melyen a bejelentett számadás szerint örvendetes tudomásul vétetett, hogy minden néven nevezendő kiadáson felül a pénztári maradvány pár száz forintra rug, mely tőkesittetni határoztatott. — Ugyanezen alkalommal a 4-ik dalestély megtartása is elhatároztatott, — mi Katalin körül leend megtartva csakis tagjainak számára. Örömmel nézünk elébe az ezelőtti dalestélyek által szokottá volt jó kedvnek. — Az eredményről annak idején többet.

M. L.

— Halálozás. Ez-évi nov. hó 5-én Zala-Egerszeg egyik érdemeiről ismeretes lakosát, volt városbirót, Tival Ferenczet tettük a rideg sir ölébe. — A vég tiszteletet a dalárda testülete adta meg mint egyik bizottmányi tagjának. — Béke poraira!

— Faberféle beszélőgép mult szerdán este a Zöldfa vendéglő nagy termében csak ugyan bemutattatott. Közönség középszámmal jelent meg, mit a rosz idő okozott. Ami a találmányt illeti, az valóban meglepő és czélszerü, hanem a magyarázatnak élénkebbnek kellene lenni. A gép érthető tisztán mond ki minden szavat, melyet egy nő kormányoz. Kanizsáról Keszthelyre ment.

— Egy olasz fogorvos N.-Kanizsán ütötte fel a napokban sátorát a minden fogorvoslatot, ugy testi kinövéseket gyorsan látszott gyógyitani, de a városi elöljáróság által mint charlatán működése betiltatott.

— A keszthelyi dalárda egylet folyó évi november 21-én az „Amazon" termében szavalat- dal- és tánczestélyt rendez, mire, midőn a teljes czimü közönséget tisztelettel meghivja, egyuttal jelenti, miszerint a tiszta jövedelemmel a Keszthelyen épitendő állandó szinház alaptőkéjét megkezdi. Belépti dij 1 frt. alapitó- pártuló- és ezek családjához tartozóknak fele. Kezdete 8 órakor.

Somogy-megyei hirek.

— Kacskovics Károly urnak köttsei kertjében (u. p. Karád) található gyümölcsfák terjedelmes árjegyzékét vettük, melylyel Wajdits József tudakozó s közvetitő intézetében szolgálhatunk, kivánatra megrendeléseket is eszközlünk.

— Falusi levelek. I. Lengyeltóti nov 9. 1868. – Kezdem a politikával, boldog boldogtalan ugyis avval vesződik most széles e hazában, miért tennék kivételt? kezdem pedig a politikának azon paragrafusával, a melyben a politikus csizmadia az ő feleségével is megbotlanék — t. i. az izraelita congressusi választásokon. Nemde érdekes tárgy? A legérdekesebb ez időben. A parlamentaris életet megakarják kedveltetni azokkal, kiknek 2000 esztendőn át csak saját hajlékokban volt szabad hangosan szólani. — Két ezer esztendő után végre kibontakoztunk a szolgaiság pocsolyájából, hogy átvegyük az autonomiai jog szépen kikövezett utját, a melyen talán kényelmesebb lesz járni. A láncok lehullottak, széjjel vannak törve a bilincsek, furcsa; a zsidó szót is alig lehet hallani már, meg a gyerekeket sem ijesztik már avval Trézsi néniéknél. — Ezt a korszellem tevé, készülünk a congressusi követ választására, mely 18-án lesz, hanem ami nem épen felűnő de a helyzetet eléggé jellemzi, ama körülmény miszerint az orthodox pártbeliek sürögnek forognak és kerületünkben mindent elkövetnek, hogy ők legyenek, és — félek, — hogy a haladott párt annyira ringatta magát bizalmában, miszerint végre is kisül, hogy senki sem jós a más házában. — Ezt nem más mint az itt-ott nagyon is észrevehetőleg kivivó indifferentismus okozza, mely fájdalom, sok tekintetben a haladó-partot nagyon is jellemzi. Vannak olyanok, kiket épen nem érdekel semmi, és ha érdekli — csak futólag, — mig a dolog az ujság ingerét hordja magán — azután prosit.

A haladás párt jól tenné, ha érdekében sürögne forogna egy kicsit, mert utóbb akkor kezdené, mikor már késő.

Majd beválik, azután megirom falusi levelemet.

Meg valamit.

Pesten ugyan e tárgyban valami röpirat jelent meg német nyelven e czim alatt: „Komoly szó a leendő congressusi követekhez." Irta valami Dr. Bergel Kaposvárott. Ez a komoly szó több mint tréfa, mert annyira telve van czifra születlenségekkel, hogy a doktor ur búkórságban szenvedő betegeinek alig ajánlhatna jobb felvidulási szert. Bár a doktor ur elég kegyes volt röpiratkáját rövidre szabni, mégis szerettük volna, ha azt chemikai ügyességgel semmivé olvasztotta volna. Ő t. i. azt mondja egy helyen hogy a zsidónak szükséges, hogy különösen nemzetiségét és törzsét óvja meg, mert ebben fekszik tulajdonképen vallásának alapja. — Az nagyon merész állitás uram, mert ez a nemzetiség volt tulajdonképen oka ezredéves igájának, azt csak föl nem teszszük ujra, mit hála Istennek nagy keservesen nyakunkról leraztunk. A magyar zsidó nemzetisége m a g y a r, és külön nemzetet nem képezhet, neki csak a vallása zsidó, — és óvakodni kell, hogy ez a kettő össze ne tévedjen valahogy, mert utóbb az jöhetne ki belőle, hogy zsidó vallásunkat zsidó nemzetségünkért feláldoztuk, és igy sem zsidok, sem magyarok nem volnánk, — azért félre doctor ur a szükkeblü frasecologiával, és ne lásson ott elefántot, hol egy légy vakarja a fülét.

Adieu! a viszontlátásig.

H — n Mór.

Kaposvár, november 11. 1868.

h. A helybeli városháza pár nap alatt teljesen felépült s átadatik a közjónak. Az épitkezés befejezését s illetőleg az épületnek megnyitását ünnepélylyel szándékoznak összekötni. Csak bár mielőbb a rendezett tanács életbeléptetésének ünnepét ülhetnők meg.

h. Jótékonyság. Somssich Lőrincz alispán ur ismert nemeslelküségnek ismét szép példáját adta a mult napokban, mikor is a csokonyai tüzkárosultak közt, kiknek alig volt megevő kenyerük 100 mérő rozsot és 50 mérő buzát osztatott ki. Isten áldja meg a nemeskeblü emberbarátot!

h. Uj és a jelenleg életbelevőnél tetemesen szigorubb rögtönbirósági szabályok küldettek le a megyéhez az illető miniszter részéről további használat végett. Ez óhajt mi már rég kifejeztük s teljesültét, — ha már egyszer halálbüntetés szükséges valahol — üdvözöljük, különösen a mai napokban. E szabályok égyik czélszerübb intézkedése az is a többek közt, hogy az elitélt legfeljebb 8—10 tanu jelenlétében és zárt körben illentedő a szokásos halál büntetéssel.

h. Hir szerint „polgári-kör" czimü egylet is alakulóban van, városunkban, mely állitólag minden politikai szintől menten, egyszerün a társadalmi életre akarna hatni, s tagjai a város polgárai lennének. Idővel bővebben e tárgyról.

Jelentés.

Alóirt tisztelettel jelenti, miszerint Krisztinkovits Antal ügyvédnek somogymegyei tszéki ülnökké lett megválasztása következtében — ugyanannak irodáját átvette, miért is kéri az illető feleket, hogy ügyeik iránt ezentul hozzá fordulni sziveskedjenek. Kaposvár november 11-én 1868.

NÉMETH IGNÁCZ
köz- és váltó ügyvéd.

Vadászat. Inke nov. 10. Tisztelt Szerkesztő ur! Késő őszi napokat élünk, a nyári napsugarak nem lopódznak többé a lombos boltozatokon, sem zöldes fényvonalak nem szövik többé az erdők nagy térségeit, és szenvedélyünk mégis oly sokszor vezet a zavartalan magányba, hol feledhetjük az élet bajait; és ez a hely télen át a néma erdő.

A ki Somogymegyét csak hirből ismeri, nem gondolná, mily rengeteg erdőségek boritják azt, melynek évszázados tölgy és bükkös álladékaiban megkezdették szokás szerint ez idén is a vadászatok. Ezen foglalkozás igen felviditó képet nyujt a lövésznek egy szép róna láthatáron. Ily élvezetnek voltam tanuja f. hó 6-én az inkei határban, hol a köztiszteletben álló földbirtokos ur által nyolcz uri-lövész megtisztel tetvén — részt vett. — A vadászat beosztva a birtok egynegyed részében, csupán az évenkéti hajtás alá esendő terrenumon történt, hol egy köz-, és nagy lánczhajtásban négy órai élvezet után esett: 41 darab nyul, 1 róka, és 1 őzbak megjegyzendő, hogy a négy tekintélyes egyén mellett kik által az összeg ejtetett a vadászatban ujoncz lövész urak is vettek részt kik a szerelem bűbájos érzetétől környezve remegve lőttek. — Régi vadász szokás szerint barátságos mosoly közt concentralódtunk minden egyhajtás után, és annál élvezetesebbé lett a mulatság, midőn egyesek azt álliták: meglőttem, de — elment: azért kérem lövész társaimat, figyelmezzünk a jól rendezett vadászatoknál, jól czélozni, hogy czélunk kivitelében eredményt mutathassunk fel.

Egy lövész.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, nov 10-én 1868.

Ürményi József kir. biztos ő mlgs nov. 17-én 9 órakor Sopronban a Rábcza szabályozás terve és kivitele iránt az érdekeltekkel gyülést tart.

— A rablók, kik vidékünk jámbor lakóinak anynyi aggodalmat, félelmet és ijedelmet okoztak, darab idő óta elnémultak. Örömmel tapasztaljuk, hogy a megye erélyes intézkedése nem maradt siker nélkül.

Folyó hó 6-én a varrom egyik része ismet tetemes lőpor mennyisége által légbe röpittetett. E jelenet végbemenetét bámulni a lakosság közöl olyannyian jelentek meg, hogy a rendet a városi katonaságnak kellett fenntartani, nehogy tán egyes rendetlenek avagy tudatlanok kiváncsiságukat drágán fizessék. A villanytelep Ronacher sörmérdejében volt felállitva. Az egész készlet oly jól volt összeállitva, hogy a felrobbantott kövek csak alig néhány lábnyira estek. Csupán egy darab repült távolabb és magasabbra, de bajt ez sem okozott.

— A Fertő körüli helységek egyikének erdőségében a mult napokban egy szökött katona tartózkodott. Az erdőpásztor, ki vele véletlenül összejött, kérdezé őt, hogy talán nincs utlevele? De igen, felelt az és kabátja belső zsebjéből egy pisztolt rántott elő. És az erdőpásztorra ugyancsak rá is lött néhány lépésről, de ennek, minthogy lebukott, a golyó csak kalapján furódott keresztül. Erre a gazember kereket oldott és megmenekült. Tegnap nov. 9-én azonban esetlegesen két nyugalmazott tiszttel találkozott, kik épen azon tájon vadásztak. Ezek elfogák őt és behozták.

— Sopronban, 1868. november hóban egyik tanácsos azon inditványt tette a város gyülésén, és a katholicus conventnél: hogy mivel a protestans temető a város közepén — a sétatértől alig száz lépésre a Lyceummal összeköttetésbe — és zsufoltig telve van, azt hozá inditványba: „vétettessék 15. hold föld a városon kivül és ez azután legyen közös temető!" — Ezen czélszerü inditványt m. gróf Széchenyi János ur többed magával a kath. conventben is melegen pártolták ugyan, de nagy majoritás ellen küzdvén megbukott! — Ezen valódi „Egyenlőségi-kör" melybe oly sok szép rejlik, nem protestál ha protestans mellé kerül is — lám a csatatéren oly sok hős nyugodtan fekszik egymás mellett, és nincs panasz!

A főérvek, melyet a majoritás felhozott nagyon egyszerüek p. o. a temetési szertartás turbálná a külön felekezeteket. Erre azt vagyok bátor megjegyezni: a szertartás minden civilisált felekezetnél egyforma, szaz komoly! — a könnyek egyformán peregnek a szánakozók és szánandó özvegy s árvák szemgödréből a sirgödörbe, itt láthatja mindenki biztos „jövőjét" s jelen gyarlóságát. — Talán azt gondolják ezen urak magokban: inkább meg sem halok, mintsem protestans mellé feküdjem! Ez nem annyira „szép" mint „jó" gondolat, de a kivitel? Ez nagyon rosz vért szül e haladás korában egy oly városban, hol a lakóság fele katholikus fele protestans.

— Tegnap a megyeház I. emeleti ablakáról egy rabnő tisztogatás alkalmával leesett, és rögtön — felugrott!

Vas-megyei hirek.

— Komény István és Weghoffer Titus urak, kitünő eredménynyel tették le az ügyvédi szigorlatot, s itt helyben letelepedtek, — a fiatal és szorgalmas ügyvédek szép jövőt igérhetnek maguknak, — ajánljuk az illetők figyelmébe.

* **A rögtönitélő biróság**, Gál László, morácsi biró gyilkosa felett e hó 10-én mondta ki ítéletét. — A gyilkos ki csak a gyilkosság elkövetése előtt néhány nappal szabadult ki Zalamegye börtönéből, maga mindent bevallott, de minthogy az érkezett iratokból a tett elkövetésének erőszakkal lett végrehajtása constatálva nem volt, és mert Zalamegyéből az ítélet kihirdetésének órájáig a tanuk meg nem jelentek, a rögtönbirósági szabályok értelmében a halál büntetésnek helye nem lévén — rendes perutra utasittatott.

* **Ujabb rögtön** birósági szigoru rendelet érkezett e megyéhez f. hó 8-án s már a sajtó erősen dolgozik, hogy a kihirdetés mihamarább eszközöltethessék. — A rendkivüli események, rendkivüli intézkedéseket igényelnek, s bár mennyire követeli is a müveltebb érzés a halál büntetés eltörlését, még is a megingatott közbiztonságnak előbbi állapotba leendő visszaszerzése végetti szükségesség a halál büntetés fenntartását hangosan követeli.

* **Vetter Antal** honvéd altábornagy urtól vasmegye honvédegyleti választmánya következő tartalmu levelet kapott.

Tisztelt választmány!

F. évi oktober 26-án kelt becses átiratát, melylyel az egylet tiszti karának arczképeit tartalmazó emlék lapot küldeni sziveskedett, a legbensőbb örömmel olvastam.

Fölötte jól esett ezen emléklapban legalább egyrészét azon férfiaknak összegyülten láthatni kikkel hazánk ujabb történetének legdicsőbb, de egyszersmint leggyászosabb korszakát átéltem, kik valamint a dicsőségben, ugy a hosszu szenvedésben is hazájukat sziveikben hordozák s nem csüggedvén ennek jobb jövője felett, megfogyva bár, de törve nem élnek e hazán.

Legyünk ezentul is hazánknak rendületlenül hivei, ragaszkodjunk ezentul is azon elvekhez, melyek véres zászlóit hordozák, s melyeknek legszebb diadalát azon közelismerés képezi, melynél fogva annyi bal szerencse közt, s oly sok viszály után, békés uton különös megállapodás alapján érvényre jutottak. — Az idők megváltoztak, s békében kell most ezen eszméket terjesztenünk, — mutassuk tehát valódi honszeretetünket leginkább az által, hogy tisztelettel meghajolván a király s törvény előtt, alkotmányos uton törekedjünk hazánk valódi érdekeit előmozditani.

Örömmel jelentem volna meg gyüléseikben tisztelt bajtársak, de teendőim megfosztanak azon élvezettől Önöket személyesen megismerhetni, annál jobban esett tehát személyes megjelenésünk in effigie, — névvel, és ismét névvel, e férfias arczvonásokat, akaratlanul felmerült bennem azon óhajtás, vajha a többi bajtársak is példájukat követvén, ösz vezéröknek lehetővé tegyék mindazokat, kiket annyira becsül, és szeret, legalább arczképeikben lakában láthatni.

Fogadják e gyöngéd figyelemért legőszintébb köszönetemet, melylyel magam felette becses emlékökbe ajánlván vagyok

őszinte bajtársuk

Pesten, 1868. nov. 7-én.

VETTER ANTAL m. k.

Nyilt posta.

— Szigetvárra. Jelen számunkból elkészett.

— T. Szombathely. A verset nem hozhatjuk, a naptárakból bizományképp a könyvkereskedés keszséggel átvesz.

— S. S. Csurgó. Sajnáljuk, hogy a hiányzó számokkal nem szolgálhatunk.

— S. J. Szeged. Az ujabb szerfidalokat nem használhatjuk.

— V. Sopron. Hogy magyar vendégszerstehez alkalom van is, lesz is — dicseretes dolog, a jövő héten igénybe veszszük.

Nyilt tér.

200-tól **1000** holdig terjedő bérletjószág kerestetik haszonbérbe fundus instructussal, vagy anélkül

☞ Melyről bővebben Wajdits József nagykanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

Tekintetes Gaál Ferdinánd ur felkéretik lakását barátságos értekezés tekintetéből az alólirttal tudatni.

MARTON PÁL m. k.
ügyvéd, lakik Kis-Czelben.

TÁRCZA.

Láttam kedves....

Láttam kedves sötét szemed,
És szerelmem lángra gyult
Egyedül téged birhatni —
Lelkem édes álma volt.

Gyakran ültem lábaidnal
És ellesém sóhajod,
Mely a jövő titkainál —
Még reményben ringatott. —

Küzdtem érted, és csónakom
Ide s tova hányt vetett,
Lángoló szerelmem üzve —
Céltalanul kergetett.

... viraszatva
Lelkem sebes szárnyra kelt,
Vérig kinzott sebzett szivem
Nálad enyhet s vigaszt lelt.

... az álom és a remény,
Mely ölité lelkemet:
Valóságban láttatja már
Boldogitó mennyemet.

A dult éjek elenyésztek,
S éltem bibor hajnala
Felderült, s im enyém vagy már:
Lelkem szelid angyala.

BOKS KÁROLY.

Karácsonéj.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

A házak mindig alacsonyabbak lesznek, s az éji vándor ha nem látja is, gyanitja már, hogy nemsokára kiér a szabadba. Megkettőzteté lépteit, hamar tul akart lenni az emberlakta téren midőn egyszerre kopogást hall magával szemközt a fagyos kövezeten. Megijedt — miért? — Odalapult szorosan a falhoz, s lélekzetét is visszafojtá, nehogy az áthaladó valahogy észrevegye. — A kis ház földszinti ablaka bő világot hintett az utra; benn csendes beszélgetés hallatszott — majd ájtatos, méla ének csendült meg, s emberünk boszusan mormogott valamit fogai közt a hitvány csőcselékre, mely ily késő éjjelig pazarolja a gyertyát, midőn alig van mit ennie.

Az, ki vele szemközt jött, épen az ablakig érkezett, megállt, betekintett az alacsony szugolyba, s látszott megvilágitott arcza sanyaru vonásain, hogy nem rosz szándékból tette. Részvevő szemekkel leste egy ideig a bennt történteket, valamit dünynyögött is magában; azután elfordult s folytatta utját.

— Szegény Anna! mond elhaladtában, tavaly szomoru Karácsonod volt!

Vándorunk a fal mellett hallotta e szavakat. Mintha valami nyugtalan szellem sugta volna azokat: egész testében megrázkódott. — Karácson! mi ez?.. Emlékszem még, midőn kis gyermek voltam, s közelgett a Karácson éjjele, szerető anyám mily nagy, mennyi örömet szerze szivemnek ... Régen volt, mikor én még gyermek voltam!

Ezzel kilépett rejtekéből, s keményen odább akart menni. Valami furcsa kiváncsiság azonban azt sugta neki: nézzen be azon az ablakon mi történik ott? Megtette. Egy lopott tekintetet vetett a keskeny szobába, azután félrekapta fejét. Eh mit! dörmögé magában. — De azért még sem állhatá meg, hogy még egyszer vissza ne nézzen — s ekkor azután szépen megfordult, s nem ment tovább, mintha lábai a földbe gyökereztek volna. Szemei oda tapadtak az ablakra hosszan, erősen; nem ment odább, hanem keresztbe vonva karjait, meredten bámult a szurtos, félig földszinti hajlékba. — Végtére megunta az állást; a szél épen oldalt kapta, s hajtotta bő köpenyét, hogy alig birt vele. Leült a kemény, jeges, havas földre; fülét oda tapasztá tenyerével az ablakhoz, szemeit el nem forditotta egy perczre sem. Nem törődött a zuzmarás, zimankós szélvészszel, mely kőkre fagyasztá arczait; nem bánta már, ha valaki jő és meglátja ott kuporogni az alacsony viskó ablakánál, setét éjjel, csikorgó hidegben, mint egy éhes koldust.

IV.

Pedig otthonn nem játszottak semmiféle szindarabot, sem varázslatos mutatványokat nem tartottak. Ott ült az anya fenyüasztalánál, ölébe simulva legkisebb gyermeke, egy angyalarczu kis leányka, kinek gyönyörü szőke fürteivel édesdeden játszottak azok az áldott anyai ujak. — Az a kis papiros kápolna pedig szépen kivolt világitva két szál vékony viaszkgyertyával; az asztal előtt állt két fiu, botokra támaszkodva, kik a tőlök kitelhető legkomolyabb arczczal s legvastagabb hangon énekeltek valami nagyon egyszerü éneket, szemeiket majd a kis kápolnára, majd anyjukra emelve. Mellettük, kezében csengetyüvel és papirosliliommal állt egy nyolcz éves leányka, hófehér öltözetben, kinek piczi szája oly magasztos lelkesedettséggel hangoztatá, — hogy: gloria! dicsőség az Istennek! Az anya pedig mosolygott, hallgatta az éneket és maga is segitett, a hol a pásztorok és az angyal elhibázták.

Biz ez nem valami mulattató látvány. Micsoda gyönyörüséget találhat az énekben a nagy város embere, kinek füleiben gyönyörüséges operák hangjai csengenek?

Mit élvezhet e köznapi jeleneten, ki a világhirü müvészek elragadó játékait is egykedvü szemmel tudja kisérni?

No ugyan hogy kár ott dideregnie a fagyos földön.

A gyermekek elvégezték éneküket, s önelégülten tekintének egymásra. Azután anyjukhoz futottak s megkérdezték jól ment-e?

— Tavaly nem énekeltünk, mond az idősb fiu — nem csoda ha egy kicsit elfelejtettük. Szegény atyus! mindjárt sirok ha eszembe jut.

G. M.

(Folytatása köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, nov. 13-án. Kedd óta vasutainkon a gabnaszállitás megkezdetett, a vaggonok egymást érik, hogy a nagymennyiségü gabonát rendeltetése helyére szállitsák. Daczára a roppant tevékenységnek a kereskedővilág mégis elégedetlen, mert a forgalom nem lehet gyors. Sok a dolog s kevés a haszon. Az árak nem szenvedtek változást valamint nálunk, ugy más részekről sem halljuk.

Piaczi heti-vásári keletárak.

NAGY-KANIZSÁN, november 13-án.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 60 kr. 4 frt 85—86 fnt. 4 fr. 40 kr. 87—88 fts. 4 frt 50—60 kr. Rozs 78—79 fnt. 2 fr. 50 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 65 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 50 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 80 kr. Árpa közönséges, 65—66 fts. 2 fr. — kr. 67—68 fns. 2. frt. 20 kr. Kukoricza 2 frt 20 kr., 2 frt 35 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 75 kr. Zab 44—45 fns. 1 frt. 60 kr. 46—47 fns. 1 frt 75 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 40 kr. 60—65 fts 2 frt. 60 kr. Paszuly fehér 4 frt 30 kr. Paszuly, tarka 3 frt. 40 kr. Gubó elsőrendü — frt — kr. Széna mása. 2 frt. Szalma 1 frt 20 kr. Repcze 5 frt 25 kr. tavaszi 4.50. 100 fej káposzta 9—12 frt.

Bécsi pénzárfolyam, nov. 13.

5% metaliques 58.20; 5% nemz. kölcsön 63.15; 1860-ki álladalmi kölcsön 87.80; bankrészvények 8.27; hitelintézeti részvények 223.50; London 116.75; ezüst ágio 115.—; arany darabja 5.51⁵/₁₀ kr.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra 22	percz.
" "	"	estve	9 órakor.	
" "	Bécs	reggel	7 óra 15	percz.
" "	"	estve	7 óra 45	"
" "	Triest	d. u.	1 óra 50	"
" "	"	estve	9 óra 25	"
" "	Barcs	reggel	8 óra 56	"
" "	"	délután	2 óra —	"
Érk. N. Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra 6	"
" "	"	d. u.	1 óra 20	"
" "	Bécs	reggel	8 óra 20	"
" "	"	estve	7 óra 30	"
" "	Triest	reggel	5 óra 25	"
" "	"	delben	12 óra 52	"
" "	Barcs	d. u.	1 óra 44	"
" "	"	este	7 óra 20	"

Heti naptár.

November 15-től 21-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold utj.
Kath. Ev. Hasonló mennyeknek országa a mustár maghoz. Máté XIII. 18—26				
15	Vasárnap	D 24 B A elt.	D 25 Lip.	[illegible]
16	Hétfő	Edmund pk.	Ödön	[illegible]
17	Kedd	Cs. Gergely	Anián	[illegible]
18	Szerd.	Eugen, Hilda	Jenő, Odo	[illegible]
19	Csütörtök	M. Erzsébet	Erzsébet	[illegible]
20	Péntek	Bódog hitv.	Jolánta	[illegible]
21	Szombat	B. assz. hitv.	Hilda	[illegible]

Felelős szerkesztő: **Wajdits József.**
Segédszerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Lohnendes Einkommen

für Geschäftsleute, namentlich für Inhaber von Droguen-, Materialwaaren-, Parfumerie-Geschäften und von Bade-Anstalten.

(181—2,1)

Bedürfniss halber werden Niederlagen meiner Hoff'schen Malzfabrikate vergeben. Bewerber wollen gute Referenzen angeben, und sich auf das Blatt beziehen, wo sie diese Annonce gelesen haben.

Johann Hoff,

königl. Commissions-Rath und Hof-Lieferant
in Berlin,
Central-Depot in Wien, Kärntnerring Nro 11.

Herren **F. Wertheim & Comp.** in Wien!
K. k. priv. erste Kassen-Fabrik.

Stanislau, am 17. Octbr. 1868.

Ich erlaube mir, Ihnen mitzutheilen, dass bei dem am 28-ten September d. J. stattgefundenen, **über alle Massen furchtbaren Brande auch meine, vor einigen Jahren aus Ihrer allgemein bekannten Kassen-Fabrik bezogene Kasse Nro 13,418, Grösse Nro 4., dem Feuer durch fünfzehn Stunden ausgesetzt war, dass dieselbe in der Feuergluth weissglühend geworden, und diese Feuerprobe vollkommen glücklich bestanden hat. Ich verdanke der Solidität dieser Kasse die Rettung ihres werthvollen Inhalts, bestehend unter Andern aus dem bei mir deponirten Vermögen der Sophien-Frideriken-Mädchen-Erziehungs-Anstalt per fl. 17,000 in Obligationen, dann aus andern Obligationen, sonstigen Werthpapiren und Documenten.** Desshalb bitte ich Sie, **meine Anerkennung hiefür entgegenzunehmen, und ermächtige Sie zugleich**, vom Inhalte dieses Schreibens, nach Ihrem Ermessen öffentlich Gebrauch zu machen.

Mit tiefer Hochachtung

Euer Wohlgeboren ergebenster

Dr. Paul Skwarczynski,
Advokat.

(180—1)

Gyakorlati találmányok!

Nagyjelentőségű minden háztartásnál az ungynevezett **„Polir-Pasta,“** mely által mindenki a legnagyobb könnyűséggel képes fényvesztett avult butordarabokat stb. kifényesiteni. Egy doboznyi anyag elegendő egy egész butorozat kifényesitésére; ára 80 kr. — Ehhez még megjegyzendő, hogy e Pasta

soha meg nem romlik.

[illegible] **gyújtó**, kitűnő szer minden elhomályosult fém-tárgyak kifényesitésére, nélkülözhetlen az arany- és ezüst művesektől. Egy drb. 10 kr.

Egy óra-szabályzó, vagyis egy pontos napóra delejtűvel mindenkinek ajánlható, mivel ezáltal mindennemű óra szabályozható. Egy drb 25 kr.

Mosó-por. Ezen por alkalmazasa által időben, pénzben és munkában gazdálkodhatni. E mellett legnagyobb előnye, hogy a fehérnemű vele igen kimélhető. 1 font csomag ban 22 kr.

Amerikai biztonsági lakatok, kitűnő szerkezetűek, biztosak feltörese ellen

1 db kisebb fajú 30, 40, 50 kr

„ „ nagyobb „ 70, 90 kr, 1 ft

„ „ „ két kulcscsal 1 frt 10 kr.

1 db utitáskákra 25, 40, 50 kr

Angol ollók a legjobb aczélból, 1 db kiszabásra való olló 25, 35, 45 kr.

1 db. himzési olló 20, 30 kr.

„ „ ollólánca 10 kr.

Nagy előnynyel szolgálnak az uj gepironok, használatuknál nincs szükség hegyezésre sem töréstől nem tartható:

1 db tanyélben 10 kr.

„ „ csontnyélben 15 kr

„ „ tolltartóval és késsel 90 kr

„ „ vakaró-gumi 5 kr.

Fogfájások ellen, bármily nemüek azok, előnyösen használtatnak a berlini fogcseppek; e szer oly biztos, hogy ha nem használna, ára visszaadatik. Egy üvegcsének ára 90 kr.

Gyakorlati nadrágvédők, melyek sarus időben a bemocskolódástól megvédik. 1 pár 20 kr.

Kitűnő fénymáz kautsukkal vegyitve, hogy a bőrt tartósabbá tegyék. 1 frt 30 kr.

Eredeti Pompadour-Pasta.

A hires Pompadour asszonynak XV. Lajos udvarán volt egy szere, mely a világ előtt titokban maradt, melylyel ő magának az ifju kinézést, a vidor szépségét és a bőr simaságát egész a késő öregségig megtartotta. Ezen recept később egy magas uricsalad birtokába jutott, melynek arczszépsége ma is a bámulat tárgya. Sikerült Rix orvostudornak ezen eddig titokban tartott receptet megszerezni, hogy az egész világ javára fordittathassék. Ezen fölülmulhatlan arcz-pastának eredménye minden várakozást fölülmul, miről számos bizonyitványok megtekintés végett t. c. közönség rendelkezésére állanak. Az egyetlen szer ez, mely minden arcz-foltokat, szeplőt, máj-foltot stb. egészen képes eltávolitani

Egy tégely ára utasitással együtt 1 frt 50 kr.

A legujabb ligroin-tűzi szerszám (zsebben hordható) a leggyakorlatiabb e nemben, nem dohányzók számára is ajánlatos, közönségei tűzi szerszám formájára, lámpával van egybekötve, mely néhány órára való gyúanyagot vesz fel, ugy hogy gyakran adódó alkalommal legott világot lehet gyujtani. Ára csak a gyors elterjedése miatt tétetett ily olcsóra, t. i. egy db 60 kr.

Perzsiai hajfestőszer, mellyel az ősz hajat percz alatt barna és feketére festhetni, és egyuttal megóvja a termékenységét. Növényekből készült és egészen ártatlan. Egy dobos utasitással 2 ft.

Folyékony enyv. Legnélkülözhetlenebb szer minden háztartásban, mert evvel minden a házban előjövő javitásokat mindenki maga eszközölheti, ezen enyv évekig eltartható és hidegen használható. Egy nagy üveg ára 25 kr.

Legujabb rozsdapor Biztositott szer mindenféle rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből és minden másféle szövetekből szintugy vas- és aczélszerekről Egy csomag ára. 35 kr.

Legjobb borotva-kenőcs. Ezen kenőcs által a borotva köszörülése mellőztethetik. Egy dobos ára 25 kr.

Irótollak regulatorral. Alkalmazhatók minden kézhez es papirhoz, ugy hogy egy és ugyanazon tollal a legfinomabb és legvastagabb vonásokat lehet csinálni, 12 db 25 krért

Hogy lábait megóvja a nedvességtől, erre gondja legyen mindenkinek, minthogy az egészséget fentartja. Ez eléretik a Metzgerféle bőr-sajtolmány által, mely a lábbelit puhává s áthatlanná teszi ugy, hogy a czipő, bármeddig taposta legyen is a vizes sarat, mégsem éreshetni benne nedvességet, 1 üvegecske ára 60 kr.

Angol bőr-fénymáz, mely a bőrneműnek eredeti lágyságát visszaadja és legszebb fényre hozza, egy kis üvegecske ára 25 kr. egy nagy üveg ára 42 kr.

Általános tisztitó-por, melylyel mindennemű érczet, aranyat, ezüstöt, bronszt, pakfongot, acélt és rezet tisztára tisztitani és fényesiteni lehet. Egy dobos ára 20 kr.

Párisi általános ragasz, melylyel nemcsak üveget, követ, tajtékot, fát stb. a leggyorsabban és állandoan meglehet ragasztani, úgy, hogy elválaszthatlan marad, hanem hogy minden egyesitve legyen, fát érczczel, üveget porczelánnal stb. ugy összeragaszthatni, hogy egy testté lesz. Ezen minden háznál nélkülözhetlenül szükségre szerből egy dobozzal 10 kr. Ugyan e ragasz folyadékban, üvegbe szedve 30 kr

Levé pecsétlő bélyegek, melyek kényelmesség, olcsoság és biztosságuk miatt is minden ostyánál v. viasznál előnyösbek. Legfinomabb és barmiféle névvel vagy czéggel és czimerrel vagy jegygyel öszás db 1 ft. 50 kr. ezer db 2 frt.

Villanyozott fogkefék. Ezekkel a fogakat minden fatapasz vagy fogpor nélkül, csupán hideg vizzel a legszebben fehéren, egészségesen és szag nélkül lehet tartani egyszerü dörgölés által. Hogy minél nagyobb legyen a kelendőség, díja csakis 60 krra tétetett.

A legbiztosabb és legjobb szer minden alkalmatlan rovar elpusztitására kizárólag csak a friss perzsa rovarölő por egy üvegecske 18 kr., háromszor akkora 35 kr

Valódi angol tollkések egy-egy két pengével 20, 30, 40 kr; 3 pengével 50—60 kr.; legfinomabb faj pengével 60, 70, 90 kr., 1 frt, 4 pengével 80 kr., 1 frt, 1 frt 20 kr.

Bűvös festészet. Egypercz alatt lehet mindenféle tárgyra kivétel nélkül p. fából, kőből, bádogból stb. való tárgyakra, legszebb aquarell festést állandoan átvezetni, ugyannyira, hogy a legügyesebb kéz által készitett festés gyanánt fog feltünni. Különösen ajánlható az iparosoknak, minthogy a tárgyakat igen csinosbitja és ajánlóvá teszi. Egy ily kép, mely virágcsokrokat, gyümölcsöket, tájképeket, állatfejeket, csoportozatokat vagy karikaturákat képez, kapható 2. 4, 6. 8. 10 krért, egy üveg átvezetési lakk elégséges öszáz képre 20 krért.

Legfelsőbb helyen szabadalmazott méreg egerek, patkányok, ürgék és bőrcsögök kiirtására. Az eladás felelősségre történik. Egy nagy szelencze ára 1 frt.

A hajat élénk állapotban tartani, az őszt vagy szőkét barnára festeni legalkalmasabb a dió-olaj minden vegyi keszitmények károsok. Van szerencsém a t. c. közönségnek jelenthetni, hogy nálam friss, meghamisithatlan kétszer tisztitott dió-olaj kapható. Kis üveg 25 kr., nagy 45 kr.

Tyúkszem-szer, melylyel a tyúkszemet 8 nap alatt ki lehet irtani. Ez ujabban feltalált szerek minden további dicsérete felesleges, minthogy garantia mellett árusittatnak. Egy doboznyi használati utasitással együtt 40 kr

Cs. kir. szabadalm. Szaponin-szer-áther, melylyel néhány percz alatt minden néven nevezendő szenyfoltokat mindenféle kelmékből a legtisztábban kivesz. Ezen uj készitmény meghalad mindent, mi az ilyféle szerekben eddig létezett, minthogy még a legfinomabb és a legkényesebb szint is sertetlenül hagyja, mind járt szárad és nem szagos. Ajánlható egyszersmind keztyű tisztitásra. Egy üveg használati utasitással 40 kr

Valódi angol glycerin szappan a legfinomabb illatokkal. Egy középnagyságu darab ára 15, 20 kr nagy darab 20 kr. Egy tégely valódi mar[illegible] Kammtett, hajkenőcs 30 kr. Egy darab [illegible] bajuszpödrő 30 kr; valamint minden más illat- és toilett-szerek bel- és külföldiek a legnagyobb választékban

Cs. kir. szab. szabatian agybetétve minden háztartasnak ajánlható kikált különösen gyermekek, betegek és gyermekagyas nőknek nélkülözhetlen. 1 db 90 kr 1 frt 20 kr., 1 frt 70 kr., 1 frt 80 kr

FIGYELMEZTETÉS. Minthogy a nevezett czikkek meg is hamisittatnak, bátor vagyok figyelmeztetni az iránt, miszerint azok csakis a nevezett raktarban kaphatók

Mindenféle bizományok elfogadtatnak és pontosan teljesittenek.

Árjegyzékek a kapható czikkekről ingyen szolgáltatnak.

Az első ausztriai bizományi üzlet A. FRIEDMANN Bécsben,
Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. alatt Dréser sörcsarnok mellett.

(115—12,9)

Nagy hangverseny

S. Weiser hangverseny-vállalkozó vezetése alatt fog tartatni

Kedden, dec. hó 1-én esti fél 8 órakor

a „Zöldfa“ vendéglő termében.

(176 – 2)

Castri Paulina,

a párisi olasz opera primadonnája,

Hölzel Gusztáv, Graf Wilm. és Pollák D. első rangu müvészek fognak ez estén közremüködni.

HELYEK ÁRA:

Körszék 1 frt 50 kr. Számozott hely 1 frt 20 kr.
Bementi dij a terembe 70 kr. Karzat 40 kr.

A vállalkozó számitván a nagy közönségre, a helyek árait a lehető legolcsóbbra tette.

Jegyek kaphatók: naponkint **Wajdits József** könyv-, mű- és hangjegykereskedésében.

Árverési hirdetés.

A keszthelyi Hév-víz fürdőnél az étterem, s italmérési haszonvétel 1869. 1870 és 1871-ki fürdőidényre folyó évi **deczember 1-én délelőtti 9 órakor** Keszthelyen az uradalmi Tisztség irodájában árverés utján kibéreltetni fog. *

M[illegible] feltételek [illegible] zei [illegible] keretnek

[illegible]

M. Gróf Festetics Taszszilo ur [illegible] és Jószágkormánya

(177 – 3,1)

FELHIVÁS.

Az alulirott igazgatóság tisztelettel jelenti a hazai t. közönségnek, hogy a m. kir. keresk. ministerium f. évi jun. 12-én 7881. sz. a. kelt engedély folytán a

„Magy. kölcsönös biztositó-bank“

működését megkezdette.

Minélfogva az intézet mind helybeli, mind vidéki pártolóit tisztelettel felhivja, hogy a **biztossági alap** képzésében mint alapitók résztvenni sziveskedjenek.

Jelentéseket e czélból elfogadnak legközelebb

Pesten az **„Angol-magyar bank“** (főut 1. sz.)

s a fenczimzett intézet ideiglenes irodája (régi posta-utcza 10. sz. II. emelet.)

Budán az ottani **„takarékpénztár“** (lánczhid-tér.)

Vidéken pedig az intézet ügyvivői.

Hol ügyvivőségek nem léteznek, a jelentkezések a fenczimzett intézetek bármelyikéhez irásban intézendők.

Alapitó lehet mindenki, ki ez intézet bizt. alapjára egy vagy több 100 ftos jegyet aláir, s ez összegből aláiráskor 10% s az ideigl. nyugta kézbesitésekor további 20%-ig lefizet; a többi 70% egy év lefolyása alatt 3 vagy több kisebb részletben fizetendő le.

Ezen összegek képezik az intézet biztonsági alapját, mely a benne részesülőknek azon kettős előnyt nyujtja, hogy mig az illetők kisorsolás utján tőkéjöket visszakapják, addig folyvást 6% kamatot huznak, az évenként tartandó kisorsolás alkalmával pedig egész betételök egyszerre, a kisorsolás ideje szerint 25%-tól egész 100%-ig emelkedő felülfizetéssel adatik vissza.

Működését kiterjeszti ezen intézet a legelőnyösebb feltételek mellett:

1) a **tűzkár elleni biztositásokra**, minden ingó és ingatlan vagyonra nézve,

2) a **jégkár ellenire**, valamint

3) az **emberi élet** minden szokásban levő módozatok szerinti biztositására.

Az ezen üzletágakból évenkint maradó fölöslegek kezdetben az alapitók által az előre képzett biztonsági alapra tett befizetések törlesztésére szolgálnak; a törlesztés után pedig mint tartaléktőke az összes részvevők közös tulajdonát képezik, a kik betételök legkisebb kocskáztatása nélkül, nemcsak azok után járó kamatokat, hanem a dijtételekből maradó további fölöslegeket élvezik azon előnynyel egyetemben, : hogy az intézet rendelkezése alatti tőkét elsőbbségi joggal kölcsönkép használják, s igy szükség idején biztos és olcsó pénzhez juthatnak.

Az intézet szervezete a legszabadelvűbb, amennyiben az összes tagok befolyása és ellenőrködése alatt áll.

Minélfogva a t. közönség részvétébe és pártolásába azon megegyzéssel ajánljuk, hogy bármi további felvilágositással ugy az intézet, mint vidéki ügyvivői a legnagyobb készséggel fognak szolgálni.

Pest, 1868. szeptember 4-én.

A „MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSITÓ-BANK“
igazgatósága.

(158 - 10,10)

Gyakorlati közlemények.

a népgazdászati korszellem részére

Ezen mechanikai ugynevezett örökös naptárak különösen pontos és csinosan kiállitva, a férfi és női órákon, mint érmek viseltetnek, az egyik oldalon mechanismus által a nap és éjjel hosszát, a nap felkeltét és lementét, a másik oldalon a folyó hetet és hónapot mutatják. Egy darab valódi aranyozott 45 kr. egyszerűen aranyozott 25 kr. egy drb. közönséges 10 kr.

A varrásban igen szükséges az ujon feltalált varrótű-befűző gép, melylyel [illegible] egy percz alatt a legfinomabb varrótűbe a czérnát befűzheti. [illegible] darab [illegible] varrótű, mindegyik [illegible] 20 kr.

Egy [illegible] szerkezetű angol [illegible] találmány a [illegible] A kés élét [illegible] Egy darab [illegible]

[illegible] Egy darab ára 55 kr. [illegible] optikai tárgyak. [illegible] 1 ft 20 kr. [illegible] 40 kr, 1 db. [illegible] 1 frt 20 kr.

[illegible] aranyozott árczból [illegible] Egy darab ára [illegible]

A végtelen **pipereszappan**, illatszer stb. raktárból különösen kiemelendő a valódi **áttetsző Glycerin-szappan** 1 igen nagy darab a magyar király sikerült arczképével 10 kr, 1 tucat 1 frt

Egy laterna magica birtokában mindenki bűvész. Egy diszes s egyuttal ifju és öregnek felvilágositó játékszer, mely 72 különféle nevezetes személyiségeket minden tetszés szerinti helyre bűvöl, a társaságokban kedvesen fogadtatik, 1 db. a hozzátartozandókkal 80 kr, nagyobb 1 ft. 20 kr. még nagyobb Nr. 3, 1 frt 50 kr.

Egy kosárka illatszerekkel és szappannal megtöltve gyümölcsöket képeznek, háromféle nagyságban darabja 50, 70, 80 kr.

Egy gyűrű uj aranyból 50 kr. Legujabb ékszer-tárgyak (nem bronz) dupla uj aranyból készitve.

Melltü, 1 db. csinos tokban, 30, 40, 60, 80 kr—1 frt.

1 pár fülfüggő fekete zománczczal [illegible] vagy tetszés szerint 35, 50, 80 kr. 1 frtig.

Csinos ajándék egy gyűrű egyes aranyból minden db. megbélyegezve.

1 női-gyűrű tetszés szerinti szinű kővel 1 frt 50 kr.

1 **női pecsét-gyűrű** kővel 1 ft 60 kr.

1 férfi „ „ 2 ft — kr.

1 db. két betűvel vésve 3 ft 50 kr.

Legujabb betűrás s tüzbiztos szab.

lakatok

1 db. kicsi . . . . . 50 kr.

1 db. nagy . . . . . 1 frt.

Esernyők, alpacca 2.40, félselyem 3.80, selyem 6.50, mindkettő fanyél és aczél alappal 3 ft 80 kr.

Karpereczek tömör 1 drb. 1 frt 1 frt 50 krig.

Érmek, vésve, zománczozva [illegible] 40, 60 kr.

Óraláncok, uj párisi 30, 50, 60 kr.

Nyak óraláncok, zománcz gyöngyvel diszesen kiállitva 1 frt 60 kr.

Aczél óraláncok rövidek 10, [illegible] 30 kr. Nyakláncok 30, 70, 90 kr

1 pár kézelőgomb 25, 35, 40 kr

1 db. mellgomb 3, 8, 15 kr

1 db. gallérgomb, csont 3 kr. aranyozva 5 kr. gyöngyanya 9 kr.

Varróeszköz csinos bőrládákban, mely áll 1 olló, gyüszű, tűtartó körömráspoly, fűző kés, lyuktágitó stb. 60 kr. kétszer ilyen nagy 1 frt 20 kr. még csinosabb 3 frt.

Angol levélpapirok, minden tetszés szerinti név, betű vagy korona ingyen bepréselésével.

100 db nyolczad, velin fehér 45 kr.

100 „ ugyanaz 100 borit. 65 kr.

100 „ vastag duplán bordázva v. vonalozva 60 kr

100 „ ugyanaz 100 borit. 1 ft 5 kr.

100 negyed velin 90 kr

100 „ vastag duplán bordázva v. vonalozva 95 kr.

100 „ nyolczad, csinos különféle szinből 60 kr.

100 „ ugyanaz, 100 szines boritékkal 1 frt 20 kr.

100 „ boriték belöl zománczozva 55 kr.

100 db. angol levél divatos monogrammal 90 kr.

100 db. ugyanaz boritékkal 1 40 kr.

100 drb. látogató-jegy, egy [illegible] alatt elkészitve 50 kr.

100 db mindkét oldalon fényezett lithographiva pontoásn késsitve 90 kr.

A jegyeken 3 vagy 4 sor késsithető anélkül hogy többe kerülne

1000 db jól mozgázott levélpecsétjegy aranyban nagysága tetszés szerint 1 frt 60 kr

1000 db. legujabb, vörös mint a pecsétviasz 2 ft 50 kr.

1 skatulya betűkkel 10 kr.

1 skatulya virágpecsétjegyekkel 10 kr.

Órák saját készitmény minden formában és nagyságban két évi jótállási jegygyel.

1 db. függő óra ar. czimmel 1.40.

1 db ugyanaz ébresztővel 1.60.

1 db „ porcz. számlappal 1.60.

1 db. „ „ ébresztővel 1.80.

1 db. „ „ ütéssel 2.80.

1 db. ingaóra, szekrénye fényezett, 2 napig járó szerkezettel 10 ft.

1 db. utazó-óra, házul is használható, ébresztővel 6.50.

Ezüst angol zsebórák 13 lat. ezüstből, minden darab regulázva 1 drb. 4 rubinnal egy diszes uj aran lánczczal, melynek tológyűrűje zománczozva van, 12 frt.

Albumok, kefék, fogkefék virágcserepek, gummilabdák, bronznemüek, levélnyomók, irónok, china ezüst készletek, kanál, villa, kés, gyertya tartók, pakfong félék, fegyverek, kasslyük, legyezők, nadrágtartók, gallérok, tűszerszámok kávé thea és asztali teritékek, rajzeszközök, lakatok, továbbá igen nagy választéku gyermek játék és társasági játékok stb. (170. 12 3)

Traugott Feitel

első ausztriai Magyarországnak ált. bizomány-szállitó üzlete, Bécs, Kärntnerstrasse 57. és Kaerntnerring 2. gegenüber dem Drasche-Hause.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 47. szám, november 21. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész íven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Évnegyedre 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyílt téren"
egy petit sor beiktatási díja 15 kr

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Baselben: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse-, Bern-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Lapunk érdekében következő körözvényt bocsájtottunk ki:

Igen tisztelt honfitárs!

Hazai viszonyaink fejlődése minden honpolgárt legbensőbben érdekel, hazája javát s boldogságát saját jólétével kivánta, akarta mindenkor azonositani a nevére, nemzete s honára büszke magyar, azért mindazon ügyért, mely hazánkat érdekli, egyformán lelkesül a gazdag, mint a szegény, s hol találná most máshol meg gyorsabban a hazai ügyek fejleményét, mint a nyilvános közlönyök, a hirlapok hasábjain. S midőn az édes hazát emlitjük, ebben kétségtelenül benfoglalva van a megye, mint egyik erős és ép tagja, melynek viszonyai részben ugyan az összes nemzetet, de legközelebb saját fiait érdeklik kiválólag.

Napjainkban az országgyülési uj választások, a szabad akarat s [illegible] legszebb legragyogóbb kincse ujolag gyakoroltatni fognak s mintegy ujult életet lehelnek társas életünkbe, teljesitvén a legszentebb polgári kötelességet, melyre gyönyörrel tekint Európa mint oly ezeréves kincsre, melyet sem a tatárdulás, sem a törökjárom, sem még az ezeknél is fájóbb absolutkormány kebelünkből kiirtani nem tudott!

Hazafias kötelességérzettől áthatva s journalistikai tisztünknek hiven megfelelni törekedvén, a jelen választási mozgalmakat gyorsan s hitelesen hozni kivánjuk, hogy ezáltal lapunk homlokán képviselt megyékbeni választásokról t. közönségünket azonnal értesitsük, a fővárosi hirlapirodalomnak pedig segédkezet nyujtaunk gyors és hiteles közleményeinkkel.

Felhivjuk ennélfogva Zala, Somogy, Sopron és Vasmegyék mélyen tisztelt közönségét különösen a városi és kerületi jegyző urakat, a kerületi választási elnököket, hogy a követválasztási mozgalmakról lapunkat röviden értesíteni szíveskedjenek. Az ügy iránti lelkesültségből áldozatoktól sem riadunk vissza, elfogadván a bérmentetlenül küldött leveleket is, ha kivülről jeleztetik a feladó neve s a levél érdekes tartalma. Halmozott közleményeknél lapunkat mellékletekkel is árfelemelés nélkül bővitjük, sőt rendkivüli esetekben rendkivüli időben is kiadjuk lapunkat. Szóval használni óhatni kivánván a szabad választás, szabad jogai gyakorlására, kibocsájtjuk jelen felhivásunkat, jelezve, hogy pártállást nem foglalunk, hanem a tényeket minden commentár nélkül közöljük, meglévén győződve, hogy hazánknak s vidékünknek nagyobb mérvben használunk ha nem a pártoskodás üszkét lobogtatjuk, hanem a haza a nemzetiség és a polgári szabadság szeplőtelen [illegible] nemzeti zászlóját, mondván: a választási jog a honpolgároké, vidéki hirlapiró teendője pedig feltárni a mozgalmat, mint egy hű tükör, melybe mindenki belenézhet, s magát önérzete lelkiismerete s politikai hitvallása szerint tájékozhatja.

Bizalmas kérésünket ismételve jóakaratunk tisztaságának méltánylatát kérve lapunkat s honpolgári törekvésünket becses figyelmébe ajánlva honfiui tisztelettel s nagyrabecsüléssel vagyunk

Nagy-Kanizsán november hóban 1868.

ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY
szerkesztősége.

Gazdászati elmefuttatás.

(Folytatás és vége.)

II. Mit kell tenni a székes földdel, hogy alkalmatos legyen az a luczerna termésre?

— Kizárólag őszszel, jó mélyen megszántani, hogy a téli fagy a hantokat megporhassa s a nedvesség magát mélyebben bevehesse; — tavaszszal ujra ismét, mig a téli nedv a földben van s a napnak ereje nem igen nagyobbodott (böjtmás hava, vagy szent-györgy havában) minél mélyebben lehet, felszántatik vagy ásatik — ha t. i. a felettébb való nedvesség nem akadályoztatja — az olyatén föld; azután tövis vagy vasboronával lehetőségig összetöretik a föld. Ha ezen első megmivelés után, igen göröngyösen maradt volna még a székes föld: meg kell azt homokkal és fekete földdel jól hordatni, s ezzel egybekeverni: ekkor a luczernamag elegendő sürüen elvettetik; mely meglevén következik annak árpa vagy tavaszi buzával azonnali behintése; ezt követi a bevett földnek hossza és keresztbe leendő beboronálása, hogy a maggal annál egyenlőbben elkeveredhessék. Az árpa vagy tavasz-buza arra való, hogy a gyenge luczerna jövésnek árnyékul szolgáljon, s eképen megoltalmazhassa azt az elhervadástól, mely könnyen megtörténhetik, ha a napnak melegebb sugarai egyenesen reá sütnének.

III. Mennyi luczernamag kivántatik egy hold földbe?

— Miután a luczernamag alá jövő földnek jól elkészitett és porhanyó földnek kell lenni: egy holdba kivántatik $1\frac{1}{2}$ pozs. mérő árpa, vagy $1\frac{1}{4}$ pozs. mérő tavasz-buza és 10—12 font luczerna mag.

IV. Nem lehetne-e a luczernamagot árpa vagy tavasz-buza nélkül is elvetni?

— Igenis lehet; csak hogy akkor igen szorgalmatos gyomlálás kivántatik nehogy a gizgaz még gyengeségében megölje a luczernát. Ezen fáradságos gyomlálás elkerülése tekintetéből tehát; legjobb, ha a luczerna a fent nevezett tavaszi vetésekkel elegyittetik.

V. Mit kell továbbá cselekedni, a midőn a luczerna a tavaszi vetéssel együtt már szépen mutatja magát?

— A tavaszi vetésnek megérését bevárván azt learatjuk; s igy a tarlóban megmaradott luczernát — az idő határozata szerint — a tarlóval együtt lekaszáltatjuk, s jó szárazon, mint leghasznosabb téli takarmányt megtartjuk.

VI. Mire kell figyelmesnek lennünk a megkaszált luczerna-föld iránt?

— Hogy az ilyetén földre marha ne menjen: igy aztán eltart az egyszeri luczerna vetés több évig; és minél többször fog kaszáltatni évenként, annál inkább meggyökeresedik s a haszontalan füveket elfojtja, és mivel a maga sürüsége s mélyen lenyuló gyökerei által nedvesen tartja a földet (mint már fentebb is emlitők), ennél fogva, minden trágyázás nélkül zsirosabba tétetik a föld, melybe azután — ha tetszik, buzát vagy más gabnamagot is nagy haszonnal lehet vetni. — Megjegyzendő, hogy az ily luczerna földet, minden harmadik évben legalább, télre apró trágyával beteriteni s tavaszszal ismét levonni kell, hogy ezáltal a kaszálás tisztábban történhessék.

VII. Mikor alkalmatos a luczerna a lekaszálásra?

— Mibelyt virágzásnak indul; nedvesen nem czélszerü lekaszálni, hanem csak szikkadt korában.

VIII. Mire kell ügyelnünk, ha zölden akarjuk etetni a luczernát marháinkkal?

— a., hogy a zöld luczerna soha rakásba ne tétessék; mert igy átmelegedve megpállanék; a pállott luczerna pedig felette ártalmas a marhának,

b., Nagy mértékben nem szabad adni a marhának, hogy ezen édes és jó izü eledeltől meg ne zabáljék,

c., Eleintén jó lesz, szalma vagy széna szecskával megelegyiteni, s ugy szoktatni a marhát az eteléhez.

IX. Hát szénát hogyan kell késziteni a luczernából?

— Darabonként vagy szakaszonként legczélszerübb lekaszáltatni a szénának való luczernát; miután egy darab le van vágva, azt akár reggel, mindjárt a harmat felszáradása után, és a déli meleg előtt; akár estve felé napnyugta előtt, gyakori forgatás által meg kell szárogatni vagy pedig ha esőtől tarthatni: akkor valamely csürben vagy szellős padláson léczeket lehet keresztbe rakni, melyekre vékonyan kiteregettetvén a luczerna magában szépen megszárad; — megszáradás után — lassankint egymásra kell rakni, hogy meg ne melegedjék.

X. Hogyan lehet jó magvát venni a luczernának?

— Az első, sőt a második évben is a vetés után, mig t. i. a luczerna tökéletesen meg nem gyökeresedett, nem tanácsos azt magnak meghagyni; még harmadik évben is az első kövér jövést le kell kaszáltatni; és ha esős idők járnának s következésképen a luczerna másodszor is igen kövéren nőne, sőt meg is dülne: akkor a második jövést is jobb lekaszálni, mert a kövérség miatt megdült luczerna kevés vagy épen semmi magot sem fogna adni; csak kelleténél soványabb földben s száraz évben fog a második sőt a harmadik jövés is jól megért magot hozni. — Minekutánna lemetszetett az ilyetén magos luczernakalász, meg kell azt, akár napfényen, akár pedig esős időben fedél alatt vagy csürben száritani; annakutánna kicsépelni, s a magot rostálás vagy más mód által tisztitani.

* * *

Legközelebbi alapelvül szolgáljon pedig a mezei gazdának mindenkor a haszon, vagy a hozzá illőség, mely az alkalmazásnál — a megkülönböztető körülményekhez képest — az észszerü előhaladás természetes és elvitázhatlan sikerét szerzi meg.

SZENTKIRÁLYI AURÉL.

Baranyai Elek urnak a Zala-Somogyi Közlöny 45-ik számában hozzám intézett válaszára.

Figyelmét, melylyel czikkemet kisérni szives volt — köszönöm, s akként veszem, miként az irva van, vagyis legjobb szándoku eszmecserét. Polemiától épen ne tartson, mert ennek magam se vagyok barátja. Azonban megfogja engedni, hogy annak idejében válaszára a mennyiben szükségesnek látandom válaszoljak. Ezt azért mondom igy, mert hivatkozott czikkem még bevégezve nincs, csak félben szakasztva közben jött teendőim miatt. Majd a mikor bevégezve leend, akkor tán egynémely tárgyra válaszolva is lesz. Amennyiben pedig netán szükségesnek látandja, arra nézve is elmondhatandja nézetét, hogy akkor én a hoszszadalmasságot elkerülve, egyszerre válaszolhassak. Én részemről örülni fogok, ha valamely tekintetben Önnek nézete által meggyőzetem mert szerintem a lapok azért vannak, hogy a nézetek kölcsönösen tisztáztassanak. Addig is Isten Önnel!

PIJÁNOVITS PRDÓ.

Bun Sámuel nagy-kanizsai tanító emlékirata, ő excja a közoktatásügyi miniszter ur által a közoktatás ügyében eléterjesztett törvényjavaslatot illetőleg.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Csak még rövid idő és a közoktatás ügyében ő Excellentiája a közoktatásügyi miniszter ur által előterjesztett törvényjavaslat e tisztelt házban tárgyaltatni fog, minek eredménye, eddig sok helyütt elnyomorult népiskoláink emelésére az első lépés legyen, egy törvény, mely hivatva lészen, egész alkotmányos életünk a nemzet szellemi és anyagi jólétének alapkövét képezni. Mint e haza polgára és kiváltkép mint tanító nemcsak jogomnak, de kötelességemnek is tartom, ezen javaslat fölötti szerény észrevételeimet a következőkben a tisztelt képviselőháznak alázatosan előterjesztoni.

„A tanórák száma hetenkint a mindennapi iskolában legalább 20, legfeljebb 25, beleértve a vallástant is."

Az e §-ban kiszabott tanórák [illegible] helyes; egy kevesebb vagy [illegible] mas volna. De sajnálattal [illegible] jedt bajon figyelmeztetni [illegible] tisztelt házat, miszerint t. i. igen sok község [illegible] alapelvnek:

„Minél több, annál jobb" hódolva, iskolájában 40 sőt 44 heti tanórát behozott. Ezen baj többnyire olyan confessionalis iskolákban található, hol a vallástan terjedelmére hivatkoznak és 10–12 éves gyermekekből kész theologusokat képezni vélnek. A sikerteljes tanitás egyik lényeges feltétele az, hogy a tanitó előadása alatt a tanulók figyelmét lekötni, őket folytonos kellemes feszülésben tartani tudja. Ha ez már egy 3 órányi (félnapi) tanitás mellett ügyességet s tani [illegible] részéről igényel, egy 4 órányi mellett még a legügyesebb tanitónak is lehetetlenséggé válik, és egy olyan fárasztó és mégis haszontalan tanitás után tanuló valamint tanitó is lelkileg és testileg kimerülve elhagyják a nekik börtönné vált iskolát. Sőt feltéve a tanitó birná is, a tanulók figyelmét 4 egymásután következő óra alatt ébren tartani, ezen tartós elmefárasztás oly káros következményű a gyermekekre nézve, miszerint a nélkül, hogy sokáig kitartanák, a [illegible] tudást lelki és testi tehetségeik érzékeny gyöngitésével elég drágán fizetik. Másrészről pedig a sokáig tartó ülés a gyakran czéljának meg nem felelő iskolaszobában a gyermekek testi fejlődésére nézve igen kártékony. A néptanoda czélja pedig, a gyermekeket nem csak szellemileg de testileg is kiképezni.

Paedagogiai valamint egészségi szempontból tekintve tehát, egy a törvényjavaslatba kiszabottnál nagyobb tanitási idő általánosan csak kártékony lehet; mert eltekintve a mondottaktól a tanitó nemcsak a kiszabott tanórákra szoritkozhatja hivatási tevékenységét, hanem ideje kell, magát tovább kiképezni saját tudáskörét folytonosan böviteni és az előadásokra előkészülni. Hát a kipihenés? — A 41. §. csak községi iskolákról szól és annak következtében a felekezeti iskolákra nem érvényes. Miután pedig az itt felhozott baj csaknem kizárólag felekezeti iskolákban található, és előre láthatólag a legtöbb iskola felekezeti jellemét tovább is megtartandja és ezért a gyermekek legnagyobb része kiképeztetését, tovább is, felekezeti iskolákban nyerendi; ennek folytán szükségesnek tartom,

hogy a 41. §. a felekezeti iskolákra is terjesztessék ki és csak ott, hol a vallástanitás valóban több időt igényel, egy 30 órányi heti maximum engedélyeztessék.

43. §.

„A szünidők összesen 10 hetet évenként nem haladhatnak túl stb."

Vannak községek, melyek még nem jutottak azon belátásra, miszerint 10 hónapos elmefárasztás után tanitónak és tanulónak megfelelő felüdülésre is van szüksége, és azért ilyen községekben tulajdonképen szünidő nem is létezik; szükséges tehát

hogy ezen §. is, a szünidő minimuma meghatározása mellett, a felekezeti iskolákra terjesztessék ki.

56. §.

„Egy tanitó betenkint 30 óránál többet nem köteles tanitani."

Miután itt áll „egy tanitó sem," ez alatt valószinüleg minden iskola: elemi- és felső népiskola, községi és felekezeti iskola tanitói értetnek, és ez esetben a 41. §. fölötti észrevételem ebben megnyugtató eldöntését találná; de miután hogy az 56. §. „községi tanintézetek" továbbá „felsőbb népiskolák" czim alatt megjelenik, ennek folytán azon kételynek tért kell engednünk: Vajjon valóbban az érintett passus [illegible] vonatkozik? — Hogy jelölj a törvény minden halmazás [illegible] és czélszerü forditása megelőztessék, szükséges [illegible] §. a kivánatos értelemben bővebben meghatároztatni.

78. §.

a megyei tanfelügyelő teendőiről szól.

Már gyakran történt, hogy tanodai felügyelők [illegible] működésökben egy a hivatal méltóságával [illegible] az iskolaczéllal ellenkező magatartást [illegible] a tanitók irányában [illegible] igy [illegible] által többet ártottak, mint tulajdonképen használtak; mert nemcsak hogy ily [illegible] által a tanitók bizalmát meg nem nyerték, hanem [illegible] lehangolták és rendeletei ellen [illegible] megtölték; [illegible] ily esetekben [illegible] nekik. Pedig áll [illegible] tanitó [illegible] sikerrel, ki ta[illegible] tiszteletét és szeretetét [illegible] magától a tani[illegible] magának megszerezni; de mennyi esetben semmisittetik meg, ezen, huzamos idő alatt csak ugyan megnyert tisztelet az elöljáró vagy felügyelő méltatlan, sőt néha egyenest durva [illegible] által? — és tisztelet nélkül nincs szeretet, s ezt nélkül nincs valódi [illegible]. A kormány- és községeinek tehát egyaránt [illegible] kell [illegible] a tanitó tekintélyét és tiszteletét óvni, és azért szükséges

hogy a felügyelőknek pontos utasitások adassanak. Továbbá kötelességévé tétessék minden lelkésznek, istentiszteleti előadásaiban; valamint minden alkalommal a népet az iskola fontosságára figyelmeztetni *) és a tanitó iránti tiszteletet előmozditani.

85. §.

(A képezdékről.)

„Felvétetik minden a 4-dik gymnasiumi vagy 3-ik reáliskolai osztályt végzett tanuló stb."

Ha egy a 4. gymnasiumi osztályt akár a legjobb sikerrel végzett tanuló tudását jól megfontoljuk, találni fogjuk, hogy mint előismeretek egy olyan tanintézetre, mint — helyes fogalom szerint — a tanitó — képezde, nem elég. Mit is tud olyan egy 4. osztályu gymnasialista a természettudományokból? mit a mértanból? — Mindenből valamit, és semmiből elegendőt. És azonkivül a képezdébe lépő fiatal embernek már bizonyos érettséggel birnia kell, a mit pedig a 4. gymn. osztályban ritkán találhatni, legfölebb azoknál, kik az egyes osztályokat ismételték. — A tanitó — képezde ne legyen folytatása a középtanoda alsóbb osztályainak hanem valami önálló, bizonyos tekintetben főiskola, és azért minden belépőnek a szükséges tudományokból lehető alapos, tiszta értelmet magával hoznia kell (mire a 4. gymnasiumi osztály nem elég). A képezdében ezek, a tanitónak különösen szükséges tudományok (paedagogia, gazdászattan, ének stb. hozzácsatolása mellett csak megszilárditassanak és náluk leginkább a gyakorlati oldal kiemeltessék.

Szóval a néptanitó ugyan ne legyen tudós, de tudjon legalább annyit, a mennyit a mai napon minden művelt embernek tudnia kell; tudja ő maga, de tudja tanitani is. Ennélfogva a 4. gymnasiumi osztály a képezdébei fölvételre nem elegendő, hanem szükséges a bevégzett 6 osztály.

(Folyt. köv.)

BUN SÁMUEL
nagy-kanizsai tanitó.

*) Száz szónoklat között alig egyszer hallhatni ily valamiről.

Magyar tudós társaság.

Pest, nov. 16. 1868.

Mióta academiai tudósitásaimat irom, nem emlékezem oly szép számu közönségre, mint mennyien ma megjelentek. Vagy a multkori zajos ülés, vagy a delegatió tiszteletére ujonan átalakitott diszes terem vonzotta ide az ifju hallgatóságot, vagy a mit legjobban hiszek, Vencel tanárnak értekezése.

Szilágyi Ferencz „A heidelbergi káté vagy a protestans autonomia Magyar és Erdélyország ban a 16-ik században" czimü értekezéssel lépett fel. A heidelbergi káté történetével gyönyörködtette a hallgatóságot. 1566-dik évben lön ismeretessé, és nem sokára magyarra is leforditott, és már 1747-ben betiltatott.

Sokkal fontosabb és nevezetesebb Vencel Gusztáv egyetemi tanárnak értekezése, ki Diósgyőrről, mint a királyok egykori mulató helyéről tartott előadást. — Négy oly nevezetes hely van, melyek nemcsak hazai, hanem európai ügyek elintézésének is szinhelyei voltak u. m. Buda, Visegrád, Diósgyőr és Tata. — A két előbbiről már kimeritő értekezést tartott, ma a harmadik t. i. Diósgyőr teszi vizsgálódásainak tárgyát.

Kutfői Nagy Iván, Kun Miklós, Vahot Imre és Kubinyi Ágoston néhány iratain kivül mind codexekből állanak.

Értekezése három főrészre van osztva. Az első részt a diósgyőri regesták v. 130. szám teszi, a második rész ezen kutfői alapon kidolgozott történetét adja Diósgyőrnek a 14. és 15. században a harmadik rész azon nevezetes eseményeket jelzi, melyeknek Diósgyőr szülőhelye volt.

Diósgyőr Borsodmegyében fekszik Miskolcz mellett, a vidék vadregényes, a düledező váromladékok fölött az ábrándozó hontikebel tágulni kezd, az elmult szép idők egy fényes monumentuma Diósgyőr. Már Béla király Anonymusa az Árpádok korában tesz róla emlitést. Értekező I. Lajosnál kezdi fejtegetését. Diósgyőr Zsigmond és Mátyás korában is nevezetes szerepet játszott, de II. Ulászló alatt csak, mint urodalom volt ismeretes.

Négy szempontból tárgyalja Vencel tanár Diósgyőrt, tekintetbe veszi, mint urodalmat, vizsgálja, mint várat, tárgyalja, mint mezővárost, figyelembe veszi egyszersmind a hozzátartozó helységeket is. Diósgyőrnek, mint urodalomnak birtokosai voltak Lajos, Mária és Zsigmond; 1475. után Mátyás Beatrixxal egybekelvén királynői jószág lett; már 1563-ban, mint magános jószágot találjuk, ugyanis Balassa Zsigmondnak inscribáltatott, és bizonyos ideig magánosok kezein volt.

Tekintetbe vévén, mint várat, úgy találjuk, hogy Lajos király 1369—1381 esztendőig évenkint 2—3 hónapig tartózkodott itt. 1388—1391 években Zsigmondot találjuk Diósgyőrött. 1412-ben az olasz ügyek elintézésének volt szinhelye 1431-ben Borbála királyné tartózkodott itt, Mátyást 1475-ben látjuk Diósgyőrött, de ezen év végén már Beatrixé lett.

Ha mint mezővárost veszszük vizsgálódásaink tárgyául, tapasztalni fogjuk, hogy Diósgyőr a hozzátartozó helységekkel együtt némi kitüntetésben részesült, van egy okmány, mely azt bizonyitja, hogy 1505-ben Anna királyné részesitette pártfogásába.

A 15-dik század kezdetétől fogva irányára nézve sokkal fontosabb a tőszomszédságban fekvő Miskolcz városa, mely Diósgyőr existentiájával szorosan egybefügg. 1405-ben Miskolcz, mint szabad királyi város emlittetik, azonban privilegiuma nincs, igy tehát nagyon diletansra mutató érv az, hogy ezt a kitüntetést direct a parliament adta volna Miskolcz helységének: annyi bizonyos azonban, hogy 1411-ben, mint városi helység emlittetik, és hogy Diósgyőrt korán tulszárnyalta Miskolcz, Mohi, Mezőkövesd, melyek Diósgyőrnek mind kiegészitő részei 1464-ben válnak mezővárosokká.

Keresztes „possessio valachalis" név alatt fordul elő a kéziratokban, „valachalis" szavat Erdélyországban rumennek értjük, hogy itt mikép kellene magyaráznunk, nem tudjuk.

Látjuk tehát a mondottakból, hogy Diósgyőr a 14 és 15-ik században több érdekes momentum szinhelye. I. Lajos tizenötször tartózkodott Diósgyőrben, és téli hónapokban lévén itt, nagyszerü vadászatokat rendezett. Magasabb politikai okok is kényszeriték Diósgyőrbe tartózkodni mert ezen időszakban a magyar és a lengyel király között bizonyos feszültség támadott, és közelebbi érintkezésben akarván lenni a lengyel királylyal a kibékülés végett, választotta tartózkodási helyéül Diósgyőrt, csakugyan sikeresen is működött, mert 1369-diki congressuson már kiegyenlitve látjuk a lengyel ügyet. 1370 végén nevezetes esemény adta magát elő, Kázmér lengyel király lováról leesvén, nov. 5-án meghalt, és helyébe Diósgyőrött tartózkodó I. Lajos választatott meg lengyel királynak. Erre nézve nagyon homályos tudósitásokat birunk. Ugyanez év deczemberében Moldva ügyeivel foglalkozott Diósgyőrött. 1374-ben szept. 17-én Kassán a lengyel főurak gyülésezvén, meglátogaták diósgyőri várában Lajos királyt, ki 1375 1376, 1377-ik években a Lithvaniai hadjáratra készült tárgyolt [illegible]ünkön.

Diósgyőr történetében epochalis hatást gyakorol az 1381-diki év novembere és deczembere. Nov. 26-án tárgyaltatott a turini békekötés, decz. 3-án adatott ki az első nyugtatvány ama 7000 arany felől, melyet Velencze tartozott Magyarországnak fizetni (oh boldog idők!) Deczemberben volt Diósgyőrött a magyar aristokratia színe.

Zsigmond király idejében az 1388 és 1412-ki évek nevezetesek. Előbbi évben bosniai hadjáratra indult, egy nyilt declaratiot intéztetett Olaszországhoz, május 6-án egy szövetség alakult Diósgyőrött Frigyes ausztriai herczeg ellen a három bajor herczeg a görci gróf és Zsigmond között, utóbbi évben királyi birtok lett.

Mátyás király ötször tartózkodott itt, innen indult ki a hussita háborura 1461-ben.

Mátyás idejében inkább gondüző volt Diósgyőr, mint diplomatiai hely.

Visszapillantván mindarra, a mit elmondtunk tárgyalásunk nem foglalja magában multunk epochalis momentumait: azért mégis hazai történelmünk tanulmányozásában Diósgyőr mellőzhetlen, és ha nemis epochalis hatású: de mégis szép jelentőséggel bir.

WLASSICS GYULA.

Az állattenyésztés alapelveiről.

A párositás szabályai.

A párositás czélja bizonyos nemes kül- és belső tulajdonokkal biró állatokat nemesiteni, szaporitani, melyek hazai viszonyainknak s gazdászatunknak legtökélyetesebben megfelelnek — az az: a szülők nemes külalakját, s nemes tulajdonságait mentül nagyobb mérvben a nemzedékekre átszármaztatni.

Miután az állattenyésztés körüli tapasztalatok azt bizonyitják, hogy a válogatás nélküli párositás mellett a tenyésztés mindig hanyatlik s a tenyésztő nem nemesebb kül- és belső tulajdonságokkal biró — de hibás elkorcsult alaku nemzedékeket nyer, — s ha a tapasztalatok által bebizonyult azon elv áll: hogy valamint a jó s nemes tulajdonságok, ugy a külső hibás alakok s egyéb szervezeti s természeti hibák is átszállithatók — átörökithetők a nemzedékekre, ugy főfeladatunk a tenyésztésre szánt vagy választott állatoknál a legcsekélyebb hibát sem hagyni figyelem nélkül, s minden csekélyebb hibával biró állatot zárjunk ki a tenyésztéstől, mert a tapasztalás bizonyitja, hogy számtalan átörökült lényeges hibák csak a későbbi második vagy harmadik nemzedéknél mutatkoznak például hibás alaku paták, — szemek gyengesége stb.

Az állattenyésztő feladatai továbbá:

a) Azon nemes fajból, melyből tenyészteni, szaporitani óhajt, — egy minden hiba nélküli him állatot megszerezni, péld. egy telivér angol mént, s azt bár egy közönséges elegy fajta de hibátlan nőnemü állattal párositani

b) A nemzedékeket gondosan táplálni s a vált fiatal korukban minden rosz ártalmas befolyásoktól oltalmazni

c) Fiatal korukban, a párosodástól meg s a párosodásra azon életidőszakban bocsájtani midőn már a nemi ösztön az állaton igen gyakran s nagyobb mérvben mutatkozik.

d) A tenyésztésre választott állatot dúsan nem táplálni s nem hizlalni, mert a kövérség a nemzési tehetségre káros hatás

e) A tenyésztésre kiválasztott nemes fajú állatokat a nemzedékek között párositgatni, míg az elegy fajta nemzedék az eredeti nemes fajú kül- és belső tulajdonságait csaknem tökéletesen megnyerte, mi körülbelül az 5—6-ik nemzedékben elérhető.

Végre megjegyzendő, hogy az egy vérből származó tenyésztett állatok a helyi viszonyok után gyakran a helybeli közönséges vegyes fajú állatok jellegét elsajátitják, s az elkorcsosulnak, mindélfogva szükséges a nyert nemzedékeket bizonyos időről időre ez eredeti nemes fajú állattal párositani — felfrissiteni, mit vérfelfrissitésnek nevezünk.

Hajdu-Doroghon, szeptember hóban 1868.

MÁÁR NÁNDOR
állatorvos.

Heti szemle.

November 20-án, 1868.

☐ Mig minálunk a legszebb őszi idők jártak s nem egy másodérésü gyümölcsről jönnek hirek, Csehországban már hófuvások akasztják meg a közlekedest, sőt az „Esti lap" szerint f. hó 10-én nagyszerü szerencsétlenséget okozott, fennakadván egy katonákat szállitó vonat a hóban, melybe aztán egy utána jövő tehervonat oly erősen ütközött, hogy 29 halott és 60 sebesült esett áldozatul. — Hamis egy forintos állami jegyek keringnek, melyeknek ismertető sorszám jelei. „A f. 33." — Klapka tábornok az „Egyenlőségi kör" sürgető kérelmére az elnökségről való lemondását visszavonta.

Zala-megyei hirek.

☐ Az országgyülés által a hazai haltenyésztés emelésére megszavazott 20,000 frt iránt a földmivelési ministerium már kibocsátotta rendelkezését. E szerint egy a Balaton s vidéke részére Keszthelyen felállitandó tenyészdének 5000 frt. jut osztalékul. Azok tehát, kik e segélyt igénybe venni óhajtják, ajánlataikat ezen ministeriumhoz benyujthatják, hol az ügyre vonatkozó felvilágositásokat is megnyerendik.

☐ Szörényi István igazgatása alatt működő pesti Beleznay kertbeli magyar daltársulat tartott előadást f. hó 14-én a korona vendéglő étteremében; — tekintettel a műsorozatra a helyett, hogy kedves meglepetésre számitottunk, épen ellenkező tapasztalatot nyerénk, a mennyiben a társulat csakugyan megfelelt — átutazó figyelem nélküli szerepének.

☐ A nagy-kanizsai piaczozal különösen a fadolgában nagyon megvagyunk akadva; a mennyiben az igen keskeny és kurta kocsi oldalak közé szoritott néhány darab fáért elkér az illető 2 frt 50 kr. 3 frtot [illegible] nagy megilletődéssel ezt is csak megfizetjük az ember, de hátra van még a fölmetsző napszámos követelése, egy kis ölecske két darabra fölmetsze 2 frtjával, három darabra 3 frtjával; meglepő követelés, elannyira, hogy kényszerülünk ilyenkor feljajdulni, s a munkás néposztály rendezését a városi hatóság figyelmébe melegen ajánlani. — nagyon csudáljuk, hogy nagy-kanizsa vállalkozó szelleme nem talált ki már egy közvetitőt aggodalmaink eloszlatására? — mennyibe kerülne például egy fametsző-gép — tekintettel silált pénzviszonyainkra?

— Tótszentmártonban Márton napját a vendégszeretet és hazafiságáról ismert Novák József plébános urnál szép számu és lelkes vendégkoszoru ülte meg. Az ebéd felett emelt lelkes toastok közül T. V. ur lapunk kedves munkatársa által rögtönzöttet az illető szivességéből közöljük:

Ha nem mondom is, már e vidéken tudják!
Évenként fogyasztom én itt Márton ludját,
De azért nem a lud vonz engem e házhoz
Lud és liba nálam immár nem határoz.
Hanem van e háznak egy oly derék pápja
Kinek ilyenkor van egyik nevenapja,
Mert a mily szent Márton fent a menyországban

Épen olyan szent ő a hazaiságban
Tisztelem jelenjét, tisztelem a multját
Mindkettőt szép honfitettek koszoruzzák…
Kivánságom bár e szenvedett hazának
Az istenek több ilyen papot adnának
Mert ha ily paptól jön az áldás, áldozat
Üdv leszen e hazában, nem pedig kárhozat,
Éljen e derék pap még köztünk sokáig,
[illegible] egyszer: a jövő Szentmárton napjáig.

□ Az izraelita congressusra küldendő képviselő választása f. hó 18-án ment végbe N.-Kanizsán. Nagy örömünkre szolgál constatálhatnunk, hogy a választási menetrendnek kizárólag magyar szinezete volt, s hogy a követséget lapunk t. munkatársa a derék és becsületben megőszült Löwy József Guttmann ellenében nagy szótöbbséggel nyerte el. Választói nagyszerü fáklyászenével tisztelték meg, mi pedig áldást és szép sikert kivánunk korszerü működéseire, hogy a közügynek szentelt életet veszély soha ne érje.

Somogy-megyei hirek.

Kaposvár, november 17. 1868.

h. Felvirradt a nagy nap a zsidó-congressusbeli követválasztás napja. Ha e helyt külön czikket lehetne közölnünk, megpróbálkoznánk szép rendében leirni: mint kelt fel a nap, mint vonultak be a nemzeti lobogós pártok és népesiték városunkat, miut hullámzott a vélemény emelve előbb ezt, majd lesujtva amazt stb. de mindezen szép dolgok megirására e hely szük levén röviden adjuk az eredményt, mely szerint is a két fővesenyző t. i. Freystädtler Antal és Stein Jakab jelöltek közül ez utóbbi lön győztes 48 szótöbbséggel. A helybeli véleményt jelző barometer pedig e győzelemre leszált a borult időre, vagyis közelégületlenség uralg városunkban e választáson, — mert azt hiszi minde, akihogy mégis csak sokkal többet ért volna ha Freystädtler Antal urat érte volna a közbizalom szerint is e választás, mivelhogy ez minden tekintetben többre leendett képesitett az ügynek hasznára lenni. A választás ellen — holmi vesztegetések és nem tudjuk mi egyéb alapokból — egyébként óvást tettek és vizsgálatot kértek az ellenpártiak és ma is erősen reménylik, hogy még másként lesz.

h. Jutában f. hó 15-én virradóra Krausz korcsmáros gabnája meggyult s el is égett. A tüz mikénti kiütését senki sem tudja, de az bizonyos, hogy biztositva volt.

h. A városunkbeli összes iparosok kérvényt nyujtottak be a képviselő házhoz, melyben — elősorolva a jelenlegi és nagyobbára az osztrák iparrend által előidézett rendezetlenséget és visszaéléseket — hathatósan kérik, hogy az országgyülés az iparügyet mielőbb törvényileg hozza rendbe.

□ Nemes-Vidon a baloldali párt f. hó 23-án értekezletet fog tartani. Az eredményt jövő számunkban közölni fogjuk.

— [illegible], nov. 19. Tegnap megtörtént nálunk a congressusi követválasztás. Megválasztatott Mayerhofer Salamon általános tiszteletben álló községi tagunk s pedig közfelkiáltással. Este pompás fáklyászene ugy a választási elnöknél, mint pedig a követnél; az előbbinél Singer Samu köszönte meg ama dicséretre méltó tapintatu eljárást, melyet a választási gyülés vezetése alatt tanusitott; utóbbinál pedig Milhoffer Károly választási elnök beszélt, szivére kötvén neki kötelessége hü teljesitését. — A követ pompás diszebédet adott, melyen sokan nem zsidó honfitársaink közül is jelen voltak; a sok elmés toast annyira fűszerezé az ebédet, hogy inkább hallani mint enni kivánták a számos jelenvoltak.

r. I.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, nov. 10-én 1868.

□ Nagyszerü „Katalin álarczosbál" fog a városi [illegible] f. hó 22-én tartatni.

□ A választási mozgalmak titoktartólag folynak; [illegible] figyelemmel kisérjük a lépteket, s az eredményt annak idejében közölni fogjuk.

Vas-megyei hirek.

— Műkedvelői előadás. Csütörtökön este tartatott a „Szarvas" fogadó helyiségében a schweizi vizkárosultak javára rendezett szini előadás. Obernyik Károly „Örökség" czimü 4 felvonásos drámája adatott elő. Elismerés a derék rendező Hidassy Ede urnak, ki a szinművészet iránt oly lángoló szeretettel viseltetik, hogy minden alkalmat megragadva az az iránti hajlamot, s rokonszenvet fejleszteni törekedik. Szép a műkedvelő uraktól, hogy napi foglalatosságaik mellett Thalia papnőjének is hoznak áldozatot, ha a szorgalmat s nemes törekvést áldozatnak lehet mondani. Hidassyné asszony kedves szinpadi jelenség s érzéssel adá Margit hálás szerepét, több izben ki is tapsoltatott. Közönség közép számmal jelent meg.

□ Szombathelyen államgymnasium felállitása határoztatott el. A város kijelentette, hogy annak idején minden tőle telhető áldozattal járul ahhoz.

* Az izraeliták congressusi követválasztása Szombathelyen f. hó 18-án ment végbe a legszebb rendben, melynek eredménye az lön, hogy Dr. Rokonstein Lipót helybeli rabbi, egy tudományosan müvelt magyar hazafi választatott meg roppant többség által a 8 szavazattal biró Berger ellenében.

* Vasmegye királyi biztosának ő méltósága Széll József föispáni helytartó ur neveztetett ki.

* Halálozás Tóth István ur megyénknek 1848 előtti jegyzője a szép tehetségü férfiu életének 59 évében f. hó 11-én elhunyt; a boldogultnak hült tetemei a székesegyház sirboltjába tétettek örök nyugalomra.

* Műkedvelői szini előadás. A schweiczi vizkárosultak felsegélésére 19-én ment végbe.

Nyilt levél.

Roboz István urhoz, mint a „Somogy" felelős szerkesztőjéhez.

Már több izben, de különösen a „Somogy" f. évi 46-ik számában tapasztaltuk, hogy egész czikk olloztatik lapunkból ki anélkül, hogy a forrás megneveztetnék például a soproni közleményünk, mely szerint Mgos Zalka János győri püspök ur Csöndes F. intézetét meglátogatá stb. szóról szóra mint eredeti czikk közöltetik, ez eljárás ellen tiltakozom s figyelmeztetem, hogy adandó alkalommal a forrás megnevezését használni el ne mulassza.

Továbbá nem a legszebb müveletekre akadunk a „Somogy" kiadó hivatalánál, legközelebb is Daube & s társaitól Frankfurtból hozzánk czimzett levelet vettünk, mely szerint Schwarzschild-féle hirdetmény hozzánk küldetett általa be, s ez mégis nem hozzánk, hanem a „Somogy"-hoz érkezett. Ez ellen óvást teszünk s ha még egyszer ilyesmit tapasztalunk, kénytelennek érzem magamat a törvényes biróság előtt keresni orvoslatot. Mi, ha postai tévedésből hozzánk érkezik a „Somogy" levele azonnal kézbesitjük, vagy postára visszaadjuk, hasonló méltányos s illedelmes eljárást várunk a „Somogy" szerkesztő s kiadó hivatalától is.

Jelen nyilt felszóllalásomat sziveskedjék figyelembe venni s eszerint intézkedni.

Daube urat azonnal értesitettük a tényálladékról.

Nagy-Kanizsa, nov. 16. 1868.

WAJDITS JÓZSEF
felelős szerkesztő.

Nyilt tér.

Egy fiatal nő, ki mindennemü női kézimunkát, ház-felügyelői-, gazdasszonyi? és főzés körüli teendők teljesitésére elég képesnek érzi magát, ajánlkozik állást elfoglalni.

Egy jó bizonyitványokkal ellátott, a magyar-, német-, horvát- és olasz nyelvekben jártas egyén uraságok mellé inasképen ajánlja magát.

☞ Mindezekről bővebben Wajdits József nagykanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

Nyilatkozat. Azon néhány tisztelt barátom és jóakaróimnak, kik a letenyei vidékbeli szolgabirói állás üresedésbe jöttével igénytelen személyemről megemlékezésük által engem szives bizalmukkal megtisztelni kivántak, minden ez irányban felmerülhető kétely eltávolitására szükségesnek tartom nyilvános téren kijelenteni; hogy én az irt szolgabirói állásra jelöltül fellépni semmi szin alatt nem fogok, sőt nevemnek bárki által idevonatkozólag leendő megemlitése ellen is határozottan tiltakozom. Szent-Lászlón 1868-ik évi november hó 15-én. Tuboly Viktor bizottmányi tag a letenyei vidékben. (Beküldetett.)

Tekintetes Gaál Ferdinánd ur felkéretik lakását barátságos értekezés tekintetéből az alolirttal tudatni.

MARTON PÁL m. k.
ügyvéd, lakik Kis-Czelben.

F. hó 19-én reggeli fél négy órakor az Iharos-Berényi fővadászi laktól egy fehér tarkás szőrü vizsla eszrevétlenül eltünt; feltalálója illő dijjazás biztositása mellett nevezett fővadász urnál jelentse magát.

Nyilt pósta.

Felső-Rajkra. Az előfizetés 1869. évi január végéig terjed. Fogadja szives üdvözletünket!
— N. A. Pécs. Megkaptuk, köszönjük; fogadd forró kézszoritásunkat. (sz.)
M. N. Boly. Magánlevelet irunk.
— Kandi Klári szerkesztőjének jót a jóból és sok hasznosat a hasznosból és igy tovább. Üdvözlet!

TÁRCZA.

Az ifju kor emléke.

— Sonett. —

Merre tüntél jatazi ifjuságom?...
Mint a szélvész üzte bérczi tölgylevél,
Rabja a sors lenge kényének levél
S messziről csak már emleked látom

Elilted gyors volt, mint a pusztaságon
Hogyha rögtön jő a forró, déli szél,
Amde mint ez, szintoly gyorsan elveszél.
Elhagyál, — s most nincsen fénysugárom.

Arczod bájolt s annyi jót igére;
Elhagyál s az elhagyott szivére
Némi irt csak a mult szép emléke ad.

És ez emlék lesz jövő vezérem,
Vezetend a néma puszta téren,
És a sirba — ez kiséri hamvamat.

R. BAJÓ JENŐ.

Karácsonéj.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

— Én minden éjjel róla álmodom, mintha most is látnám, amint a halászok behozták kékült iszapos testét! Oh Istenem! a kis fiu sirva fakadt.

— Ne sirj gyermekem, mond az anya; ő ott fenn van s imádkozik ti értetek; ne sirjatok.

A szegény asszony gyermekeit biztatá, s maga félre fordulva nyomott el két szemeibe tólult keserü könyüt.

— Miért is ment a folyóra? szólt zokogva a fehérruhás leányka. Hisz Karácsonnap előtt nem kellene halászni, ugy-e édes anyám?

— Szegények ti, monda magában az anya, mialatt az ablakhoz fordult, ti azt hiszitek, véletlenül veszett a hullámokba. Ah Istenem!

A gyermekek sokkal inkább elvoltak magokkal foglalva, semhogy e szavakat hallották volna. Mégis meghallotta azt valaki...

— No most már elég ám kedvesim — szólt az asszony gyermekeihez. Talán már álmosak is vagytok.

— Oh nem, nem! kiáltának azok egyhangon. Mi sohasem leszünk álmosak, nemde Konrád? kérdé a legidősb, mintegy 14 éves fiu öcscsét.

— Soha bizony. Szép is volna, Karácson éjjelén aludni. — Hiszen még Karácsonfánkat sem láttuk.

— Jók voltatok-e édes gyermekeim? kérdé az anya. Tudjátok-e, hogy Karácsonfát csak a jó gyermekek kapnak?

— Nem tudom kedves anyám — mond a fiu csüggedve. Nem mondanád meg, hisz te tudod? — Lásd iskolába eljártam, imádkoztam, főkép [illegible] atyámért, [illegible], testvéreimet nem bántottam.

— Én is ugy viseltem magamat, szólt az idősbik. Azonkivül dolgoztam is; mert én már nagy vagyok, eljártam a folyóra halászni, voltam már hatszor a tengeren is, és mindig hoztam valamit.

— Hát én anyám? kérdé a nagyobb leányka — hát én milyen voltam? Ugy-e neked itthon segitettem, már tudok harisnyát kötni s egy kicsit varrni is.

— Kedvesim, mond az anya komoly tekintettel — nem illik avval dicsekednünk, ami jóval birunk. Tanuljátok meg, hogy az ember legszebb erénye a szerénység és alázatosság. Látjátok, a bájos ibolya bokrok és kövek alá rejtezik, s az emberek fölkeresik ott is, mig a hitvány gizgazt, melyet uton utfélen találni, senki nem becsüli. Legyetek jók, de ne hirdessétek a világnak, ne kérkedjetek vele. Isten és saját lelkiismeretetek tudja, s ennyi elég. — Most menjetek, végezzétek estimátokat, én addig fekhelyeiteket készitem el.

A gyermekek szótlanul engedelmeskedtek, s a kis szoba szegletébe vonulva, a falon függő fekete feszület előtt csendesen térdre borultak.

Azalatt az anya nesztelenül kinyitott egy ócska falszekrényt, s nagy figyelemmel és vigyázva valami magas tárgyat emelt ki belőle s az asztalra helyzé. Egyszerü fenyülomb volt az, virágcserépbe erősitve; zöld ágacskáin aranypapir csillogott, s köröskörül apró aszalt gyümölcsök, függék és czukorkák függtek alá róla. Azután ismét vett elő valamit; egy kisded csomagot, melyet kibontva, négy darab egyszerü ruhát rakott belőle az asztalra, két fiu-, és két leányöltönykét. — Szépen elrendezve őket, csendes mosolygással tekinte a halk hangon imádkozó gyermekekre, és szerető szive előre sejté az örömet, melyet meglepett kedveseinek készitett.

A gyermekek ament mondva fölkeltek.

— Anyánk, édes anyánk! sikolta egyszerre valamennyi, megpillantva az asztal uj ékességeit. A Karácsonfa! a karácsonfa! Istenem be szép!

Ezzel anyjukhoz rohanva, körülölelték, csókolták kezeit, ruháit; meg visszafutva az asztalhoz, kéjes szemmel bámulták e gyönyörüségeket, mik reájok nézve becsesebbek voltak egy halom lelketlen aranynál.

— Két év előtt is ilyen pompás volt! Édes atyánk csinálta, én megleseltem mond az egyik fiu.

— Oh mily szép! hogy ragyog, fénylik — ugy-e anyám ez arany?

— Hát nem ismered? kérdé a másik. Ez itt szilva, az dió, emez pedig füge. — Ni itt egy kis angyal, ott galamb, emitt pedig bárányka czukorból. — Oh be pompás.

— Hát arra nem is vagytok kiváncsiak — szólt mosolyogva az anya — ki mit kap? — Itt ez a felöltő Jánosé, ez a másik pedig Konrádé. A kis Mari kap egy bélelt zubbonyt, te meg Terés egy jó meleg szoknyát, hogy meg ne fázzál, ha iskolába mégy.

— Köszönjük! köszönjük! ah mily szép! mi jól áll.

— Nézzétek Terés, Konrád, ugye egészen más fiu vagyok én ebben? Hogy fog majd holnap rám nézni a kevély Károly, házigazdánk fia!

— Majd azt mondja megint, hogy jobb volna ha anyánk a házbért fizetné ki. A goromba, mindig igy beszél.

— S talán hát anyánk nem tudná kifizetni a házbért?

Az anya szemei szomoruak lettek.

— A mult évnegyedi is elmaradt — monda. Ha ujévkor sem tudok fizetni, gazdánk [illegible] fenyeget, hogy kiszór az utczára, s mindenünket elveszi.

— Oh Istenem! hát mi lesz belőlünk?

G. M.

(Folytatása köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

Nagy-Kanizsa, November 21. 1868. A gabnaforgalom helyzete a mult héttől fogva változás nélkül [illegible], a szállitmányi közlekedés feletti hiánya miatt, ennek folytán több vasuti sinek lerakásáról gondoskodnak.

A katonai határőrvidéki gyapju szállitmány [illegible], mázsája 39—40 frtig o. é. — Uj bor [illegible] szőlőhegyekről akója 3 frt 50 kr., 4 és 5 frt o. é.

Pesti heti-vásári kelétárak.

NAGY-KANIZSÁN, november 20-án.

Alsó-ausztriai mérőnként.

Termények: Buza 83—85 fontos 3 frt, 90 kr. 4 frt 84—86 fnt. 4 fr. 20 kr. 87—88 fnt. 4 frt 50—50 kr. Rozs 78—78 fnt. 2 fr. 40 kr. 79—80 fnt. 2 ft. 50 kr. Árpa serfőzőnek, 70—71 fnt. 2 fr. 60 — kr. 71—72 fnts 2 frt. 70 kr. Árpa közönséges, 65—66 fnt. 2 fr. 30 kr. 67—68 fnt. 2. frt. 40 kr. Kukoricza 2 frt 40 kr., 2 frt 45 kr. Kukoricza olasz (cinquantin) 2 frt 60 kr. Zab 44—45 fnt. 1 frt. 50 kr. 46—47 fnt 1 frt 60 kr. Pohanka 66—68 fnt. 2 frt. 20 kr. 60—65 fnt 2 frt. 40 kr. Passuly-fehér 4 frt 30 kr Passuly, tarka 3 frt. 20 kr. Gubó elsőrendü 3 frt 50 kr. Széna mázsa. 2 frt. Szalma 1 frt 20 kr. Repcze 5 frt 25 kr. tavaszi 4.60. 100 fej káposzta 9—12 frt.

Bécsi pénzárfolyam, nov. 20.

5% metaliques 58.45; 5% nemz. kölcsön 63.70; 1860-ki álladalmi kölcsön 88.30; bankrészvények 6.83; hitelintézeti részvények 233.50; London 117.15; ezüst ágio 115.50; arany darabja 5.52 kr.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1 óra 22 percz.	
		estve	9 órakor.	
	Bécs	reggel	7 óra 16 percz.	
		estve	7 óra 46	
	Triest	d. u.	1 óra 30	
		estve	9 óra 25	
	Barcs	reggel	6 óra 56	
		délután	2 óra —	
Érk. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5 óra 6	
		d. u.	1 óra 20	
	Bécs	reggel	8 óra 20	
		estve	7 óra 30	
	Triest	reggel	5 óra 25	
		délben	12 óra 51	
	Barcs	d. u.	1 óra 44	
		este	7 óra 20	

Heti naptár.

November 22-től 28-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold
Kath. Ev. A végpusztulás iszonyairól. Máté XXIV. 18—26				
22	Vasárnap	D 23 Cziczel.	D 24 Czicz.	[illegible]
23	Hétfő	Kelemen pk.	Kelemen	
24	Kedd	Flóra szüz	Flóra	
25	Szerd.	Katalin szüz	Kata	
26	Csütörtök	Konrád pk.	Vácz rem.	
27	Péntek	Ákos hitvalló	Éber	
28	Szombat	Sostenes	Piroska	

Felelős szerkesztő: Wajdits József.
Segédszerkesztő: Bátorfi Lajos.

Szerencse föl!! Egy millió 222,700 tallér kész ezüst pénz

lesz 19,000 nyereményre kisorsolandó összegekben, *175,000, 105,000, 70,000, 35,000,* 2-szer *15,500,* 2-szor *14,000,* 2-szor *10,000,* 2-szer *8750,* 3-szor *7000,* 3-szor *5250,* 5-ször *3500,* 13-szor *2625,* 105-ször *1750* stb. stb. frtot tartalmaz a *Braunschweig herczegségi kormány* által életbe léptetett és *biztositott országos lotteria.* Valamennyi nyeremény a huzás után azonnal kész pénzben fizettetik ki, s minden kihuzott sorjegynek okvetlenül kell a fentebbi nyeremények egyikét elnyernie. Összesen csak 5 huzás történik, melyek közül az első

már jövő hó 10- és 11-én

megy végbe. E sorshuzásbani részvételnél a nagy kilátások arányához képest csak igen kevés koczkáztatik, miután *egy egész eredeti sorsjegy (nem igérvény)* csak 7 frtba, egy fél $3^1/_2$ frtba, egy negyed csekély 1 frt 75 krba kerül, melyek értékük beküldése ellen a legtávolabb helyekre is megküldetnek.

A ki tehát a szerencsének kevésbé költséges és *solid módon* kezet akar nyujtani, sziveskedjék becses megrendelését bizalommal mielőbb az ezen sorsjegyek eladásával megbizott alulirott *nagykereskedőházhoz* juttatni.

GUSTAV SCHWARZSCHILD
in Hamburg.

(184—1)

Der Güte und Heilsamkeit wegen
in ganz Europa verbreitet.

Die patentirten und vielfach durch Preismedaillen in Deutschland, England und Frankreich ausgezeichneten, besonders aber durch die ersten Ärzte Europas glänzend erhobenen, in Heilanstalten und königlichen Lazarethen mit den günstigsten Erfolgen angewandten **Johann Hoff'schen Malz-Heilnahrungsmittel** des Hoflieferanten Herrn Johann Hoff in Berlin, empfehlen wir hiermit sowohl Gesunden, die Freunde angenehm schmeckender und die Gesundheit konservirten Getränke sind, als Kranken, die ihrer Genesung bald herbeiführen wollen. Das Malzextrakt-Gesundheitsbier und die Malz-Chokolade werden von über 2000 Ärzten als ausgezeichnete, jederzeit sofort anwendbare Heilnahrungs-, Diät- und Stärkungsmittel zu abwechselndem Gebrauche bei Hämorrhoiden, Magen-, Lungen- und Brustbeschwerden, bei Nervenkrankheiten und Husten empfohlen. Sie heben die gesunkenen Lebenskräfte und stärken die geschwächten Verdauungsorgane. Für schwache Kinder und Säuglinge eignet sich das Chokoladepulver noch besonders, das auch zu Suppen verwendbar ist. Die schleimlösenden Brustmalzbonbons, so wie der Brustmalz-Zucker werden ihrer ununterbrochenen Anwendbarkeit wegen den Respirationsleidenden von besonderem Nutzen sein. — Seine Excellenz Herr Finanzminister von der Heidt: So lassen denn Ihre Malz-Fabrikate nichts zu wünschen übrig; Seine Excellenz General v. Gablenz, Gouverneur 2c. hob hervor, daß es ein edles Ziel sei, in dieser Weise den Leidenden hilfreich beizustehen. Auch seine Excellenz Graf von Bismarck gewann die Überzeugung von der heilsamen Wirkung der Johann Hoff'schen Malzfabrikate.

Preise: Malzextrakt 6 Flaschen fl. 3.70, 12 Flaschen (1 Flasche Rabatt) fl. 7. inclusive Flaschen und Verpackung; Malz-Gesundheits-Chokolade 1 Pfund fl. 1.60 und 2.40; Brustmalz-Bonbons à Karton 30 und 60 kr. ö. W. (182—1)

Zentral-Depôt in Wien, Kärntnerrring Nr. II.

Életbiztositási ügynökök

kik megfelelő biztositékkal birnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozódhatni

(183—1) **Lenck Sammuel Sopronban.**

M. Madarász And. Pécsett

ajánlja

GÉPGYÁRA ÉS ÖNTÉSZETE

készitményeit

gőzgépeit, különösen pedig malom szerkezeteket, olaj henger- és zuzókat, borpréseket, gáz- és vizvezetési csöveket takarék-tüzhelyeket és azok egyes részeit, kutakat, oszlopokat, rácsozatokat, minden néven nevezendő öntvényeket, továbbá

gazdasági gépeit

...., kapáló- és töltögető ekéket, vetőgépeket, ..., járgányokat (göppel) lószerkezetre, cséplő- ...., szecska-vágókat, zuzó- és daráló gépeket.

Minden a gépészet szakmájába vágó megrendeléseket a legjutányosabb árak mellett elvállal ... 11-ik szám alatt, valamint raktári ...-ik szám, hol a fentebb elősorolt készitmé... tart. (175—1)

EGYETLEN VISSZAVONHATATLAN

nagy

HANGVERSENY

Kedden, dec. hó 1-én esti fél 8 órakor

a „Zöldfa“ vendéglő teremében.

(176—1) **Castri Paulina,**

a párisi olasz opera első énekesnője.

Hölczel Guszt., cs. kir. udv. opera énekes — *Graf Wilm.,* ... kam. zongoránsza

Pollák D. kegedű-művész, cs. kir. udv. opera ... karmester

Ezután

első rangu négy müvesz

ugyan ezen estén fog egyszerre fellépni.

MŰSOROZAT

1. *Vieuxtemps.* Duett „Oberon“ hegedű s zongorával előadva Graf W. és Pollák D. által.
2. *Donizetti.* Dallam „Linda de Chamounix“-ból Castri P.
3. *Hölzel.* a) Magyar-dal / *Souppé.* b) „Ländlich, sittlich“ dalok Hölczel G.
4. *Ernst.* Ábránd „Otello“ kegedüvel Pollák D.
5. *Donizetti.* Dallam „Elisir d'amore“ komikai opera, — Castri Paulina és Hölczel G.
6. *Graf* a) Szeszélyke / *Liszt.* b) Magyar induló
7. *Bellini.* Dallam „Sonnambula“ operából Castri P.
8. *Erkel* és *Vieuxtemps.* Duett hegedű és zongorán a „Hunyady“ operából Graf W. és Pollák D.

Bösendorfi zongora.

HELYEK ÁRA:

Körszék 1 frt 50 kr. Számozott hely ... kr. Karzat 40 kr.

Jegyek kaphatók: naponkint **Wajdits József** könyv-, mű- és hangjegykereskedésében.

Pénztár nyitva áll a hangverseny estén ½7 órakor.

Vihar esetén a terem befüttetni fog.

MISEMONDÓ RUHÁK,

pluviálók, dalmatikák, albák, rochettek, velumok, oltárpárnák és teritők stb.

China-ezüst és tüzaranyzott

monstranzok, kelyhek, cziboriumok, pacifical gyertyatartók, füstölők tömjentartóval szentelő-viztartó aspa- (69—26,16) soriummal, lámpák stb.

Egyházi-, czéh- és iskolai lobogók,

baldichinumok és pantifical eszköz, keszytű infula pastoral, gremial, harisnya, czipő stb.

s a leggazdagabban kiállított

ORNÁTOK,

és minden egyházi szerek

legjutányosb áron kaphatók:

Oberbauer Alajos,

gyárraktárában, váczi-utcza 15. szám a. PESTEN.

Árjegyzékek és ajánlások kivánatra beküldetnek.

Spielwerke

mit 4 bis 48 Stücken, worunter Prachtwerke mit Glockenspiel, Trommel und Glockenspiel, mit Himmelsstimmen, mit Mandolinen, mit Expression u. s. w. Ferner:

Spieldosen

mit 2 bis 12 Stücken, worunter solche mit Necessaires, Cigarrenständer, Schweizerhäuschen, Photographie-Albums, Schreibzeuge, Handschuhkasten, Cigarren-Etuis, Tabaks- und Zündholzdosen, Puppen, Arbeitstischchen, alles mit Musik; ferner Stühle, spielend, wenn man sich setzt. Stets das Neueste empfiehlt

J. H. Heller in Bern.

Zu Weihnachtsgeschenken eignet sich nichts besser. In keinem Salon, an keinem Krankenbette sollten diese Werke fehlen. Preiscourante sende franco; auch besorge Reparaturen. — Lager fertiger Werke. (179—3,1)

Árverési hirdetés.

A keszthelyi Hév-viz-fürdőnél az étterem, s italmérési haszonvétel 1869. 1870 és 1871-ki fürdőidényre folyó évi **deczember 1-én délelőtti 9 órakor** Keszthelyen az uradalmi Tisztség irodájában árverés utján kibéreltetni fog.

Mely árverésre a bérleni szándékozók kellő bánatpénzzel ellátva megjelenni kéretnek.

Kelt Keszthelyen, nov. 6-án 1868.

M. Gróf Festetics Taszszilo ur

Jog- és Jószágkormánya.

(177—3.3)

A „Debatte“ és a „Wiener Lloyd“ szerkesztőségéhez beküldött, ezen ujságlapokban megjelent és fogorvos D. J. G. POPP-hoz Bécsbe intézett nagybecsü elösmerő irat.

Egyedül és csupán is emberbaráti szeretettől és azon vágytól, hogy szenvedő embertársaimnak használhassak, érzem magam indittatva a következő tényállást tartalmazó sorokat nyilvánosság elé hozni: 18 évi orvosi gyakorlatom ideje alatt a szájbetegségek több nemeit elégszer volt alkalmam gyógykezelés alá venni; de a leghathatósabbnak vélt s nagy költséget igénylő szerek sem vezettek gyakran a kivánt eredményhez. Én tehát végre megkisérlém a hirhedt

Dr. POPP-féle Anatherin-szájviz

használatba vételét, melylyel az óhajtott czélt valóban és teljesen elértem. (64—10)

Én tehát mindazoknak, kik szájfájdalmakban szenvednek e szert, melynek használata legcsekélyebb kellemetlenséggel sem jár és soha semmi féle rosz utóhatást nem von maga után, a legmelegebben ajánlom.

Dunaföldvar, márczius 5. 1865. **Dr. Gross,** gyak. orvos.

Ára 1 fr. 40 kr., göngyölve postán 20 krral több.

Anatherin fogpászta 1 fr. 22 kr. Növény fogpor 26 kr. Fogólom az odvas fogak saját ólmozására **2 frt. 10 kr**

Az „Anatherin-szájviz,“ valamint az „Anatherin-fogpászta“ kapható **Nagy-Kanizsán** Belus József gyógyszerész; Rosenberg; Rosenfeld A.; Wajdits J.; Wellisch; Fesselhoffer és Schwarz A. urak kereskedésében. **Pápán** Tschepen J.; Stampfl G. és Löwy L. uraknál. **Keszthelyen** Singer M. **Zala-Egerszegen** Antal F. gyógyszerész és Handler H. **Kapronczán** Werli gyógyszerész. **Varasdon** Halter gyógyszerész. **Szt.-Györgyön** Nöthig. **Sümegen** Dorner Kajet. és Stamborszky L. gyógyszerész uraknál, és Szombathelyen Pillich Ferencz gyógyszerész urnál.

Kitiinő minőségü és olcsó órák.

KOHN IGNÁCZ (137—12,9)

dusan felszerelt s évek során jeles hirre kapott

ÓRA-ÜZLETE

Pesten, kigyó-utcza 6. szám.

Nagy választékot ajánl mindennemü jól beigazitott órákból, két évi kezes-ég mellett, árjegyzék szerint. Minden óra a posti kir. fényelölő hivatal részéről ellenőrzési jegygyel van ellátva.

A nálam vásarolt órák a legpontosabban vannak igazitva, ugy, hogy akár függő, akár fekvő helyzetben vannak, ez pontosságukra semmi befolyást nem gyakorol. — Egy általam irt könyvet fognak igen tisztelt vevőim ingyen kapni, melyben közölve vannak az órák minél további pontosságát eszközlő óvó-rendszabályok.

GENFI ZSEB-ÓRÁK:

Ezüst hengerórák 4 rubinnal	ft 10—11
„ aranyszéllel, felszökkenő	12—18
„ hölgyórák	frt 13—14
„ hengerórák 8 rubinnal	14—15
„ „ duplafedéllel	15—16
„ hengeró. krist. üv. 4—8 r.	16—17
„ horgonyór. 15 rubinn. frt	15—16
„ dupl. fedél- 15 rubinn.	18, 20—22
„ hölgyórák 4—8 rubinn.	24—27
„ „ arany-köpeny- és 8 rubinnal	31—37
„ hölgyóra gyém. kirakva	54—56
„ horgonyó. 15 rubinn.	33—39
„ finomabb arany-köpeny és 15 rubinnal	frt 44—49
„ borg. dupl. fed. 15 rub.	44—49
Arany horg. ar. köp.	64, 69, 79, 89—95
„ horgonyóra kristályüveg-, ar. köp. 15 rubinn.	frt 59—74
„ hölgyhorg. ó. 15 rub.	frt 42—64
„ „ krist. üv.	47—50
Arany remontoirok, valódiak, kengyelnél fogva felhuzandók, 15 rubinn.	69, 79, 89—99
„ dupl. fed.	110, 119, 128, 148, 188
Ingaóra, minden 24 óra után fhuz.	11
„ 8-ad napra felhuz.	ft 19, 21—23
„ óra s félóra ütéssel	30—32
„ „ s negy. ó.	48, 50—54
„ havi regulateur	30—32
„ angol horgonyórák kristály üvegg. 15 rubinn.	18, 20, 22—23
„ seraghorg. ó. dupl. fed.	frt21—24
„ horgony remontoir valódi kengyelnél fogva felhuzh.	27—29
„ dupl. fed. 15 rubinnal	frt 24—27
Arany hengerórák, 2 próbás arany, 8 rubinkővel	frt 30—32
„ arany-köpeny 8 rubinn.	34—36
Franczia bronzórák, mindenik bérről hétre felhuzandó	20, 25—35
„ két kádbeli ...	frt 40—60, 90—120, 160—200
Franczia ébresztő órával	frt 8
„ mely ébresztésnél gyertyát gyujt	frt 9—11
13 próbás ezüst láncok	frt 3, 4, 5—6 forintig.
13 próbás hosszu	frt 7, 8, 9—10

Vidéki megrendelések előre elküldött ár, vagy utánvét mellett is a legpontosabban és gyorsabban teljesittetnek s ami tetszésre nem találna, az kicseréltetik. — Megjegyezvén, hogy függő és zsebóráim, minden modorban a legpontosabban igazgatva vannak.

Órák, arany és ezüst a legmagasabb árakon cserébe vétetnek.

Mindennemü igazitások általam feltalált gépek és szerszámok segitségével a legújabb genfi mód szerint készittetnek és igen olcsón számittatnak.

Pályakoszoruzott a párisi kiállitáson. A munkás osztály javára:

Munkás óra [Montre letaire] kulcs nélkül felhuzható, igen tartósan készitve, két különböző fajban 10 és 12 frtjával. Egyedüli depot Magyarország és kapcsolt részei számára csak nálam.

Kohn Ignácz, óra-müves.

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa. Hetedik évfolyam. 48. szám, november 28. 1868.

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve
SOPRON- és VASMEGYÉKRE.
Vegyes tartalmu hetilap
a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdászat, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:
minden szombaton,
egész iven.
Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési föltételek:
Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre : 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Évnegyedre 1 „ 50 „

Hirdetések
A hat hasábos petitsorért 1-ször 7 kr.
2 szor 6 és minden további beiktatásért 5 kr.
Bélyegdij minden egyes beiktatásért 30 kr.
A „Nyilt téren"
egy petit sor beiktatási dija 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:
N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs-, Hamburg-, Berlin-, Majna-m.-Frankfurt- és Basel-ban: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipcse, Wien-, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIK.

Zalamegye közgyülése.

(B—i) November 23-án és folytatólag következő napjain tartá Zalamegye ez évi utolsó évnegyedes közgyülését, melyet annyival is inkább méltó érdekkel vártunk, mert a vidéki ugy, mint a fővárosi lapok egész a csömörlésig legijesztőbb s felczifrázott frázisokkal körülirt rémséges helyzetünket constatálták a Juhász s társai rablóbanda garázdálkodása miatt, borzadva gondolták Zalamegye közbiztonsági helyzetére, pedig, mint az alispáni jelentésből is kitünt, rendszeres rablóbanda megyénkben nem létezett s jelenleg sem létezik. Igaz, hogy Juhász s bandája át-átcsapva Somogyból félelmet gerjesztettek s nem egyszer tényleges bünnyomokat is hagytak magok után, de azért korántsem oly rettentő rosz lábon áll közbiztonságunk, minőnek azt sokan tul nagyitva gondolák. Készséggel ismételjük az alispáni hivatalos jelentés után, hogy Zalamegyében rendszeres rablóbanda nincs.

Vasárnap, november 22-én közszeretetü főispánunk Gróf Szápáry Géza ur ő Méltósága saját négyes fogatán ment a szentiványi indóháztól Zala-Egerszegre a megyei közgyülést másnap személyesen megnyitandó, mely alkalommal egy valószinüleg részeg atyafi rendetlen lóhajtással ment a főispáni fogat mellett, mire ő Méltóságának lovai megbokrosodtak s visszatartásuk lehetetlen lőn. A bátorszivü főispán ur látván a helyzet veszélyességét, hintajából kiugrott, s oly szerencsésen, hogy testi sérülést nem szenvedett. A lovak tova rohanva, az utban 8 db sertést öszzetiportak, többet megsebesitettek, még a két ló is sérülésben részesült. A mily megdöbbenve s méltó levertséggel vette e szomoru eseményt a megyei tisztviselőség, ép oly édes örömmel esett az isteni gondviselés őrködését szemlélni, hogy tisztelve becsült főispán ur ő Méltósága becses személyét baj nem érte.

November 23-án délelőtt 10 órakor Főispán ur ő Méltósága jeles s a helyzetet híven [illegible] beszéddel nyitotta meg a megyei nagygyülést.

Mint tudjuk, f. évi aug. 3-án tartatván az [illegible] évnegyedes közgyülés, e hó első hétfőjén [illegible] pedig az ujonczozás végett napoltatván el, majd négy hó [illegible] tartaték a nov. 23-án kezdendő nagygyülés. E négy hó lefolyása alatt a közegészség nem mondható kedvező s kielégitőnek, epés lázak egész járványt, cholerát képeztek. A megyében 8 öngyilkossági eset fordult elő, és két őrülési [illegible] 29 tüzeset. —

[illegible] 17-ke óta rablás a megyében nem történt, mégis a megyei foglársággal 200 közember, 37 altiszt s 5 főtiszt 19 őrjáratra felosztva, szorgalmasan működik a rablók üldözésében. A megyei foglárság uj fegyvereire a ministerium által 5 ezer forint, egyéb költségekre pedig két ezer forint engedélyeztetett.

A kukoriczatörés, kolompérszedés és bor szüret az egész megyében befejeztetett. — Mennyiség s minőség tekintetében kielégitő. A bor minősége azonban jelentékenyen feltünő, amennyiben hasonló termésre csak 1834-re emlékeznek, mégis e rendkivüli jóságnak sem a kelendőség, sem az ár nem felel meg, mely nemhogy feljebb, de lejebb szállt.

A paisszegi és barabásszegi erdőkben a farkasok már 10 db juh s kecskét ragadtak el.

Aug. 2-án maradt első birósági elintézendő per 99, fellebbezett per 50. egyéb folyó ügyben 86, összesen 234. Azóta első birósági per 241, fellebezési per 114, egyéb folyó ügyben 1703, összesen 2064. Elintéztetett 190, fellebbezési per 106 egyéb folyó ügybeni 1755: összesen 2051. Elintézetlen első birósági per 151, fellebbezési per 58 egyéb folyó ügybeni 38, összesen 247. — Árvaszéknél maradt hátralék 1842, azóta beérkezett 1467, össz. 3609. Elintéztetett 2364, van elintézendő 1248. Telekkönyvnél maradt előadandó ügy 10288, beérkezett 2683, összesen 12971, tisztázandó ügy 4378, bevezetendő 4538.

Ezekből előadatott 2818, tisztáztatott 2956, bevezettetett 2787, hátralékban van előadandó 10153, tisztázandó 1422, bevezetendő 1751, kiadandó 1751. Tárgyalás eszközöltetett 550 ügyben, telekk. kiszolgáltatott 638 ügyben. Büntető törvényszéknél maradt 64 bünper, egyéb folyó ügyben 2, összesen 66. — Beérkezett bünper 123, egyéb folyó ügyben 494, összesen 617.

Itélettelbefejeztetett 140, egyéb folyó ügyben elintéztetett 490, itélet nélküli 47, egyéb folyó ügyben 6. Letartóztatva van 32 egyén, szabadlábon 43. Elitéltetett 201 egyén, itélet nélküli 49. Megyei börtönbe kisértetett 189, elitélt 141, itélet nélküli 32. Itélet következtében felmentetett s idejöket kiállva elbocsáttatott 172. Fegyintézetbe kisértetett 21. Megyei börtönben van elitélt 214, elitéletlen 33, összesen 246. Közigazgatási ügy beérkezett január 1-től 7360, ebből elintéztetett 7069, elintézetlen 291. —

A jelesen s nagy szorgalommal szerkesztett alispáni jelentés végén egy távirat is közölteték, melyszerint Veszprémben Oroszlán és Kopasz nevü fegyveres csavargók elfogattak s ezek körüli intézkedésre az első alispán ur felhivatik. Igy Juhászon kivül valamennyi fegyveres rabló elfogva van s minden tettők világosságra derittetett.

Alispáni jelentés után választások eszközöltettek: Inkey Kálmán ur ő Nagysága leköszönésével üresedésbe jött szolgabirói állásra Szigethy Lajos ur, pótszámvevőnek Horváth János ur, tiszteletbeli aljegyzőnek Martonfalvy Lajos, tiszteletbeli esküdtnek pedig Györkös Alajos, Kurucz István, Stefan József, Blau Pál, Walbach Mór és Friedfeld Jakab urak választattak meg.

A többi ügyről lapunk jövő számában szólunk.

A katonaszállásolások ügyében Nagy-Kanizsa város közönsége következő felterjesztvényt nyujtott be az országgyülési alsóházhoz:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Városunk részint az itt összpontosuló vasuti vonalok — részint az ország határához közelsége miatt, valamint a folytonosan itt állomásozó, ugy a nagy mérvben átvonuló katonaság beszállásolása által rég idő óta szakadatlanul — és pedig érzékenyen van terhelve.

Ezen teher — nemcsak mint kisebb községekben — a katonaság elhelyezéséből áll, hanem a katonatisztek részére kiszolgálandó szállásokrai felülfizetésből; mert miként az %. alatti s a folyó évi szükségletre vonatkozó kimutatásból kitetszik — még az állam a katonatiszti szállásokért öszvesen egy évben 2476 frt 51 krt o. é. fizet, a város ezen szállásokat csakis 5466 frt 51 kr. mellett képes kiszolgálni, s igy évenként a tiszti szállásokra a város pénztárából 3000 frt o. é. felül fizetendő, mely összeg annyival súlyosabban nehezül a városi közönségre, mivel nem csekély — közjövedelmeink mellett is évenként jelentékeny városi pótlékot tartoznak fizetni, hogy a kiadások fedeztethessenek.

Megvagyunk győződve, miszerint e megyében — valamint általában hazánkban több község — és város is van még, melyek a katonatartás miatt kiadásokat, a mienkkel aránylag egyenlőt, sőt nagyobbat is tartoznak viselni; — de ellenkezőleg arról is, — miszerint megyénk, sőt az ország községeinek s városainak legnagyobb része mitsem tud a katonatartásról, s hosszu évek során át annak terhelt nem ismeri.

Kiindulva az 1848. VIII. t. cz. azon igazságos elvéből, miszerint Magyarország és a kapcsolt részek minden lakosai minden közterheket különbség nélkül egyenlően és aránylagosan viselni tartoznak — minthogy a katonatartás és beszállásolás is a valódi közterhek közé tartozik — s meggyőződve lévén arról, hogy a mélyen tisztelt képviselőház *a)* 1848. évi törvény fennebb hivatkozott határozatát — mindennemü közös terhekre egyaránt kiterjeszteni ohajtja; egész alázattal bátorkodunk esedezni.

Méltóztassék a nagyméltóságu m. kir. honvédelmi ministeriumot oda utasitani, miszerint a katona beszállásolási közös teherből egyes községekre nehezendő terheknek, az e toherben még eddig nem, vagy csekélyebb mérvben részesitett községekkel aránylagosan s egyenlően leendő viselésére nézve minél előbb törvényjavaslatot terjesszen elő. —

Mely alázatos kérelmünk után tisztelettel vagyunk

Kelt Nagy-Kanizsa város képviselő testületének 1868. évi szept. hó 15-én tartott üléséből.

A mélyen tisztelt képviselőháznak

hódoló szolgái
N.-KANIZSA VÁROS
közönsége.

A peredi csata.

Önvédelmi harczaink közt a peredi véres napok bizonnyára sokkal emlékezetesebbek, mintsem hogy élénken ne emlékeznénk róla leginkább a fővonásaiban, de mert valamint minden nagy mü apróbb szerkezetekből alakittatik nagygyá, ugy e véres csatáknak is jelentőségeit a kisebb s egyes hadtestek mozgásai s tömörülései alkották.

A magyar hadak fővezére Görgey Arthur 1849. évi junius hó 19-én főhadi szállásán Komáromban, saját terve szerint kiosztá a hadtest parancsnoknak intézkedéseit, fenntartván minden had csapat felett magának a főparancsnokságot.

A 2-ik magyar hadtest derék hada junius 20-án az érsekujvári Dunán Aszódnál átkelvén, jobb szárnyát Zsigárd, bal szárnyát pedig Királyrév felé inditotta, mely falut ez meg is szállott; ezen seregek feletti parancsnoksággal Asbóth volt megbizva, ki a fővezért itt volt bevárandó, a további parancsok vétele végett.

Eközben Rakovszky Negyedről elő nyomult Zsigárdnak, s ezt keleti oldalán 10 órakor megtámadta. — Pott osztrák dandárnok erélylyel védé a falut, mig egy hátbani támadás őt állásából ki nem vetette, s nem kényszeritette Peredre visszavonulni.

Javában folyt itt is a harcz változó szerencsével, látván azonban Asbóth, hogy a szétszórt állásu ellenséges csapatok tömörülnek, — meginditotta seregét, ehhez csatlakozott Rakovszky is.

A Perednél folytonosan szorongatott Pott segitségére Herzinger tábornok küldetett, mely csapatnak balszárnya Asbóth derék hadával összeütközött, melynek következménye lett ez utóbbinak Felső-Széllyére lett visszanyomatása. Azonban Pott jobb oldalára Asbóth két hadoszlopban rohamot inditott, s az egyik oszlop Rakovszky vezetése alatt szuronynyal bevette Peredet, s az osztrákok Deáki felé visszavonultak, 1 röppentyü üteg s két gyalog és 1 lovas üteget a megfelelő fedezettel képezték a visszavonulást.

Pár óra mulva a harcz szinhelyén megjelent a 3-ik hadtest is.

Alsó- és Felső-Széllye Zsigárd és Pered a magyarok kezében volt már, a fáradt csapatok is nyugalmat ohajtván, a csata dél utáni órákban megszünt. — Ez alkalommal Asbóth és Knezich tábornokokat Görgey állitólag önállóságrai képtelenségükért le-

[illegible] tette, s helyettek a 2-od hadtest vezényletét [illegible]ra, a 3-ikát pedig gróf Leiningen-re bízta.

Klapka tábornok az egész komáromi őrséget néhány zászlóalj kivételével az erődből kiindította 4 zászlóalj gyalog, 8 század huszár Kosztolányi ezredes alatt [illegible] Két zászlóalj és 2 század huszár Zichy Ottó alezredes alatt Apácza Szakállosnál, s végre két zászlóalj és 2 század huszár Eszterházy ezredes alatt, Nagy-Megyesnél foglalt állást.

Csorich exalatt Wolgemuth mozdulataival összhangzólag közeledett az aszódi híd ellen, míg a Reischach dandár Nagy-Megyer felé indittatott.

Déltájban az ácsitett híd felé, az érsekujvári Duna mindkét oldalán erős osztrák hadoszlopok közeledtek, nehogy a hidhoz közel [illegible] a csatát elfogadni strategicus szempontból Kosztolányi és Zichy állásaikból Nyarasdra indittattak.

Nyarasd meg volt szállva osztrák gyalogsággal s ez ellen Kosztolányi két zászlóaljt vezetett rohamra s elkeseredett de rövid harcz után az osztrákok állásukból kidobattak; de ugyanekkor az osztrák lovasság egy mély völgyben megtámadta a Károlyi huszár ezred 3-ik századát s visszaverte, mig azonban összeszedvén magukat, uj támadást intéztek, — mely hasonlóan szerencsétlenül ütött ki.

Kosztolányi gyalogsága is minden oldalról erősen fenyegetve lévén, Aszod mellett foglalt állást, s itt ismét uj ágyuharcz fejlődött ki. — E közben érkezett meg Zichy alezredes is három hadoszlopban 2 század lovassággal s egy üteg 6 fontos ágyuval nyakig érő gyönyörű buzában. — Zichy csapatainak puszta megjelenése elég volt arra, hogy az ellenséges hadsereg visszavonuljon.

Elhallgattak este felé az ágyuk érez torkai, Kosztolányi és Zichy vissza küldettek előbbi állomásaikra.

A Nyárasd felé visszavonuló osztrák csapatnak egy szemüveges törzs orvosa az ismeretlen erdős vidéken eltévesztvén az irányt, sebes ügetve közeledik a már táborba szállt dandárunkhoz, jól tova figyelmesek lettünk tollas és léghasitó kalapjára, de ő nyugodtan közeledik s a midőn vagy 50 lépésnyi távolságra érkezett, — Svadronyát kérdé: nem láttak-e? — — az ekkor feléje közelgő több tiszt vörös zsinorjaikat felismerve megfordult s sebesen tova iramlott, de mint tüzes isten nyila, nyomába a huszárok, s a midőn látta, hogy nincs menekvés, megadta magát s lassu lépésben felénk érkezett. Rumy kapitánynak nyujtá le kivont kardját hegyénél fogva, s a neki nyujtott barátságos jobbot nem fogadta el. Szép sárga lova a 70-ik zászlóalj segédtisztje, Matkovitsé lett.

Másnap, azaz 20-án a szövetségesek derékhada Görgey főállását Peredtől éjszakra heves ágyutüzzel támadta meg, melyre a 3-ik magyar hadtest támadással felelt, s a szövetséges hadoszlopokat megrendité, azonban a 2-ik hadtest épen ekkor vissza nyomatott, s a moralis hatást ezen a ponton is [illegible]

Azonban a Briacsek orosz ezred egy zászlóalja a peredi erdő mellett a 2-ik hadtest [illegible] pusztitó puskatüzzel [illegible] Pusztafina is [illegible] megtámadták, [illegible] s az orosz tüzérek [illegible], és kartácsai vissza [illegible] hadoszlopainkat.

[illegible] támadták meg [illegible], melyet rövid ideig tartó [illegible] Zsigárd felé visszavonult [illegible] nyugtalanitotta az [illegible] hadosztálya.

Igy folyt változó szerencsével e három [illegible] heves, mely mindkét részről [illegible] áldozatait.

[illegible] elmult harczoknak [illegible] — a kiengesztelődés [illegible] felett!

[illegible] SZALMAY ANTAL.

Bun Sámuel nagy-kanizsai tanító emlékirata, ő excja a közoktatásügyi miniszter úr által közoktatás ügyében előterjesztett törvényjavaslatot illetőleg.

(Folytatás és vége.)

96. §.

a képezdében előadandó tantárgyakról szól.

Magam tapasztalásából tudom, mily czélszerütlen kezeltetnek ezek itt gyakran. A fődolog nem ritkán egy — tulajdonképi értelem nélkül folytatott — kivültanulás- és elmondásban áll.

A fősulyt jövőben leginkább a jelölt önálló, paedagogiai és didacticai képzésére fektessék.

131. §.

a tanitók fizetési minimumát következőleg szabályozza:

Tisztességes lakáson kivül

a) az elemi népiskolai rendes tanitónak 300 frt oszt. ért.
b) elemi népiskolai segédtanitónak 200 ft. o. é.
c) felső népiskola tanitónak 550 frt. o. é.
d) felső népiskolai segédtanitónak 250 frt. o. é.

Ha tény, hogy még csak azon közönséges kézmives, ki foglalkozásának testtel lélekkel oda nem adja magát, a tehetségeinek megfelelő sztileményt elő nem hozhatja, ez a tanitónál annál nagyobb nyilvánsággal merül föl, miután az ő foglalkozása tiszta szellemi és osztatlan elszánástól feltételezett.

Ennek folytán a tanitó csak akkor viselheti méltóan hivatalát, csak akkor telelhet meg valóban ennek jogos követelményeinek; midőn egész gondolkozását és cselekvését csak az iskolának szentelheti, ha kitartó lélek-elevenséggel oda adhatja magát, és hogy ez lehessen mindenek előtt szükséges, hogy minden, elméjét igénybe vevő, lélek-elevenségét korán kimeritő anyagi gondtól ment legyen, hogy eddigi nyomasztó helyzetéből kiemeltessék.

De remélhető-e ez a 131. §.-ban, kiszabott fizetési minimum alapján? — Általánosan nem, és minden népiskoláink igazi felvirágzásához kötött remeny mindaddig puszta képzelem, mig a tanitók anyagi helyzetének alapos javitására kellő gond nem fordittatik. Nem nevetséges, sőt mondanám gunyolódó-e, ha a tanitótól lelkesedést, teljes odaadást követelnek, midőn ő és kedvesei a nyomorban sinlődnek? — Vagy talán nagyon feketére festek? — No hát méltóztassanak e szegények gunyhóiba lépni, háztartásukat megtekinteni, és azon meggyőződést fogják nyerni, hogy gyakran a napszámos jobban él, és élhet, mint a tanitó, a népnevelő!

Ha a tanitó még oly nemes érzelmektől át van hatva, ha hivatása magasztosságát és szentségét még oly jól fogja fel, saját és övéi jólétének mégis minden fölött állnia kell neki! Ismerek én tanitókat, kik működésök kezdetén valódi lelkesedéssel karolták fel hivatalukat, a legnemesebb terveket tervezték, és magukat idővel a leghiresebb paedagogusok szinvonalára emelni vélték. De lassankint észrevehetlenül megszökkent bennök azon buzgalom, elaludt azon szent tüz, feladták vala minden szép terveiket, és egy Pestalozzinak helyett nemsokára a legmegvetendőbb schlendriánnak hasonló látták magukat; miért? — Háladatlan, szép szavakban ugyan, de tettleg még mindig el nem ismert hivataluk áldozatává lettek.

Melyik tehetséges, fiatal ember választand magának egy hivatást, mely még a legjobban bevégzett tanulmányozás után is a nyomor vicsorgó torzképét mint jutalom dijat hoz elébe javitásra való kilátás nélkül? mert a tanitói rendben nincs följebbléptetés mint a katonai és hivatalnokiban és ha a főtanitóig (800 frt évi fizetéssel?) vitte, fellébléptetését legtöbb esetben bevégzettnek kell tekintania. Tehát jövőben is többnyire csak hajótörést szenvedett, minden másra alkalmatlan egyének lépnének e pályára, ezt mint eddig oly gyakran történt, mint utolsó vészhorgonyt megragadva. Nem, ismétlem, mig a tanitók anyagi helyzetének alapos javitásáról nem gondoskodtatik, addig a néptanoda valódi emelésének reménye merő ábránd!

Kérem tehát:

A tisztelt ház föllebbedje megfelelően a 131. §.-ban kiszabott fizetési-minimumot.

135. §.

„E törvényczikkben a 121. §-tól a 135. §-ig foglalt szakaszok a 121. 122. és a 130. §§. kivételével egyedül a községi elemi- és népiskolák tanitóira érvényesek."

A 121. 122. és 130 §§. a tanitók képességeés kötelességeiről szólnak, melyekben a felekezeti tanitók a községiekkel teljesen párhuzamba tétetnek, mialatt a más 120. 135. §§. az ezen törvény által a tanitóknak eredő előnyökről: élethosszigláni alkalmazás, fizetési minimum meghatározása, nyugdíjazás, özvegyeik- és árváikról való gondoskodás — szólnak, melyekből a felekezeti tanitók kizáratnak. Mindazon határozatok, ha csak a 131. §. fölötti észrevételem (a fizetés javitása) figyelembe vétetik, valóban képesek, a néptanoda felvirágoztatásában fontos tényezőt képezni. A törvényjavaslatba fölvétettek, nem talán, mert általuk a községi iskola tanitóit jobb tehetségeik vagy nagyobb terheik érdemében kitüntetni akarják (l. a 121. 122. és 130. §§.) hanem mindenek előtt anyagi avért, mert a néptanoda emelésére átalánosan szükségeseknek találták. Ugy hát a kevés felekezet nélküli iskola ezen határozatok előnyös következményeit ugyan élvezni fogja, de mi történjék a felekezeti iskolákkal? — Ha a felhozott §§.-ban foglalt határozatok tényleges emeltyűk néptanodáink emelésére — és ez áll — miért ne terjesztessenek ki a felekezeti iskolákra is? — miért tagadják meg ezektől egyikét, javitásunkra legnélkülözhetlenebb, eszközöknek és igy javitásunkra való reményt magát is, az elvetett magot csirájában elfojtva? — Továbbá méltányos-e egy bizonyos rendtől egészen egyenlő kötelességeket követelni, jogokkal pedig egyik részéről ily mostohán megemlékezni? — Ugyan jól tudom, miszerint a hitközségnek biztositott autonomia folytán ezen határozatok néhányát, legalább ezen mértékben nem parancsolhatják reá; ugy p. o. nem kötelezthetik, tanitóit élethossziglan alkalmazni, mert nem tudják, nem oszlik-e föl maholnap iskolája, mely esetben a tanitók a hitközség terhére esnének; de kérdjük: Nem alkalmazhatják-e arra is a 127. §. második részét, miszerint a tanitó csak csupán súlyos hanyagság, erkölcsi kihágás vagy polgári bűntény miatt mozditható el, az által egy avatlan elöljáró személyi boszuságát, előitéleteit és vallási vakbuzgóságát vonja maga után?

Jobban parancsolhat-e a felekezeti tanitó az ő és gyermekei éhségének, mint a községi? — Miért ne gondoskodjanak az ő illő fizetéséről is? — Nem szolgálja-e az államot ugy, mint a községi iskola tanitója? — Miért tagadja az állam tőle, özvegye- és árváitól az amazoknak nyujtott gyámolitást? — Nincsenek-e ugyanazon kötelességei? — miért nem is ugyanazon jogai?

Kérem tehát határozza a tisztelt ház

miszerint a 121. 135. §§., a 125. és 127. §§. némi módositásával, a felekezeti iskolák tanitóira is érvényesek legyenek.

Ezek a törvényjavaslatban foglalt határozatok fölötti szerény észrevételeim. Továbbá bátor vagyok, a következő határozatok felvétele végett a tisztelt házat megkérni.

1. Ha, csak kevés több-osztályu néptanodát meglátogatunk, az uralkodó tanrendszerre nézve nagy különbséget, vulgo rendetlenséget veszünk észre, mi az iskola átalános fejlődésére csak káros lehet. Az egyikben a fellebezállitási, a másikban az osztály-rendszer be van vezetve, egyikben a szakmány rendszer szerint, a másikban tulajdonképeni rendszer nélkül amint épen jön tanittatik.

Hogy egy — mindenesetre a körülményekhez alkalmazandó — rendszer szerint tanitani kell, az elvitázhatlan tény. A nevezett három rendszer között szükségkép egy a legjobb, melyet tehát azon iskolákban, a hol kivihető törvényileg bevezetni kellene, nehogy az iskola egy kevésbbé jó rendszeri vagy rendszer nélküli tanitás által szenvedjen. Mi a szakmány rendszert illeti, azt középtanodákban használhatják ugyan, de a néptanodák számára átalánosan el nem fogadható, és belőle egészen kiküszöbölni kellene. Az osztály és föllebezállási rendszer között az utolsó ajánlatosabb, mert tanitó és tanuló csak több év folytán kölcsönösen jól megismerkednek, egymást megszeretik és igy a tanitásnak a legjobb támaszt nyujtják.

Tehát csak hivatásom érdekében vélek cselekedni, midőn a tisztelt házat azon határozat felvétele végett kérem

miszerint minden nyilvános (többosztályu) tanodán a fellebbezállási rendszer vezettessék be.

2. Szükséges, a gyermeknek alkalmat nyujtani, szabad idejüket hasznos dolgokra forditani de nem az által, hogy feladásokkal túlterheljük, hanem a gyermekek önkénytes akaratából. Azáltal az öntevékenység és a tudvágy legjobban mozdittatnak elő; de arra szükséges

hogy minden iskola megfelelő, jó ifjusági iratokból álló, könyvtárral birjon.

Ezek, néptanodáink igazi felvirágzása miatt ápolt forró óhajtásomból és hazám iránti szeretetemből származott, szavaim, melyeket a tisztelt háznak eléterjeszteni nem tagadhattam meg tőlem.

A mélyen tisztelt képviselőház

alázatos szolgája

BUN SÁMUEL
nagy-kanizsai tanitó.

Magyar tudós társaság.

Pest, nov. 23. 1868.

Ma a nyelv és széptudományi osztályülés levén, Toldy Ferencz egyetemi tanár elnökölt. Két értekezés volt bejelentve, az egyik Vámbéry Armin „Bevezetés az Ujgurok nyelvemlékei" czimű munkájához, a második Goldzicher Jakab értekezése: „Az álom a régieknél nyelvészetileg fejtegetve;" elolvasta volna Ballagi Mór, ha nem gyöngélkednék, igy tehát ez érdekes munka a jövő ülésre maradt.

Vámbéry Ármin jeles orientalistánk, ki annyi nyomorral és inséggel küzködve a tudomány iránt érdekeltől áthatva barangolta be Ázsia vidékeit és tudományos utazásának oly szép eredményét mutatta föl már oddig is, mindinkább igyekszik megfelelni azon várakozásoknak, melyeket a nemzet, a tudományos világ működésébe helyez. A keleti philologia mind inkább bővebb tért nyer jeles hazánkfia szakavatott működése által.

Már több nyelvosztály gyökeinek kifürkészése koszoruzza orientalistánk fáradozásait. Legjobban az Ujgur nyelvemlékeket tette tanulmányozásának tárgyául, és böngészésének eredményét egy munkában fogja közzétenni. Mo a bevezetést és munkájának felosztását mutatta be az Akademiának. Az Ujgorok a török nemzet legrégibb törzsét képezték.

E szó Ujgur annyit jelent, mint békés, és történetük valóban a fogalom mellett tanuskodik, mert mig Kelet többi nemzetei hömpölyként gördültek nyugot felé; addig ezek őshazájukba békés társadalmi életet élvén, idegen nemzetek háborgatásában nem lelék gyönyörüket. A mai Turkesztán képezte Ujguria határát.

Egy okmány a tudomány körüli buzgalomról tanuskodik, mely azt mondja: „Az Ujgur a tudást jobban dicsőiti, mint a fejedelmi pompát." Ez kétségkivül gyönyörü szinben tünteti elő az ujgurokat, de Vámbéry szerint a tatárok azon időszakban, midőn még a müvelt Európa a társadalmi életet zord erdőkben, vadonban töltötte, már oly jeles munkákat mutatnak föl, melyek még akkor is szinvonalon áltak, midőn már Európa is kibontakozik a patriarchalis szellemi semmitevésből, és modern haladást tanusit.

A nagy török hirodalmat az ujgur nyelv kötötte össze, csak akkor látjuk ezt megszünni, midőn a törökök egymástól elválva, különféle helyeken ütöttek tanyát.

Az Ujgur irás a nestorianussal tökéletesen egyenlő jelekkel bir, ugy, hogy midőn Ázsiában Vámbérynél egy nestorianus az ujgur iratokat meglátta, örömmel kapott utánna, hogy elolvassa, és csakugyan el is olvasta, de semmit sem értett belőle, nagyon természetesen, minthogy ujgur nyelven nem beszélt. Siganfu közelében, mondja értekező, három keresztény község találtatott, és a mi legnevezetesebb a hittéritők közül egyik budai születésü magyar volt, ezt Jul utazó állitása után mondja értekező."

Minden az ujgur nyelvre vonatkozó okmányt a mi csak az ismert világon létezik, Vámbéry saját vallomása szerint már vizsgálódásainak tárgyává tette, kivéve, ha csak valami Pekingben létezik; hanem Gennában hallomás szerint van még két okmány melyek ujgur nyelven vannak irva, és ezek képezik munkájának hiányát.

Kéri tehát az Akademiát, hogy eszközölje ki az olasz kormánytól e két okmányt, megkimélvén őt e költséges ut fáradalmaitól hogy ő ezeket lemásolhassa, és ezáltal munkájának hiányát pótolhassa.

Az átvizsgált okmányok közül, különösen három bir fontossággal t. i. az oxfordi, a párisi, mely reserve alatt van és Mohammed égbemenetének történetét tárgyalja, és végre a bécsi okmány. Mind a három dzsagatai nyelvemlék ujgur irásjellel.

Értekező ujgur szótárt is készitett, és sikerült neki 2000. oly ujgur szót fölfödözni, melyek semmiféle török szótárban sem találhatók.

Midőn munkáját az akademiának bemutatja, kéri a társaságot, hogy ne legyen kénytelen ismét munkájának kiadatása érdekében külfölddel szerződni, hogy a kiadási akadályok leküzdésében vagy csak segedelmet nyujtson, vagy az egész munkát az Akademia adja ki. Toldy Ferencz a munkát a nyelvosztálynak kéri megbirálás végett átadatni, és annak jogkörére bizza a kiadatási körülményeket is megállapitani. Hangos „Éljen"-ek után a terembent elhagyta orientalistánk.

A munka kiadatása érdekében kivánandó néhány szót szólani.

Tapasztaljuk azt, hogy a tudományos munkák a közönség rogényes izlésének nem tetszenek, és a legtudományosabb rendszerben átdolgozott müvek a könyvárusok örökös tökéül szoktak fönmaradni, ez nemcsak nálunk, de még a külföldön is igy van; hogy példát hozzunk fel Vámbéri Arminnak „A dzsagatai nyelvről irt munkája 340 példányban kelt el, a mi még a többihez arányitva elég sok. Németországban 240. Magyarországban négy példány kelt el, de nem kell gondolnunk, hogy a közönség adta ki novellára szánt krajczárjait, nem; a szegény tudós és iró finomabb izlésének eredménye ez. De a tudománynak a közönséghez alkalmazkodni nem lehet, de nem is szabad. A tizenkilenczedik század korszelleme a tudományos fejlődést szorosan követeli, és a külföldi nemzetek Akademiái különösen azon munkákra fektetik subventiójukat, melyek abstractságuk

Folytatás a mellékleten

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Ajánljuk jeles

GÉPHAJTÓ-SZIJAINKAT

a legerősebb jáva-bőrből készítve.

RUGÓ MÉZGA-SZŰTYŰK, SÜRITŐ-LAPOK,

legfinomabb gépbogyó-olaj.

SVEICZI KÖSZÖRÜLŐ-KÖVEK,

valódi Laferte és Budai **MALOM-KÖVEK,**

a melyekből legnagyobb raktely van:

GEITTNER és RAUSCH uraknál,

BÉCS, Mühlmarkt 10. sz. PEST, malomkellékraktár, főutcza 2. sz. (136–16,15)

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Helymozgó (Locomobile) szijak.

Lohnendes Einkommen

für Geschäftsleute, namentlich für Inhaber von Droguen-, Materialwaaren-, Parfumerie-Geschäften und von Bade-Anstalten.

(181—2,2)

Bedürfniss halber werden Niederlagen meiner Hoffschen Malzfabrikate vergeben. Bewerber wollen gute Referenzen angeben, und sich auf das Blatt beziehen, wo sie diese Annonce gelesen haben.

Johann Hoff,

königl. Commissions-Rath und Hof-Lieferant

in Berlin,

Central-Depot in Wien, Kärntnerring Nro 11.

Ersparnis bei Inserate!

EIN VERSUCH GENÜGT!!!

M. ZEISLER'S

konzessionirtes

ANNONCEN-AUFNAHMS-BUREAU

für alle Zeitungen

übernimmt Insertionen zu günstigsten Preisen.

Pest, Königsgasse 60.

Zur gefälligen Beachtung!!!

112—5.

Kitünő minőségű és olcsó árak.

KOHN IGNÁCZ (137—12,9)

dúsan felszerelt a évek során jeles hirre kapott

ÓRA-ÜZLETE.

Pesten, kigyó-utcza 6. szám.

Nagy választékot ajánl mindennemű jól beigazitott órákbol, két évi kezesség mellett, árjegyzék szerint. Minden óra a pesti kir. fényelőlő hivatal részéről ellenőrzési jegygyel van ellátva.

A szálam vásárolt órák a legpontosabban vannak igazitva, ugy, hogy akár függő, akár fekvő helyzetben vannak, ez pontosságukra semmi befolyást nem gyakorol. — Egy általam irt könyvet fognak igen tisztelt vevőim ingyen kapni, melyben közölve vannak a órák minél tovább pontosságat csak[illegible] szabályok.

GENFI ZSEB-ÓRÁK.

Ezüst hengerórák 4 rubinnal ft 10—11
„ aranyszéllel, feissakkenő „ 12—13
„ hölgyórák „ frt 13—14
„ hengerórák 8 rubinnal „ 14—15
„ „ duplafedéllel „ 15—16
„ hengerő. krist. üv. 4—8 r. „ 16—17
„ horgonyór. 15 rubinn. frt 15—16
„ dupl. fedél. 15 rubinn. „ 18, 20—22
„ hölgyórák 4—8 rubinn. „ 24—27
„ „ arany-köpeny- és 8 rubinnal „ 31—37
„ hölgyóra gyém. kirakva „ 54—56
„ horgonyó. 15 rubinn. „ 33—39
„ finomabb arany-köpeny és 15 rubinnal „ frt 44—49
„ horg. dupl. fed. 15 rub. „ 44—49
Arany horg. ar. köp. 64, 69, 79, 89—95
„ horgonyóra kristály üveg-, ar. köp. 15 rubinn. „ frt 59—74
„ hölgyhorg. ó. 15 rub. frt 42—64
„ „ krist. üv. „ 47—50
Arany remontoirok, valódiak, kengyelnél fogva felhuzandók, 15 rubinn. 69, 79, 89—99
„ dupl. fed. 110, 119, 128, 148, 188
Ingaóra, minden 24 óra után fhuz. 11
„ 8-ad napra felhuz „ ft 19, 21—23
„ óra a fülére ütéssel „ „ 30—32
„ „ a negy. ó. „ „ 48, 50—54
„ havi regulatour „ „ 30—32
„ angol horgonyórák kristály üveg. 15 rubinn. 18, 20, 23—25
„ ezüthorg. ó. dupl. fed. frt 21—24
„ horgony remontoir valódi kengyelnél fogva felhuzh. 27—29
„ dupl. fed. 15 rubinnal frt 34—27
Arany hengerórák 3 próbás arany, 8 rubinkővel . . . frt 30—32
„ arany-köpony 8 rubinn. „ 34—36
Francia bronzórák, minden[illegible] hátról hétre felhuzh[illegible] 20, 25—35
„ két hátben 5[illegible] frt 40—60
90—120, 180—200
Francia ébresztő órával . . frt 6
„ mely ébresztésnél gyertyát gyujt . . . . . frt, 9—11
13 próbás ezüst lánczok frt 3, 4, 5—6 forintig.
13 próbás hozzon . frt 7, 8, 9—10

Vidéki megrendelések előre elküldött ár, vagy utánvét mellett is a legpontosabban és gyorsabban teljesittetnek s ami tetszésre nem találna, az kicserélteik. — Megjegyezvén, hogy függő és zsebóráim, minden modorban a legpontosabban igazgatva vannak.

Órák, arany és ezüst a legmagszabb árakon cserébe vétetnek.

Mindennemű igazitások általam feltalált gépek és szerszámok segitségével a legújabb genfi mód szerint készittetnek és igen olcsón számittatnak.

Pályakoszorusott a párisi kiállításon. A munkás osztály javára

Munkás óra [Montre letaire] kulcs nélkül felhuzható, igen tartósan készitve, két különböző fajban 10 és 12 frjával. Egyedüli depot Magyarország és kapcsolt részei számára csak nálam.

Kohn Ignácz, óra-műves.

EGYETLEN VISSZAVONHATLAN

nagy

HANGVERSENY

Kedden, dec. hó 1-én esti fél 8 órakor

a „Zöldfa" vendéglő termében.

(176—2)

Castri Paulina,

a párisi olasz opera első énekesnője.

Hölczel Gusztáv, cs. kir. udv. opera énekes. — *Graf Wilm.*, hg Starhemberg kam.-zongorázsa

Pollák D.

kegedű-művész, cs. kir. udv. opera kar tagja, karmester.

Ezután

első rangu négy művész

ugyan ezen estén fog egyszerre föllépni.

MÚSORZAT:

1. *Vieuxtemps.* Duett „Oberon" hegedű- s zongorával előadva Graf W. és Pollák D. által.
2. *Donizetti.* Dallam „Linda de Chamounix"-ból Castri P.
3. *Hölzel.* a) Magyar-dal } dalok — —
   Souppé. b) „Ländlich, sittlich" }
4. *Ernst.* Ábrándi „Otello" kegedűvel Pollák D.
5. *Donizetti.* Dallam „Elisir d'amore" komikai opera, — Castri Paulina és Hölczel G.
6. *Graf.* a) Szeresélyke } Graf Wilm.
   Liszt. b) Magyar induló } —
7. *Bellini.* Dallam „Sonnambula" operából Castri P.
8. *Erkel* és *Vieuxtemps.* Duett hegedű és zongorán a „Hunyady" operából. Graf W. és Pollák D.

Bösendorfi zongora.

HELYEK ÁRA:

Körszék 1 frt 50 kr. Számozott hely 1.50 kr. Karzat 40 kr.

Jegyek kaphatók: naponkint Wajdits József könyv-, mű- és hangjegykereskedésben.

Pénztár nyitva áll a hangverseny estén ½7 órakor.

Vihar esetén a terem befüttetni fog.

Szerencse föl!! Egy millió 222,700 tallér kész ezüst pénz

elosztva *19,600 nyervényre* következő összegekben, *175,000, 105,000, 70,000, 35,000*, 2-szer *15,500*, 2-szer *14,000*, 2-szer *10,000*, 2-szer *8750*, 3-szor *7000*, 3-szor *5250*, 5-ször *3500*, 13-szor *2625*, 105-ször *1750* stb. stb. frtot tartalmaz a *Braunschweig herczegségi kormány* által életbe léptetett és *biztositott országos lotteriá*. Valamennyi nyervény a huzás után azonnal kész pénzben fizettetik ki, s minden kihuzott sorjegynek okvetlenül *kell* a fentebbi nyervények egyikét elnyernie. Összesen csak 6 huzás tétetik, melyek közül az első

már jövő hó 10- és 11-én

megy végbe. E sorshuzásban részvételnél a nagy kilátások arányához képest csak igen kevés kockáztatik, miután *egy egész eredeti sorsjegy (nem igérvény)* csak 7 frtba, egy fél 3½ frtba, egy negyed csekély 1 frt 75 krba kerül, melyek értékük beküldése ellen a legtávolabb helyekre is megküldetnek.

A ki tehát a szerencsének kevésbé költséges és *solid módon* kezet akar nyujtani, siveskedjék becses megrendelését bizalommal mielőbb az esen sorsjegyek eladásával megbizott alóljegyzett *nagykereskedőkhöz* juttatni.

GUSTAV SCHWARZSCHILD

(184—2) in Hamburg.

Figyelmeztetés

minden kerbeli, de leginkább az öregkorban élőkhöz.

Alulirottnak az egyesülésnek hosszas buvárkodás után sikerülvén olyan biztosan ható gyógyszert feltalálni, mely a tüdőgyös, tüdőszaggatás, mellborgás, mellégés és rágcsoros fájdalmat fel nem kháborítva, hanem, kiküszöbölve pedig az öregeknél, kik leginkább tavaszszal és ősszel szokták kitévé [illegible] a tüdőgyös, tüdőszaggatásnak (Schleimschlag) sikerrel használható, s a vesszedelmes hetilnárai [illegible] hajtamot is elszólitja.

Bátorkodom a nagyérdemű közönséget erre figyelmeztetni, hogy az emlitett gyógyszert könyvjegyek kiadásai végett (pilula, labdacs) alakban készitém, melytől száz darab, fiveglben, saját pecsétemmel ellátva és használati utasitással ellátva, szálam Debreczenben [lakásom: váradutcza, 2181. sz. alatt], ugyanonnak itt helyben Tsiegel K. Lajos könyvkereskedésében és dr. Rothschmidt Emil gyógyszertárban kapható, sőt utóvétés mellett is megrendelhető. Ára egy üvegcsének vagy száz darabnak 3 forint ezüst. frt.

Irásbeli megkeresésre egyéb bajokban is orvosi tanácsommal szivesen szolgálok.

Debreczen, május 16. 1868.

Ocsváry Ede,

orvos Debreczenben, a m. k. term. társulat r. tagja.

Glücks-Offerte und Weihnachtsgeschenk.

Das Spiel der Oesterreichischen Loose ist von der Kaiserl. Oest. Regierung gestattet.

„Gottes Segen bei Cohn!"

Grosse Capitalien-Verloosung

von über Drei Millionen.

Die Verloosung geschieht unter Staats-Aufsicht.

Beginn der Ziehung am 11-ten December d. J.

Nur 7 Gulden ö. W. oder 3 Gulden 50 xr. ö. W. oder 1 Gulden 75 xr. ö. W.

kostet ein vom Staate garantirtes wirkliches Original-Staats-Loos, (nicht von den verbotenen Promessen, aus meinem Debit und werden solche gegen Frankirte Einsendung des Betrages Telbst nach den amtlichen Gegenden von mir versandt.

Es werden nur Gewinne gezogen.

Die Hauptgewinne betragen: 250,000; 150,000; 100,000; — 50,000; 2 à 25,000; 2 à 20,000; 2 à 15,000; 2 à 12,500; 3 à 10,000; 3 à 7500; 2 à 6255; 5 à 5000; 13 à 3750; 105 à 2500; 5 à 1250; 146 à 1000; 9 à 750; 208 à 500; 290 à 250; 20 à 200; 18800 à 175; 150; 125; 100; 75; 50; 30.

Gewinngelder und amtliche Ziehungslisten sende meinen Interessenten nach Entscheidung prompt und verschwiegen.

Durch meine von besonderem Glück begünstigten Loose, habe meinen Interessenten bereits allein in Oesterreich die allerhöchsten Hauptpreise von 300,000; 250,000; 187,500; 152,500; 150,000; 100,000; [illegible] wieder das grosse Loos von 127,000 auf Nr. [illegible] und vor 8 Tagen schon wieder den grössten Hauptpreis auf Nr. 30,934 in Wien entschieden.

LAZ. SAMS. KOHN

in Hamburg,

Bank- und Wechselgeschäft.

Tessék csak egy próbát tenni,

és az alább megjegyzett tárgyak meglepő olcsó áráról meg fog győződni.

Minden áru a legjobb minőségről biztositás mellett adatik el.

Itt a legujabb gyakorlati fényűzési czikkeknek oly nagymérű választék található minő Bécsben hasonló nem létezik; gondoskodva van fiatal és öregről, úgy hogy csekélységért szép és alkalmatos ajándékot nemcsak hölgyek és urak de még minden koru és állásu gyermekek számára ezerféle választékban kaphatók.

Árjegyzékek mindenkinek a czime pontos megnevezés után ingyen és bérmentve megküldetik; nagyon előnyös tehát a vidéki t. c. lakosokra nézve, hogy egy ily példányt megszerezzenek, miután abban nemcsak az ár, hanem minden a raktárban létező czikk pontos megnevezése is található. A vidéki megrendelések utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett téretnek.

Legjobb gyártmányu különféle czikkek kivonata.

Franczia levél-papirok.
minden kivánt név, betű vagy korona ingyen nyomatásával.

száz db 8-ad finom fehér . . 45 kr.
" " " angol, vonalzott . 65 "
" " " rovás szinezett . 75 "
" " 4-ed finom fehér . . 85 "
" " " angol vonalzott . . 1 ft.
" boriték 8-ad fehérre . 30 kr.
" " " erős . . 50 "
" " " szin., recz. 55 "
" " belől zománcos 60 "
" finom gyászboriték . 80 "
" boriték 4-ed fehérre . 50 "
" " " erős papir. 65 "

2 csinos betű koronával a divatos többszinű nyomatban száz papirra 40 kr. száz boritékra 40 kr.

100 db. Látogató jegy.

Kettős fénymázu papiron, legfinomabb könyomat egy sor irással 1 ft.
ugyanilyen legfinom. fekete nyomással . . . . 70 kr.
ugyanily. legfin. arany nyom. 90 kr.
minden következő sorért 10 kr. több.

Látogatójegyek, legfin. angol bora nyomattal, legujabb nemű betükkel, olcsóbb mint mindenütt száz db. feh., kettősfényű papir. 60 kr.

Rézmetszet.

1 tezt. ang. réztoll 12 legjobb fajban . . 10 kr.
12 tezt. ang. réztoll egy dobozban, . finomabb fajban . . . . 80 kr.
12 tezt. aluminium toll, biztositva rozsda ellen . . . . . 80 kr.
1 tuczat irón jó minőségű . . 10 15 25 35 45 kr.
1 tezt. tollnyel . . . 10 15 20 30 kr.

Finoman vésett pecsétnyomók legszebb irással.
1 db két betűvel, finom nyéllel 50 kr.
Koronáért 30 kr. külön, egész nevek olcsón számittatnak.

Dombornyomó prések névvel együtt legfinomabb 3 ft 50 kr.

Bélyeg (Stampiglia) bádogszekrénynyel, festék és ecsettel 4 50 5 50

A legujabb maga magát nedvesitő bélyeg, (Stampiglia) a gép egyszeri nedvesitésével ezer lenyomatot készit. A leggyakoriottabb hivatalok és irodák számára 1 db legfin. vésü 6 ft 50 kr 7 ft 50 kr.

Legjobb minőségű, vastag ezüst lemezzel ellátott China ezüst.
jótállás 10 évi folytonos használat mellett 1 tzt evőkanál 16 ft kávéskanál 9 ft, kés és villa 27 ft, 1 pár gyertyatartó 4 5 6 ft.
1 db tejmeritő 2, 3 ft 80 kr.
1 " levesmeritő 5 ft 50, 6 ft 50.
1 tzt késtartó, legszebb faj 9 ft.

Egyéb china-tárgyak gyári árért. Ezen gyártmány szin és formában.

Szagtalan vizmentes hasonló modora valódi ezüsthez ban van késsitve. Ágybavalók, nagyon ajánlhatók viselők, gyermekek, betegek és gyermekasszony számára elhárítják tökéletesen az átnedvesitést.

Nagy raktár gyermek- és társasjátékokban.

Bábok, dbja 5 10 15 20 30 krtól 2 ftig.
Különféle állatok 5 10 20 " 1 "
Játéktárgyak dobozokban 10 20 30 50 krtól . . . . 2 ftig.
Állatok, természet szerint elkészitve 50 krtól . . . . . . 1—2 ftig.
Egyéb játéktárgyak ezer féle választékban 10 krtól . . . . 4 ftig.
Társasjátékok 30 50 krtól . 2 "

Az ismeretes roulette játékok en miniature 1 db 40 50 60 80 kr. 1 20. 1 ft 50.

Laterna magica, az ugynevezett varázslámpa, a legkellemesebb mulatság ifjak és öregek számára, 1db 12 kép. 65 85 kr 1 50, 2 3 4 5 ftig.

Könyvnyomdák tökéles betükkel és szerekkel, megnőtt gyermekeknek 85 kr 1 20, 1 80, 2 50, 3 4 5 ftig.

Angol szerszámládák, telve minden a házban szükségelt szerekkel, 1 láda 1 50, 2, 2 50, 4 ft, 1 kisebb gyermekek 25 30 60 80 kr 1 ft.

Megrendeléseknél játékokra kéretik a gyermek korát és a darab értékét megnevezni mely után a legalkalmatosabb választatik mintán a választék roppant nagy.

Különféle játéktárgyak dobozokban száz féle választékban fi- és lánygyermekek számára, darabonkint 10 20 40 60 kr. 12 ftig.

Legfinomabb kautschuk-fésük.

1 fodorító fésű 15 20 25 30 kr. 1 sűrű fésű 20 25 30 kr. 1 nyelesfésű 25 30 35 kr. 1 tartófésű 30 40 50 kr. 1 zsebfésű 10 15 25 kr. 1 zsebfésű kefével 15 35 40 kr. 1 fejkefe 30 40 50 kr. 1 frtig. 1 ruhakefe 50 60 80 kr. 1 ftig 1 legfinomabb fogkefe 10 25 30 35 kr, körömkefék 25 30 45 kr.

Legjobb angol tollkések, dbja 25 35 45 60 80 kr. 1 ft, 1 ft 20 kr.

Előnyös szebtűszerszámok kanocsczal v. anélkül, dbja 20 30 40 60 kr.

Legujabb pénztárczák 20 40 60 80 kr. 1 frt, 1 ft 50, 2 ft.

Tárczák 60 80 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 ft.

Valódi tajték-szivar pipák és tartók legszebb foglalás és legfinomabb faragás dbja 50 kr, 1 ft, 1 ft 50, 2 3 4 5 frt.

Szivartáskák 30 50 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 2, 3 ft.

Tökéletesen ellátott dohányozási készületek valódi tajtékból borostyánkővel tokba, zsebbe való, a töltésszám szerint különböző szárak és pipákkal, tűszerszámkanócz, szivarkészitők papiros s egyéb dohányzási készülettel, darabja 3 4 5 6 8 frt.

Selyem nyakravalók urak számára darabja fekete vagy szinezett 25 35 45 60 kr.

Divatos selyem-chardeok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50 kr.

Legjobb nadrágtartók tartós és előnyös, párja angol czérnából 45 60 80 kr. selyemből 90 kr, 1 ft 20, 1 ft 50 kr.

Papirtárczák.

Egy szépen ellátott enveloppe különféle fényüzési papirok és boritékokkal telve dbja 25 35 50 60 80 kr, 1 frt.

Egy irótárcza ellátás nélkül 80 kr, 1 frt, 1 ft 50, 2 ft, tökéletes iró szerszámokkal 2 3 4 ft.

Fényképi albumok.

százszori válogatásban, saját gyártmány.
1 db 25 képre 35 50 80 kr 1 frt.
egy db 25 képre legfinomabbféle 1 ft 1 ft 50, 2 3 ft.
egy db 50 képre 60 80 kr, 1, 1 ft 20.
egy db 50 képre legfinomabbféle 1 ft 50, 2 3 4 5 ft.
egy db 100 képre 3 4 5 6 8 ft.
Gyári raktár ramakban, darabja 6 10 20 30 50 kr

Különféle női necessair-ek.

tökéletes varró-készlet dbja 60 80 kr. 1 2 3 4 5 frt a kiállitás minősége szerint.

Gyári raktár franczia szinházi látcsövekben dbja 3 4 5 6 8 10 ft, melyek a látműrésznél dupla árnak.

Legszebben kiállitott női kézi táskák bőrből és kelméből, dbja 1 ft 50, 2 ft, 2 ft 50, 3 4 5 ft

Legujabb ékszerek

legdivatosabb forma uj aranyból mely mindig az aranyszint megtartja és czáltal a valódi ékszerhez a legámitóbban hasonlit.

Melltűk dbja 40 60 80 kr. 1, 1 50, 2 frt.

Fülbevalók, párja 60 80 kr 1 ft 1 50, 2 frt.

Nyakérmek, dbja 20 25 35 50 65 kr

Karpereczek dbja 50 kr. 1 1 50, 2 ft.

Tartofésük 80 kr. 1 1 ft 50, 2 3 ft.

Gyűrűk kövekkel 30 40 50 kr.

Óraláncok, rövidek 50 80 kr kr, 1 ft 1 frt 50.

Nyakláncok 80 kr, 1 ft, 1 ft 50.

Gombostűk urak számára 20 40 50 60 kr.

Előing-gombok dbja 10 15 20 30 kr.
Uji-gombok, dbja 5 10 kr.
Egész készületek előing és ujjgombokból legszebb kiállitás 50 80 kr 1 1 ft 50.
egy csomó óra-fityelék, nagyon csinosan összeállitva 60 80 kr. 1 ft.

A legdivatosb aczél-ékszer

összeállitva sok finoman köszörült ezüstaczélcsövekből.
Egy melltű 40 60 80 kr, 1 ft.
egy melltű ezüstbe foglalt 1 50, 2 3 ft.
egy pár fülbevaló 50 60 80 kr, 1 ft.
" " fülbevaló ezüstbe foglalt 1 50 2 3 3 50 kr.

Legfinomabban elkészült brillant-ékszer

maga a szakértő is ámittathatik ezáltal. Ezen ékszer valódi ezüstbe van ellátva, az utánzott csillárok a legfinomabban köszörült hegykristályból valók, a melyek élénk tüzét soha sem vesztik el; más drága kövek is ismeretlenül vannak utánozva.
Egy melltű 4 5 6 ft.
" pár fülbevaló 4 5 6 ft.
" " előing-gombok 2 50, 3 50, 4 ft 50 kr.
egy darab uri-tű 1 80, 2 80, 3 4 ft.
Brillant-gyűrűk aranyból 1 20, 1 50 2—3 frt.
Keresztek és szivek nyakdisz gyanánt 2 3 4 ft.

Gyászékszer

fekete legszebb alak és igen tartós, üvegjet, lava és bivaly-szaruból.
Egy melltű 20 30 50 80 kr 1 ft.
" pár fülbevaló 25 35 50 80 kr. 1 ft.
" db karperecz 30 60 80 kr. 1 ft.
" " nyakhajtóka 50 80 kr. 1 frt
" rövid óralánez 15 30 60 kr
" nyaklánez 30 80 kr 1 ft.
" előing-gomb 4 kr
" pár uj gomb 15 20 30 40 kr
" tartó-fésű 20 40 60 80 kr.

Nagy gyár-raktár bel- és külföldi parfum szappan olaj, hajkenőcs és egyéb pipere czikkekben.

Hihetetlen de mégis igazság

Salon-órák bronczból üvegtedel és alapzattal.
Egy db kis óra 2 frt.
" " középnagyságu 3 ft 20 kr.
" " nagy óra 2 ft 60 kr.
" " legnagyobb 4 ft 50 kr.
Csinos szobaórák porczellán czimlappal.
Egy db ütőmű nélkül 2 ft 80 kr.
" " ütőművel 3 50, 4 50, 5 ft.

Ezen órák tartósságáért és jó járásáért kezesség vállaltatik.

Mindennemű megrendelések átvétetnek s gyorsan és olcsón teljesittetnek.

Az első ausztriai bizományi üzlet.

A. FRIEDMANN Bécsben
Praterstrasse 26. sz. és Operngasse 6. sz. a Dreher sörcsarnok mellett.

[116—12,11]

„Halljuk a szép szót!“
„Rajta fiuk, vigadjunk!“

(187—1*)

Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

„Halljuk a szép szót!“

czimü magyar felköszöntő (toast) könyv, mely kötött és kötetlen mindennemü felköszöntést tartalmazván, díszes kiállitása és tömött tartalma, ugy hasznos és mulattató voltánál fogva az ifjuság figyelmébe különösen ajánlható. — A 150 lapra terjedő és 145 többnyire eredeti felköszöntést tartalmazó szines keménykötésü könyvnek ára 1 ft.

Továbbá megjelent

a dalkedvelő ifjuságnak különösen ajánlható

„RAJTA FIUK, VIGADJUNK!“

közkedvességü dalkönyv második javitott és tetemesen bővitett kiadása.

E nagy szorgalommal összeállitott mű közel 1000 válogatott dalt tartalmaz, és szines borítékn; csinos kiállitásánál fogva is kitünő, mondhatni: egyetlen a maga nemében. Az első kiállitás 2000 példánya igen rövid idő alatt elkelt, mi eléggé tanusitja, hogy méltó figyelmet érdemel. Ára az 530 lapra terjedő s díszesen kiállitott zsebkönyvnek 1.20 kr., dús aranynyomás- és aranyszegélylyel 1.80 kr.

Végre ugyanott megjelent

LENORMAND,

A HIRES GZIGÁNYNÓ IGAZMONDÓ VETŐKÁRTYÁJA

32 szinezett kártyával, magyar aláirással és szöveggel. — Ára 50 kr.

Mind a három Nagy-Kanizsán, Wajdits József könyvkereskedésében egyszerre véve, valamint utánvéttel együtt rendelve 2 frt 50 kr., és 10 példány után egy tiszteletpéldánynyal is szolgálok.

Minden postai utánvét mellett a megrendelő szeveskedjék bérmentes levélben az emlitett összeg egy harmadát mellékelni.

Uj könyvek,

melyek

WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében kaphatok:

A VÁLASZTÁSOK ELŐTT. Ára 2 forint.

VÁLASSZUK-E A TÖRVÉNYKEZÉSI TISZTVISELŐKET? Ára 2 frt.

„SZABAD EGYHÁZ A SZABAD ÁLLAMBAN.“ Williams Roger, ezen elv megteremtője s megtestesitője. Életrajzi vázlat. Irta Horváth Mihály. Ára 84 kr.

A NEMZETGAZDASÁGI ESZMÉK FEJLŐDÉSE, TÖRTÉNETE és befolyása közviszonyokra Magyarországon. Irta Kautz Gyula. Ára 4 frt 40 kr.

KOSSUTH LAJOS ujabb leveleire Horváth Mihály. Harmadik jutányos kiadás. Ára 50 kr.

LASSU VIZ PARTOT MOS. Regény. Irta Szabó Richárd, két kötet. Ára 2 forint.

NAPTÁRAK 1869-IK ÉVRE
legnagyobb választékban, különféle árakon.

RAJZMINTÁK,
az általánosan jeleseknek ismert Hermes-félék.

Olasz virágcsokor-papirosok,
a legdíszesebbek, kertészek számára.

FÉNYKÉP-ALBUMOK
igen díszesek, mesés olcsó áron.

Papirosok és egyéb irószerek
a legnagyobb választékban irodák számára, üzleti és magánhasználatra a legmérsékeltebb árakon ajánl

WAJDITS JÓZSEF,
könyvkereskedő Nagy-Kanizsán.

Évenként 38 huzásra.

valamennyi Ausztriában létező **állam- és magánsorsjegyekre** és pedig:

1 250 ftos 1854-ki,	1 Rudolf,	1 Pálffy,
1 Hitel,	1 100 ftos Triesti,	1 Budai,
1 100 ftos 1860-ki,	1 50 ftos Triesti,	1 Waldstein,
1 100 ftos 1864-ki,	1 Gőzhajózási,	1 Windischgrätz,
1 50 ftos 1864-ki,	1 Salm,	1 Keglevich sorsjegyre hozzáadva
1 [illegible] 1839-ki,	1 Clary,	1 Badeni 35 ftos sorsjegyet
1 Como,	1 Genois,	

Játszani lehet a csak 4 ft évnegyedenkénti lefizetés mellett:

A társaság 20 résztvevőből áll, kik közül az első részlet fizetésénél mindegyik egy részvényjegyet kap valamennyi sorsjegy megnevezésével, melyekre nyerés esetében, a reá eső részt meg fogja kapni.

25 negyedévi részlet lefizetése után minden részvevő megkapja az őt megillető részt, tetszése szerint akár egy eredeti sorsjegyben, akár készpénzben.

Azon körülménynél fogva, hogy az összes sorsjegyek árkelete most rendkivül nyomott állapotban van s pár év lefolyása alatt legalább is el kell érniök az előbbi állásponton, mathematikai biztossággal feltehetjük, hogy az ezen játszótársaságbani részvét, 228 huzásra a legroszabb esetben is csak csekély pár forintra rughatna.

Mindenki egyenkint beléphet a társaságba, s a többi részvevőkkel sem kell törődnie.

Mint bélyegilletéket, minden résztvevő 68 kr. fizet egyszer mindenkorra.

Minden nyeremény közölve lesz.

Morgenstern A. és társa,
Váltóirodája Pesten, Deák Ferencz-utcza (előbb Nagyhid-utcza) 9. sz.

Spielwerke

mit 4 bis 48 Stücken, worunter Prachwerke mit Glockenspiel, — Trommel und Glockenspiel, mit Himmelsstimmen, mit Mandolinen, mit Expression u. s. w. Ferner:

Spieldosen

mit 2 bis 12 Stücken, worunter solche mit Necessaires, Cigarrenständer, Schweizerhäuschen, Photographie-Albums, Schreibzeuge, Handschuhkasten, Cigarren-Etuis, Tabaks- und Zündholzdosen, Puppen, Arbeitstischchen, alles mit Musik; ferner Stühle, spielend, wenn man sich setzt. Stets das Neueste empfiehlt

J. H. Heller in Bern.

Zu Weihnachtsgeschenken eignet sich nichts besser. In keinem Salon, an keinem Krankenbette sollten diese Werke fehlen. Preiscourante sende franco; auch besorge Reparaturen. — Lager fertiger Werke. (179—3,3)

Életbiztositási ügynökök,

kik megfelelő biztositékkal birnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozódhatni

Lenck Samunál Sopronban.

(183—2)

ÜGYVÉDI ÜGYNÖKI IRODA.

Vidéki ügyvédtársaktól, egyletek, társulatok, községek és magánosoktól szt. elfogadok minden megbizásokat, melyek törvénykezési vagy közigazgatási ügyekben a Buda-Pesten székelő kir. ministeriumok, kir. Curia, váltó- és városi törvényszékek, társulatok vagy egyleteknél közbenjárást, megsürgetést, — értesitéseket szt. igényelnek.

Czélja ügyvédi irodámnak — a vidéki ügyes bajosokat a jövésmenési, utánjárási, időtöltési terhes költségektől megmenteni, gyors, kimeritő, alapos tudósitásokkal szolgálni és hol akadályoztatnának, képviseltetni stb.

Akadályoztatásom esetén — az irodai teendők s annak vezetésében netán szükségelt képviseltetésemmel Perczel Gyula köz- és váltó-ügyvéd urat biztam meg.

A díjak legmérsékeltebben számittatnak fel, egy félnapi időnél többet nem igénylő eljárásért 1—3 frt.

Irodám helye:

Pest, Lövész-utcza 8. szám, Ensel-ház.

RÉSŐ-ENSEL SÁNDOR,
köz- és váltó-ügyvéd.

(78—1)

Wajdits József kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsán.

folytán a legkorszerűbb haladást tanusító tartalom mellett lennének mégis áldozatai a közönség részvétlenségének.

Mi tehát hinni akarjuk akadémiánkról, hogy nemcsak segédkezet nyujtand, hanem az egész munka kiadását is elvállalja. Ez legyen legalább méltánylása azon tudós fáradozásainak, ki saját magát annyira alávetette a tudomány szellemének, hogy a legnagyobb szükséget, fáradozást kiálva, egyedül hazája érdekének szentelte életét.

WLASSICS GYULA

Pécsi levelek.

Pécs, nov. 20. 1868.

III.

(—r.) Hosszas hallgatásomon, tudom a szerkesztő ur fog leginkább bosszankodni; de mentsen ki az olvasó közönség előtt is azon ok, miszerint provinciális városainknak azon sajátságos helyzet jutott a sors könyvében, melynél fogva eseményei csak is helyi érdeküek és igen ritkán jutnak Fortuna asszony azon kitüntetésében: hogy nagyobb események szinhelyévé lennének. És ha részesülnek is a kitüntetésben: a történtek leginkább politikai dolgokat foglalnak magukban, melyek minden napilapot megjárva, jutnak csak a heti lapok hasábjaira, hol már ó-sággá válik. Ily helyzete van városunknak és ebben e lapok szerény levelezőjének is. Most az egyszer azonban az események és ujdonságok egész tömkelege lön Pécs, mely az „uj aera" idejében amugy is hirnevet vitt ki szélsőségei által, miket közönségesen a követválasztások alkalmával tüntetett ki leginkább.

Nem igy volt ez a mult szerdán tartott congressusi választásoknál, mely alkalommal Pécsváros részéről Schapringer Joachim lön egyhangulag, — Baranyamegye részéről Thausig mohácsi kereskedő Schulhof orvos és a siklósi rabbi ellenében nagy szavazattöbbséggel a legnagyobb rendben lön megválasztva. Sajátságos csoportot tüntetett elő a választásra vonuló megfehértullasodott zsidók, zászlókat lobogtató, zeneszó mellett haladó tömege, mely tul tett az ujonczállitásra begyült fiatalságon — a derültségben. A derültség vidámsága látszik majd minden arczon, gazdáinkén a jó termés, kereskedőinkén: a jó árak miatt; egyedül az alsóbb osztály nem osztozik ebben a fa magas ára miatt (egy öl 15—18 frt.) Szomoru a káptalan is, mert egyik kitünő tagját veszté el daróczhalmi Daróczy Zsigmond püspök helyettes és pápai praelatusban, ki végrendeletében 11.900 ftot hagyott közczélokra. — Az őszi hangverseny-idényt Castri Paulina k. a. a párisi olasz opera primadonnája Hölzel G. udvari opera énekes, Graf Vilmos zongora- Pollák D. hegedüművészek fogják a „Pécsi Dalárda" és „Pécsi Dalkör" által a svaiczi vizkárosultak fölsegélyezésére adott hangversenynyel kielégiteni, ugy Károlyi Lajos szintársulata is mindent elkövet a téli szini-saison élvezetesbbé tételére. Mig ezek az idő kerekén tova haladnak — ugy hiszszük, az összezördült „urak" és „gyerekek is kifognak békülni és nem szaporitják még Zala-, Somogy-, Sopron- és Vasmegyékben is a pécsi „Katalin vásár" zsivaját.

Levelezés.

Mohács-vidéke, nov. közepén 1868.

T. Szerkesztő ur! Talán lesz egy kis üres tér becses lapja valamelyik szögletén, mely a távolabb vidéki hangokat is időnként befogadja. Ezen reményben bátorkodom a hosszu hallgatás után megszólamlani, már csak azért is; hogy szülőföldünk e kedves közlönye iránt, mely hetenkint mint hü barát meg-meg látogat a távolban, — némi figyelmet s méltánylást tanusithassak!

Baranyának ez áldott Chanaán-vidékén, ha a materiális külvilágot tekintjük, szemeink önkényt az idei gazdag terméseken akadnak meg. Mezőink s hegyeink oly áldással jutalmazták gazdáink fáradozását, minőre a mult sanyaru évek után alig valának elkészülve, s talán szerencsésnek mondhatják magukat, hogy a májusi tömérdek esőzések, kissé megtizedelték gabonáinkat, mert a megmaradottak betakaritására is alig rendelkezhettek elegendő erővel. Önfejü sváb népünk a mily nehezen engedé magát néhány év előtt capacitálni a commassatióra, annál büszkébben tekintett most garmadáinak nagyságára! Sváb népünkről lévén szó, csudálkoznom kell hangya szorgalom s kitartó munkássága felett, melyet a dologidők egész folyama alatt kifejtett.

Magasan is hordja most fejét, s minthogy gond nélkül néz a hosszu télnek elébe, s őszi teendőivel is készen van, ki sem jön a folytonos mulatságokból! — Az ősöktől öröklött házinépet három egész nap folytonosan zene és [illegible] mulatság mellett oly pietással tartja egyik [illegible] község a másik után, minővel az év akármely [illegible] sem tünteti ki.

Munka idején hallgat, s mig a magyar nép aratásról is lármásan s zenével szokott hazatérni, addig a németek kimerülten s bágyadtan keresik fel nyughelyeiket, — de bezzeg most nincs vége a dinomdánomnak!

Jellemző, vidékünk Sváb népére az is, hogy főleg a commassatio után tetemesb földrészekkel rendelkezvén, oly dühvel viseltetik a szőlőültetés iránt, hogy a leggyönyörübb rónákat is szőlőskertekké látják átalakittatni.

Számtalan helyeken gabona, kukoricza és burgonya földek közt elszórtan szőlővesszők emelkednek, a gyönyörü telkeken présházak készülnek. S minthogy e buzgóság mindinkább növekszik, attól tarthatni, hogy maholnap csupa szőllősvidékké lesznek átváltoztatva kalászdús rónáink! E buzgóság a higgadtabban gondolkozók szerint vétkes merény önfejü Svábjainkban már csak azért is, mert borban ugysem szükölködünk, s a mi fő gazdag buzaföldjeink tapasztalás szerint oly bort fognak teremni, mely Baranya borainak nevére, hirére szégyent hozand! — De mikor népünk szabadsága érzetében azt mondja: „dass khert mein, und da kann Niemand Nichts schaffe!"

A viszontlátásig!

KANIZSA-BERKI.

Heti szemle.

November 20-án, 1868.

☐ Zágrábban az országgyülés a Fiumére vonatkozó királyi leiratot négy szavazat ellenében valamennyi szavazattal elfogadta. — Az ország uton (Pesten 12. sz. a.) egy csoda-gyermeket mutogatnak. Csak 12 éves és már is 200 fontot nyom. — A zágrábi országgyülésben roppant közönség jelenlétében felolvastatott a magyarországgal való szentesitett kiegyezés szakaszonként, ő Felsége nevének s a szentesitési záradéknak olvasásakor, a közönség szünni nem akaró lelkesedésben tört ki. — Sarolta császárné egészségi állapotában, határozott javulás állt be, ugy hogy folytatja levelezéseit, zenél, fest, olvas, sőt azon gondolattal is foglalkozik, hogy a mexikói császárság visszaállitásának történetét megirja. — Rudolf koronaherczeg s Gizella föherczegnő Bécsbe mentek, tanulmányaik folytatása végett. — Egy szállitmány uj magyar ezüst forintos érkezett Budára és jő közelebb forgalomba. — Az oktatásügyi miniszter több müvészt részesitett segélyezésben, köztük Izsó Miklós jeles tehetségü szobrászt, ki oly sokáig kénytelen volt nélkülözni s ki most Berlinbe és Rómába megy további kiképeztetése végett. — József nádor szobrának leleplezését király ő Felsége határozott óhajtása folytán a jövő tavaszra halasztják. Az ünnepély napját annak idejében ő Felsége fogja meghatározni. — Ünnepelt hegedü virtuozunk szép nővérét, Reményi Roza kisasszonyt e hó 25-én vezette oltárhoz Somsey Lipót sárosmegyei földbirtokos.

Zala-megyei hirek.

— Választás az izr. congressusra. Z.-Egerszeg nov. 16. Örömnap volt nov. 18-ika midőn a zala-egerszegi kerület izr. község körében a választás ezen napon két párt közt megalakult, — az ugynevezett orthodox pártnak a helybeli rabbi, Engelsmann Izrael — a liberalis pártnak pedig Fenyvessi Adolf volt a követjelöltje.

Nem kis mozgalom érte városunkat ezen nap, midőn a két külön párt városunkba összesereglett. Reggel 8 órakor a helybeli izr. legnagyobb része és néhány vidéki — hősies büszkeséggel járt az utczákon, kiáltozva éljen Engelsmann követünk!

Azonban 9 órakor nagy lelkesülést láthattunk, városunk észak-keleti részén a mozsarak dörgései jelentették, hogy megérkezett a köztiszteletben álló — haladási párt és két lovas élén, és valamennyinek kalapján nemzeti szalag, zöld ággal, nyolcz nemzeti lobogón ezen fölirat „Éljen Fenyvessi Adolf követünk"! éljen a valódi haladó párt! Itt meglátszott mennyire arat diadalt a haladás — még a más valláshoz tartozottak egyes tagjai is a legbensőbb rokonszenvvel és legőszintébb kivánattal intették az „Isten hozottat"

A választás 10 órakor vette kezdetét, és délután fél 2-re történt meg. A szavazás ideje alatt a rend fentartására megyei katonák ügyeltek fel.

A legszebb rendben végbement választás eredménye volt, hogy Fenyvessi Adolf 40 szavazattöbbséggel Engelsmann Izrael rabbi ellenében megválasztatott, amelyről távsürgönyileg azonnal értesitve lett. — Semmi sem marad egyéb hátra, minthogy Fenyvessi Adolfot, kit elvbarátai és hitfelei a közügyekbeni szolgálatra felhivtak, — programmja azon állitása szerint, hogy az iskola, a nevelés, és a tanügy érdekei mellett melegen harczoland — Isten vezérelje! Valóban, példa az utánzásra! — Hisz a haza sarjai, reményei szivében és lelkében egyedül itt tétetik le azon magasztos, azon nemes elvek és szükséges ismeretek alapja, melytől a haza, s a nemzet oly jogszerüen remél dús kamatokat. — Az iskola a tudomány előcsarnoka. Itt gyüjti mint a szorgalmas méhecske lelkében az ifju azon drága tápszert és anyagot, melyet később, mint munkás honpolgár az okszerü ipar, müvelődés, haladás, vagy az irodalom mezején lesz lerakandó.

UJLÁKI M.

☐ An.-kanizsai gymnasiumi ifjuság nagy reményü jövőjével kecsegtet bennünket. Alighogy kibontakozva a szülői kedves karok közül s visszatért a Muzsák falai közé; már is „Önképző kört" alakitott melynek tisztikara: Elnök: Ft. Könnye Alajos igazgató. Alelnök: Bodis Lajos, titkár: Németh Elek, pénztárnok: Riba Ferencz. Biráló választmány, egyszersmind szavaló kör. Elnök: Bódis Lajos, jegyző: Németh Elek. Sokat helyezünk a nemes törekvésen, s óhajtjuk hinni, hogy a lelkesülő önképzőkört szép emlékezet fogja illetni azon dicső férfiak sorában, kik az emberiség szent eszméi és czéljai létesitéséért sokat tettek és küzdöttek.

☐ Balaton-Kenesén egy 30 öles szőlőhegynek fele mintegy 300 lépésnyi hosszaságban mélyen beroskadt, mig a beroskadt helytől mintegy 50 lépésnyire levő völgyben halom támadt.

☐ Keszthelyről, hir szerint küldöttség járt a napokban Pesten: Korizmics László urat felkérendő, hogy a képviselői megbizást a jövő országos választások alkalmával vállalja el a keszthelyi választó kerületből, minthogy a nevezett kerület eddigi képviselője Tolnay K. megrongált egészségére való tekintetből vissza akar e térről vonulni. Mint a hiv. lap irja, a küldöttség, mely Deák Ferencznél is tisztelgett megnyerte a kivánt igéretet.

— A kanizsai választókerületbeli Deák-párt f. évi decz. 1-én reggeli 9 órakor Nagy-Kanizsán a „Zöldfa" termében, követválasztás tárgyában értekezletet tartand, melyre a párthivek tisztelettel meghivatnak. Több választó nevében.

Lapunk egyik kedves munkatársa, a szép reményekre jogositó ifju MilténYi Béla f. hó 25-én pécsett, megszünt élni. Béke poraira!

B. A mi halad az el nem marad! Zalamegye lelkes képviselősége ujonan bebizonyitá, hogy a korszerü haladás és szabadelvüség szinvonalán áll, midőn a f. hó 23-án tartott közgyülésen inditványozta, hogy az elfogadott szabadelvüség alapján a tiszteletbeli megyei tisztviselők közé aránylag az izraelitákból is választassanak.

A főispán ur ő méltósága gróf Szápáry Géza pártolván ezen igazságos követelést, azonnal megválasztattak és feleskűdtettek N.-Kanizsáról a hazafisága és ritka vendégszeretete által köztiszteletben álló [illegible] Pál földbirtokos, és szép müveltsége és [illegible]sége által jeles ifju Walbach Mór urak.

☐ Keszthelyen, kath. egylet van alakulóban, mely czéljául tüzte ki, a katholikus status autonomiájának azon a vidéken buzgó közegéül szolgálni.

— Lapunk hirdetési rovatában olvasható Schwarzschild Gusztáv hamburgi bankár sorsjáték hirdetménye, melyet a nevezett bankház solidsága is ajánl.

Somogy-megyei hirek.

Kaposvár, november 25. 1868.

h. F. hó 19-én városunkban — rövid idő alatt már vagy ötödször — tüz ütött ki a fő-utczában s egy udvarbeli pajta, szénával tele, leégett.

h. A zsidó-congressusbeli követválasztásról mult számban már megemlékeztünk annyiban, amennyiben közöltük egyszerüen annak eredményét és hatását a kedélyekre, nem hagyhatjuk azonban érintetlen a választás estéjén történt tüntetéseket, melyek szerint a — mindenesetre tisztán értelmiségből álló és számra is alig nehánynyal kevesebből álló Freistädtler-párt, jelöltjét diszes fáklyás-menettel tisztelte meg, kiemelve annak érdemeit és élesen hangsulyozva, miként néha a vereségben nagyobb a győzelem, mint a veszteség stb. Ezután a helybeli és szinte teljes lélekből Freystädtler pártján levő Spitzer családot tüntették ki serenaddal s végre a Weisz-féle — majd később az uj Schillinszky-féle kávéház helyiségeibe vonult a párt és veszteségét elmés toasztok és vig zenébe ölte; — Freystädtler pedig — mi a legjellemzőbb még az nap és később is, akikről csak megtudta, hogy a tett igéretek daczára mellette szavaztak, s a pénzt el nem vették — mindegyiknek kárpótlást adott s igy a gigei község által Steinnak visszaadott 200 frtot is nekik kifizette.

h. A petroleummal ismét szerencsétlenség történt. Egy sütőlegény ugyanis a lámpába olajat akarván tölteni, a gyertyát oly közel tartotta, hogy a láng belekapott az üvegbe, mely aztán szétrepedt és az égő olaj a szerencsétlennek egész arczát és mellét elöntvén, azt ugy összeégette, hogy az illető élethalál közt lebeg.

h. Kádas Rudolf födirector ur ő Nagysága tegnap óta városunkban időzik és a tanodákat látogatja. Megemlékezendünk még adandó alkalommal azokról, miket tapasztalandó lesz, a mennyiben a felfedezendő hiányok, vagy kiemelendő jó oldalok kommentálást igényelnének.

h. A dalárda ma tartja dalestélyét és azzal egybekötött „Katalinbálját." A műsor a következő: 1. „Jelszó" szövegét irta Garay, zenéjét Markthreit Zágr. — 2. „A beteg leány." Magán négyes. — 3. „Nebucodonosor," Verdi nagy operájából az egész 2-ik felvonás. — 4. „Vineta, nagy magán kar Abttól, forditotta St. — 5. „An der schönen blauen Donau," keringő Strausstól, szövegét forditotta St. — E bizony csinos kis műsor, majd meglátjuk a kivitel minő lesz.

— A szigetvári kerületben az izr. congressusra: 112 szavazattal Lackenbach Ignácz, 39 szavazattal Kraizler Izsák és 5 szavazattal Maislics Samu választattak, s igy mint a többség kifolyása, Lackenbach Ignácz ur nyilvánittatott congressusi küldöttül.

Sopron-megyei hirek.

Sopron, nov. 26-án 1868.

= Jezsuiták. A Sopron melletti Bánfalva (Wandorf) faluczkába hir szerint harmincz Spanyol országi Jézusrendi szerzetes atya fogna jőni.

= Posta elleni panasz. Nem tudjuk mi oka, de mindenesetre megrovandó, miszerint a postánáli expeditio oly hanyagul vagy rendetlenül kezeltetik, miszerint e lapokat (a Zala-Somogyi Közlönyt), noha már szombaton rendesen expediáltatnak, még csak — igen ritkán vasárnap — hétfőn kapni meg, sőt még egyes elmaradások is merülnek fel. Jó lenne, ha e nem csekély kellemetlenség eltávolitására a hivatalt a soproni lap is figyelmeztetné.

= Bál. F. hó 22-én a rendes Katalinbál a a szokott élénkséggel megtartatott.

= Gymnasium. A mult számok egyikében közlött hir a kath. tanuló-ifjuság nagy számmal megérkezte felől, nem tökéletesen való, minthogy az ifjuság számösszege az idén jóval csekélyebb az előbbi évieknél. — — A mi az épületet illeti igaz ugyan, hogy egy kicsikét (?) nagyon is kiszerü és rosz karban levő, de azért az intézet hirét nem az épület, hanem látogatóinak buzgalma és szorgalma teheti, vagy Vörösmarty-ként „fini szent akaratja." Ezt az igazság érdekében!

= A fa hiánya nemcsak másból, de itt is nagyban érezhető, minthogy még az igen nagy drágaság mellett is alig kapni.

— Plébánosi installatio. Bükk helységben nov. 23-án volt a fiatal s széptehetségü Baur György tisztelendő urnak plébánosi installatiója, mely ünnepélyre messze vidékről sokan jelentek meg.

☐ Király ő Felsége Széplak sopronmegyei község tüz által károsult lakósai részére 500 frtnyi segély összeget méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

— Folyó hó 24-én a város börtönéből két fogoly megszökött — eltávozásuk előtt azon ötlet villant furfangos agyukban, hogy mit ér az arany-szabadság ezüst és papirpénz nélkül? — Ezen értéktelenség pótlása okáért betörtek a városbirói hivatalban, hol azonban minden rendesen el volt zárva, nem ugy mint ők ketten áttörtek a t. jegyzői hivatalba, de a feltörést könnyitő eszközök hiánya miatt ott sem sikerült a „jó szándék", tehát csak azt vitték el a mit találtak, t. i. egy átillát, melybe szerencsére a jegyző ur nem volt benne, különben elviszik, pedig ily szorgalmas t. jegyzőt nehezebb volna találni, mint az átilláját. Megfoghatlan marad előttem az indok, a mely miatt e két egyén elszökött, hisz ily gyomember kényelméről van gondoskodva: reggel, délbe, este étel, délelőtt semmit sem dolgozik, délután pedig azt, a mi délelőttről megmaradt! — nem sokára a vas és testi büntetés helyett törökpipát és fekete kávét is kapnak, meleg szobájuk s kényelmük ugy is van, tehát mért szökni?

A szegény becsületes ember fizeti a nagy adót tartja az államot, és a közbátorság s vagyont veszélyező foglyokat, tartja nyomorult családját és önmagát, felülről imával, alulról munkával kéri és keresi „mindennapi kenyerét" de az nem oly könnyen talál, mint a tolvaj, de nem is ugy keres!

— A vegyes népnevelő egylet megalakult, elnöke m. gróf Széchenyi János ő nagysága, ki eddig is ezen üdvös czélért, mint ideiglenes elnök ernyedetlen szorgalommal működött. Vezérelje az ég ezen sikamlós, de hálaadatos pályán, hogy kitartása által azon biztos kikötőbe juthasson, hol a haladás-kor babérja koszoruzni fogja érdemeit, akkor végre feléled a népnevelés, és a falusi tanitó nem lesz pipagyujtó, lakodalomnál „pajazzo" harangozó stb. silány fizetésért, hanem egy a hivatásának megfelelő s népnevelő, s a szerint mérve az existentiája. Nem malaszthatom el azon óhajomat, hogy a vegyes népnevelési egylet gyülésénél több részvét tanusitását szeretném látni, mert ez az ügy bizonyosan megérdemli élénk részvétét minden felekezetnek!

Az itteni K. nevü kávéház tulajdonos több ízben megintetvén a miatt: hogy nála egy hazárd játszó barlang létezik, amelyben sokányan ott hagyták már saját és családjuk boldogságát, [illegible] elvesztették az anyagit, s utána a becsületet, de ezen tiltott, ezen civilizált rablást [illegible] megintés és többszöri városbirói megleletés dacára folytatván a barlang tulajdonos, 100 aranyval büntettetett. — Nagyon sajnos és barbárszó szenvedélyekkel van az emberi gyarlóság tulterhelve, de ez a legnagyobbiknak nevezhető, mert mig egy borivó saját physikai és szellemi erejét a borszesz eltörpeszti, addig egy játszó borzasztó szenvedélye az örvénybe ránt nőt, gyermeket s becsületet, hol lehetne felszámitani a sok áldozatot, kiknek ezen szenvedély volt sirásója, vagy a mi még rosszabb, az ily egyén maga lett hóhérrá saját roskadt testén, vagy még másé is lett kétségbeesése miatt.

VANISS LAJOS.

Vas-megyei hirek.

* Ujnaptár Tulok Imre ur által szerkesztett vasmegyei naptár 1869. évre megjelent, a megyei és városi összes tisztikar, ügyvédek névsorán kivül mulattató résszel is birván ajánljuk a közönség figyelmébe.

* Műkedvelői szini előadás. Gencsen f. hó 25-én a műkedvelő társulat Hidassy Elek ur rendezése alatt fogja elő adni a „Szigetvári vértanuk"-at — jótékony czélra.

* Fiatal óriás. Egy 16 éves kaposvári szülétésü 7 lábnál magasabb ifju mutogatja magát Szombathelyen a Szarvas vendéglőben, — a napokban volt alkalmunk látni őt honvéd atillában és fleminteline föveggel, a legnagyobb embert hóna alá venni, — colossalis nagy keze, de különösen lábai bámulatunkat keltették fel, hosszasan beszélgettem vele latinul, és magyarul, különösen Szokolay, Kontrási ügyvéd urakról, valamint Csalay Ilka kisasszonyról dicsérőleg emlékezett, — az egyén müvelt és nyugodt önmegadással türi sorsát, — másod éves medicus volt Pesten, de az utcza fiuk tábora mindig nyomában volt, de mint mondá, melyik betegnek volna hozzá fiduciája, hisz még rosszabbul lenne őtet látva, — egyenesen nem tud megállani, örökösen hajlong.

* Országos vásárunk f. hó 24-én tartatott meg, — nagy számu hizott szarvasmarha és hizott sertvés volt kiállitva, — de igen kevés adatott el, mert mig a sertvésnek fontját 32 krra tartották, addig oly annyira felcsigázva volt az ökrök ára, hogy nagyon csekély adatott el, — nagyobb menynyiségben keltek a csizma és ruha félék, melyek a szokottnál jóval olcsóbban adattak el.

Irodalom.

— Barti Antal figymn. tanár és Felsmann József főreáltanodai tanár urak szerkesztésök mellett megjelenendő „magyar birodalmi középtanodák névkönyv" (schematismus) 1868—9 tanévre czimü hozserü munkára nyitnak 1 frtjával aláirást. Ajánljuk a tanférfiak s a tanügy barátai szives pártfogásába.

Nyilt tér.

Egy fiatal nő, ki mindennemü női kézimunkát, hím-öltögetést, gazdasszonyi, és főzés körüli teendők teljesitésére elég képesttnek érzi magát, ajánlkozik állást elfoglalni.

Egy jó bizonyitványokkal ellátott, a magyar, német, horvát- és olasz nyelvekben jártas egyén nevelőnek mellé iuaskcpen ajánlja magát.

Irodalmi kertész jelenti magát, ki beszél olaszul, németül, horváttul s magyarul meglehetősen, ajánlja magát bármely irodalomnál felvétetni; 1869-ik év első napjától helybe mehet.

Egy [illegible] bővebben Wajdits József nagykanizsai első tudakozó s közvetitő intézetében.

[illegible]

Elévedt vadászkutya. F. hó 19-én reggeli [illegible] az Ilsárs-berényi fővadászi lakától egy fehér tarkás szőrü vizsla észrevétlenül elszakt; felkinálója illő díjjazás biztositása mellett [illegible] fővadász uránál jelentse magát.

Nyilt pósta.

— P. P. Juda választó polgárának. Bármennyire tiszteljük is irányunkbani szives jóindulatát, a czéltévesztőn körvonalozott leirást nem hozhatjuk.

— M. Gy. Német-Bely. A kérdezett Pesten, a belvárosi városházánál — mint biztos — alkalmaztatott. — Önnek jeles tollából czikkeket szivesebben fogadunk.

TÁRCZA.

Hunyady László.

Mit szibongnak ős Budán a
Zsigmond-palotában ?
Tán török jő, s a vész ellen
Nagy tanácskozás van ?

Nem török jő, Hunyadynk jő
Szép reményü László.
Vérhalált mondnak fejére
Már künn a vérszászló.

Esküt szegtek, a király mit
Erzsébetnek tőn le.
Gara volt az esküvésnek
Első megtörője.

„Uram Istenem ! mit hallok,
Hát fiam is elhagy ?
Nincs már nekem, nincs reményem !
De búbánatom nagy."

Igy kiált fel László anyja,
S bánatdúlt kedélyiyel
Védelmére gyermekének
A fényszékhez térdel.

Nem ismernek itt kegyelmet
Fásultak a szivek,
S a hervadni kezdő agg hölgy
Bánatában tör meg.

Este van már. És az alkony
Pirt vet ős Budára,
És Lászlónak tagja mentve,
Börtöne kitárva.

A fogoly imáját végzé.
Már kész a halálra.
Fegyveres had körbe fogja
Szentgyörgy-tere várja.

Megjelentek. Néma csönd van
A halálra szántnak
Arczain az ártatlanság szent
Szinei játsznak.

Nézzétek ! Szivnyugalmában
Röviden kezd szólni
„Én ártatlan s hazáért,
Kész vagyok kimulni."

Mindazáltal ellenimnek
Megbocsátand lelkem,
A keservek poharát, hogy
Ily korán üritem."

„Igy bünhödik a hütlenség !"
Hangzik a vérpadnál.
László erre térdre omlik
Mint megtört virágszál.

S a bakó sujt mint a villám
Az ártatlan főre.
Jajh ! de csak három csapásra
Omlik vér a földre.

Lábra kél az ifju. És a
Nézcsoport megrémül,
Amidőn e szók fakadnak
Az ártatlan szivből :

„Több csapást a nagy bünös sem
Tartozik viselni !
Tied éltem ó szabadság !
Anyám jer ölelni !"

A vesztőhely megürült már
A nézőknek szive
Vérzik a nagy fájdalomban
Köny szökel szemébe.

Távozik László a térről
Reng a föld alatta.
De a vérző seb nagy kinja
Lábáról leránitja.

Sápadt arczok, könyes szemek
Özöne körötte.
Csak a törvényszéki bérencz
Fásult, s ujra inte.

A bakó sujt még negyedszer
László kettő válik.
A szző itt, halka ágban
Vérszinben virágzik.

SZERÉNYI.

Karácsonéj.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

— Nincs pénzed anyám ? mond az idősb fiu levetve uj felöltőjét, melyben egész büszkeséggel mutogatta magát. — Tudod mit ? Akkor — add el ruhámat ; valaki megveszi. Meglesszek én igy is, nem félek a hidegtől.

— Az enyimet is, az enyimet is ! mond a többi is egyszerre. Eladjuk, drágán eladjuk. Minek nekünk a szép ruha ? Ugy is szegényck vagyunk, inkább legyen kenyerünk és meleg szobánk.

Ezzel levetve mindannyi ujon kapott ruháikat, odavitték az anyának, hogy mit fáradsággal készite számunkra, adja el.

Áldjon meg az ég édes gyermekeim ! mond az anya könytelt szemeit magasra emelve s körülfogva oda simuló gyermekeit. Bizzatok, az Isten megsegit !

V.

A nagy sárga ház kapuzárában kettőt fordul a házmester kulcsa, s a nehéz kapu nyikorogva fordul meg sarkain. Bő köpenyes egyén lép át küszöbén, s oda szól a kapushoz, hogy világitson neki föl a lépcsőkön.

— Jézus segits ! kiált ez a falig tántorodva ijedtében.

— Mi bajod vén bagoly ? förmed rá a jött. Siess a lámpával.

— Kegyed az uram, vagy csak a lelke !

— Megvagy te bolondulva Jakab, hogy ilyeneket kérdesz tőlem ?

— Istenem, de hát hol is vagyok én ? jajveszékely a kapus szemeit dörzsölve. — Pároly a küszöbén remegő asszonyi alak jelent meg félrerántott főkötővel, s ijedelmes arczán akkora volt a sápadtság, hogy bátran lehetett volna halottnak tekinteni.

— Uram irgalmazz ! sikolt az asszony azon pillanatban összerogyva.

A jött bosszus tekintettel nézte a remjelenetet, s megragadva Jakab kapust mellén, fülébe dörge :

— De hát veszettek vagytok e mindketten ? Beszélj utálatos moly mi lelt benneteket ?

— Egy órája volt itt Gottfried ur — és azt mondotta — jaj, jaj nekem !

— Az unoka-öcsém ! Ördögöt —

Ezzel otthagyva a remegő Jakabot, setétben rohant fel a lépcsőkön. Szobájában elvolt oltva a lámpa, szerencse, hogy ajtaja kilincsét egy erős nyomással betudta szakitani. Berohant, s a setétben néhány széken s asztalon keresztül esve, végre sikerült gyufaszerét megtalálnia. Levele, melyet öcscsének czimzett, nem volt az asztalon. Arcza ijedt lőn és remegett egész testében ; végig simitá jéghideg homlokát, és székére rogyva asztalára könyökült, hosszan elmerülve kétségbeejtő gondolatokba.

— Nincs visszalépés többé — mormogá végre gyorsan fölugorva. Meg kell lennie. De előbb elvégzem azt, amiért visszajövék.

Kinyitá szekrényét, s egy halom pénzt tömött zsebébe, ugy sietve, mint a rabló, ki idegen birtokra tör. — Ha valaki itt érne ! E gondolat sarkalá, s mint üldözött futott ki a szobából. Pár pillanat mulva ismét az utczán volt. Jakab kapus dermedve és keresztoket hányva magára bámult utána, s nem volt annyi ereje, hogy a kaput bezárhatta volna. Feleségéért kiáltott ; de a derék asszony annyira kijött magából, hogy először férjét is kiakarta csukni ; midőn pedig végre e tény jogtalanságáról kellőkép meggyőződvén, a kaput valahogy elzárta, hanyatthomlok ugrott be szük szobájába, földöntve az utban álló asztalt s nyakát szegve a terjedelmes vizeskorsónak, mely annak tetején pompázott.

— A város egyik félreesőbb utczájában nehez vasajtón dörömböl valaki. Tiz percz óta zörget már, szerencse, hogy a szél nagyobb lármát csinál mint ő, eddig az éjőrök gondoskodtak volna éji nyugalmáról.

— Ki van ottkinn ? kérdé végre egy nyers férfi hang az ajtó mögött.

— Én vagyok N . . . Henrik. Nyissa ki kérem.

— Kegyed az ? Ily késön, az istenért mit akar ?

— Ne sopánkodják, hanem eresszen be. Nincs kedvem kérdéseire felvilágositást adni.

— Itt nem jöhet be uram, mert a vaspántok kivül vannak az ajtón keresztbe vetve. Várjon néhány perczig, majd kaput nyittatok.

Negyedóra mulva a dörömbözö férfiu homályosan világitott boltban volt. Előtte görnyedt helyzetü, félig öltözött egyén állt didergő tagokkal, nagy kérdőjel gyanánt meredve, s arczán a lehető legkérségesebb kifejezéssel.

— Mit parancsol uram ? kérdé a jövevényt.

— Vásárolni akarok, kelméket venni kis gyermekek és leányok számára

— Most ? Ez nagyon különös. K. ilyen időben !

— Mert nekem ugy tetszik ; mi köze hozzá. Gyorsan adja elő, amie van.

— Nem lehet uram, egyátalában nem lehet. Én csak segéd vagyok, ki a bolt mellett hálok hogy azt őrizzem ; hogy éjféltájban vásárt üssek arra nincs hatalmam.

— Ön kiveszi türelmemből. Tizszeres árt fizetek ha kell. De gyorsan elő a kelmékkel, különben erővel fogom azokat elvinni.

A didergő segéd előbb belenyult bozontos füteibe, azután még koczkáztatott néhány ellenvetést, amivel azt nyerte, hogy az éji vásárlót félretolta, és maga rántott le a magas álványok polczairól egy halmaz árut.

Különféle tarka szövetek, gyapju és erős vászonkelmék, kisebb nagyobb harisnyák, kendők és egyéb hasonlók kevert halmaza csomagoltatott össze, s a jövevény hóna alá kapva holmiját, oda dobott egy marok pénzt, nem kérdve, nem olvasva, valljon kétszer vagy háromszor fizette-e ki árut ?

— Hol a legközelebbi csemegebolt ? kérdé aztán.

— Az ugyan volna az épületben is, de az épen annyit ér, mintha innen három mértföldnyire feküdnék.

— Valljon miért ?

— Mert oda nem lehet bemenni.

— Nincs hozzá bejárás ?

— De igen, nappal az utczáról, szép kettős üvegajtón át. Most pedig sehonnan.

— Van abban valaki ?

— Igenis, segédtársam De az alszik.

— No majd fölkeltjük, reménylem nem ontötte be füleit ólommal. — Menjen előre.

— A derék fiatal ember megpróbálkozott szabadkozni, hanem vendége elég udvariatlanul figyelmeztetė, hogy erővel viszi el, ha máskép nem megy. Ami azután hatott.

— Alfons ! te Alfons ! nyisd ki az ajtót — kiabált a segéd, hatalmasan dörömbölve a csemege bolt ajtaján.

Alfons végre felébredt, s nem kevésbbé elszörnyüködött a furcsa kiváncsiságon, melyet a késő vendég elébe terjesztett. Eleget hivatkozott a lehetlenségre, ami persze csak annyit használt itt is, mint amott tul. Az idegen zsebjeit tele tömve fügével, naranccsal, aszaltgyümölcsökkel és czukor bábokkal, aztán jó éjt sem kivánva sietett az utczára.

A két segéd kimeritette a találgatás egész tárházát, hogy e megfejthetlen dolog kulcsára akadjon. Végre is abban állapodtak meg, hogy ők biz ezt nem értik, csak a tulajdonos érteme majd az éjféli vásárt. Midőn végre elválnak, akkor mondá az egyik :

— Most jut eszembe, hogy ma Karácsonéje van !

— Igaz ám ! kiált fel a másik. De hát ki lehet a szerencsés, kinek számára e válaszléktalan vétel történt ?

— Azt már nehéz volna kitalálni. — Jó éjt !

VI.

A kis szoba lakói már kemény szalmazsákjaikat keresik. Közel éjfél van már, s a gyermekek öröme, aggodalma nem oly erős, hogy álmukat elüzné.

— Feküdjetek le kedvesim és aludjatok — mond az anya. Reggel korán kell felkelni, templomba megyünk valamennyien.

A gyermekek még egyszer megcsókolták az áldott kezeket, azután egymásnak meleg ölelés és testvéri csókkal jó éjt kivánva, takaróik alá bujtak. Oh azok mily szépeket fognak álmodni !

G. M.

(Folytatása köv.)

ÜZLETI-HIRNÖK:

[illegible] nov. 27. 1868. A gabonaüzlet még [illegible] a régi mód szerint tart, sem előre, sem hátra [illegible] véleményt [illegible] hogy a [illegible] vagyunk oly állapotban, — [illegible] szenvedtünk [illegible] bármelyik [illegible] csak azon vásári közlekedésünk [illegible] gazdagabb volna. [illegible] következőleg alakultak:

[illegible]

[illegible] KANIZSÁN, november 27-én.

[illegible] mérőnként.

[illegible] font 3 frt. 90 kr. 4 frt [illegible] 4 frt 40—40 kr. [illegible] 3 frt 40 kr. 78—80 fnt 3 frt. 80 kr. [illegible] 70—71 fnt. 2 fr. 60 kr. 71—72 fnt 3 frt. 70 kr. Árpa közönséges, 65—66 fnt. 2 fr. 80 kr. 67—68 fns. 2. frt. 40 kr. Kukoricza 2 frt 40 kr., 2 frt 45 kr. Kukoricza olasz (csinquantin) 2 frt 60 kr. Zab 44—45 fns. 1 frt. 50 kr. 46—47 fns 1 frt 60 kr. Pohanka 66—68 fns. 2 frt. 20 kr. 60—65 fnt 2 frt. 40 kr. Paszuly fehér 4 frt 30 kr. Paszuly, tarka 3 frt. 20 kr. Gubó elsőrendü 3 frt 50 kr. Széna mázs. 2 frt. Szalma 1 frt 20 kr. Repcze 5 frt 25 kr. tavaszi 4.50. 100 fej káposzta 9—12 frt.

Bécsi pénzárfolyam, nov. 27.

5% metaliques 58.90 ; 5% nemz. kölcsön 64.90 ; 1860-ki álladalmi kölcsön 91.80 ; bankrészvények 6.84 ; hitelintézeti részvények 243.20 ; London 118.80 ; ezüst ágio 117.— ; arany darabja 5.59⁵/₁₀ kr.

Vasuti naponkinti menetrend;

Indul N.-Kanizsáról	Buda felé	d. u.	1	óra	22	percz.
„	„	estve	9	órakor.		
„	Bécs „	reggel	7	óra	15	percz.
„	„	estve	7	óra	45	„
„	Triest „	d. u.	1	óra	50	„
„	„	estve	9	óra	25	„
„	Barcs „	reggel	8	óra	56	„
„	„	délután	2	óra	—	„
É-k. N.-Kanizsára	Buda felől	reggel	5	óra	6	„
„	„	d. u.	1	óra	20	„
„	Bécs „	reggel	8	óra	20	„
„	„	estve	7	óra	30	„
„	Triest „	reggel	5	óra	25	„
„	„	délben	12	óra	52	„
„	Barcs „	d. u.	1	óra	44	„
„	„	este	7	óra	20	„

Heti naptár.

November 29-től Decz. 5-ig 1868.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold utj.
Kath. Ev. Jelek lesznek az égen. Máté XXI, 1—9.				
29	Vasárnap	D 1 Saturnin	D 1 Valt.	[illegible]
30	Hétfő	András apostol	Endre	[illegible]
1	Kedd	Eligius, Nat.	Natália	[illegible]
2	Szerd.	Bibiána	Bibiána	[illegible]
3	Csütörtök	Xav. Ferencz	Atala	[illegible]
4	Péntek	Borbála szüz	Borbála	[illegible]
5	Szombat	Sabbás apát	Abigail	[illegible]

Felelős szerkesztő : Wajdits József.
Segédszerkesztő : Bátorfi Lajos.